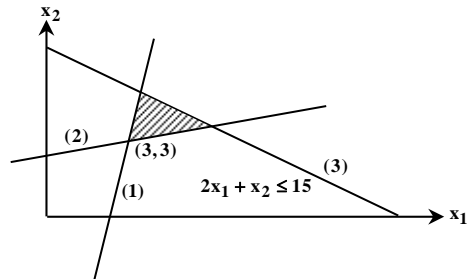

سوالات آزمون سراسری ۹۱

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

۱- با توجه به شکل، تغییر محدودیت سوم $(2x_1 + x_2 \leq 15)$ به کدام صورت زیر مسأله را به حالت خاص تبهگن (تباهیده، Degenerate) و منطقه

موجه نامحدود تبدیل می کند؟

- (۱) $2x_1 + x_2 \leq 9$
- (۲) $2x_1 + x_2 \geq 9$
- (۳) $2x_1 + x_2 \geq 15$
- (۴) $2x_1 + x_2 = 9$

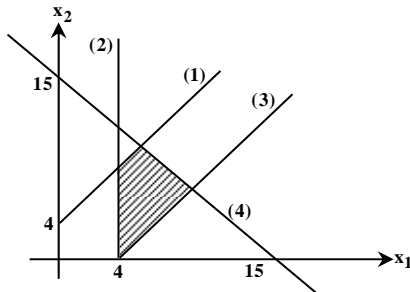
۲- با توجه به شکل مقابل، برای هر یک از موارد الف، ب و ج کدام یک از گزینه ها صحیح است؟

الف - مدل دارای چند متغیر است؟

ب - کدام حالت خاص در مدل وجود دارد؟

ج - متغیر R با چه مقداری وارد پایه خواهد شد؟

- (۱) ۲ متغیر، جواب بهینه چندگانه، با مقدار ۱۵
- (۲) ۷ متغیر، حالت تباهیدگی، با مقدار ۴
- (۳) ۶ متغیر، حالت تباهیدگی، با مقدار $\frac{15}{4}$
- (۴) ۸ متغیر، جواب بهینه چندگانه، با مقدار ۴

۳- یک مسأله دارای سه محدودیت به صورت کوچک تر مساوی و دو متغیر تصمیم غیرمنفی است و جواب بهینه آن مسأله به صورت زیر می باشد:

$$x_1 = 2, x_2 = 0, S_1 = S_2 = 0, S_3 = 4$$

جواب این مسأله کدام است؟

- (۱) بهینه تبهگن
- (۲) بهینه چندگانه
- (۳) تبهگن موقت
- (۴) دارای حالت خاصی نمی باشد.

۴- جدول سیمپلکس زیر را در نظر بگیرید: (همه متغیرها غیرمصنوعی هستند).

مقادیر به سمت راست	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	متغیرهای پایه
-۲	۰	۰	a	b	۰	Z
۰	۱	۰	۰	d	۰	x_1
۳	۰	۱	-۱	۲	۰	x_2
e	۰	۰	c	-۵	۱	x_5

به ازای چه مقادیری از پارامترها مسأله دارای جواب بهینه نامحدود است؟ $(e \geq 0)$

- (۱) $a > 0$ و $c \leq 0$
- (۲) $b < 0$ و $d < 0$
- (۳) $a < 0$ و $c \leq 0$
- (۴) یکی از a یا b صفر باشد و دیگری نامنفی

۵- با توجه به مدل برنامه ریزی خطی و جدول نهایی سیمپلکس، قیمت سایه ای منبع دوم کدام است؟

$$\text{Max } Z = 3x_1 + x_2$$

s.t.

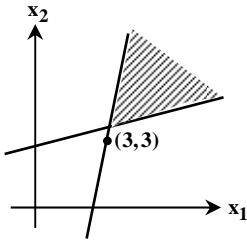
$$\begin{cases} 2x_1 + x_2 \leq 10 \\ 2x_1 + 4x_2 \leq 20 \\ x_1, x_2 \geq 0 \end{cases}$$

پایه	x_1	x_2	S_1	S_2	جواب
Z				?	
S_1			۱	$-\frac{1}{4}$	۵
x_2			۰	$\frac{1}{4}$	۵

- (۱) $\frac{1}{4}$
- (۲) $\frac{3}{4}$
- (۳) $\frac{2}{4}$
- (۴) $\frac{4}{4}$

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۱

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

۱- گزینه «۲» وقتی محدودیت $2x_1 + x_2 \leq 15$ را حذف کنیم مسأله به شکل مقابل خواهد بود:
 حال اگر محدودیت هر کدام از گزینه‌ها را رسم کنیم خواهیم دید که با رسم $2x_1 + x_2 \geq 15$ و $2x_1 + x_2 \geq 9$ فضای شدنی همچنان بی کران باقی می‌ماند. باید مسأله حالت تباهدگی داشته باشد. از شکل مقابل واضح است که مسأله فقط یک نقطه رأسی شدنی دارد پس باید معادله جدید از نقطه رأسی یعنی $(3,3)$ بگذرد. یعنی اگر این نقطه را در محدودیت قرار دهیم به شکل مساوی تبدیل می‌شود. بنابراین فقط $2x_1 + x_2 \geq 9$ جواب صحیح مسأله است. از روی شکل مسأله هم کاملاً تباهدگی بودن فضا معلوم است.

۲- گزینه «۲» چون مسأله در فضای دوبعدی یعنی x_1 و x_2 رسم شده است پس مسأله دارای دو متغیر اصلی است. از طرفی نقطه رأسی $(4,0)$ یک نقطه تباهدگی است چون سه محدودیت (2) ، (3) و $x_1 \geq 0$ از آن گذشته است. پس مسأله حالت تباهدگی دارد. اما چنین گزینه‌ای در جواب‌ها نیست. پس منظور طراح از تعداد متغیرها، تعداد کل متغیرهای اصلی، کمکی و مصنوعی لازم برای حل مسأله به روش سیمپلکس است. چون مسأله ۴ محدودیت نامساوی دارد پس ۴ متغیر کمکی نیز داریم. (اگر حتی یک محدودیت مساوی در مسأله بود فضای شدنی مسأله یک صفحه نمی‌شد بلکه یک خط یا یک نقطه ناموجه می‌شد) حال برای یافتن تعداد متغیرهای مصنوعی ۲ راه وجود دارد. یکی این که ما نیاز داریم نقطه $(0,0)$ هم جزء فضای شدنی بشود پس کافی است محدودیت (2) به عقب برود بنابراین فقط محدودیت (2) نیاز به متغیر مصنوعی دارد. دوم اینکه از شکل مسأله کاملاً واضح است که محدودیت‌های (1) ، (3) و (4) به صورت کوچکتر یا مساوی یعنی $\sum a_i x_i \leq b$ هستند و نیاز به متغیر مصنوعی ندارند. تنها محدودیت (2) به صورت بزرگتر یا مساوی است. پس فقط محدودیت (2) به متغیر مصنوعی نیاز دارد. بنابراین در مجموع ۷ متغیر نیاز است (۲ متغیر اصلی، ۴ کمکی و ۱ مصنوعی) همین‌جا معلوم می‌گردد گزینه‌ی ۲ صحیح است. برای جواب دادن به سؤال ج می‌توان گفت محدودیت (2) به صورت $x_1 \geq 4$ است که به صورت $x_1 - s_1 + R = 4$ تبدیل می‌شود. در مرحله اول سیمپلکس که x_1 در پایه نیست فقط s_1 و s_2 و s_3 و R داخل پایه هستند. چون ضرایب قرینه دارند همزمان داخل پایه قرار نمی‌گیرند) بنابراین هم s_2 و هم x_1 مقدار صفر دارند پس عملاً محدودیت (2) به صورت $R = 4$ یا $0 - 0 + R = 4$ تبدیل می‌شود.

۳- گزینه «۱» چون مسأله دارای ۳ محدودیت کوچکتر یا مساوی است بنابراین می‌توان نتیجه گرفت ۳ متغیر پایه دارد. (در یک مسأله اگر همه محدودیت‌ها به صورت کوچکتر یا مساوی باشند به تعداد محدودیت‌ها متغیر پایه داریم). حال اگر دقت کنید فقط دو تا از متغیرها مقدار غیرصفر دارند $x_1 = 2$ و $s_3 = 4$ پس یک متغیر پایه با مقدار صفر وجود دارد. حال چون این جواب، جواب بهینه است پس مسأله حالت بهینه تبهگن دارد.

۴- گزینه «۳» در مسأله باید ذکر می‌شد که مدل Max سازی است یا Min سازی. اما از جواب‌ها معلوم است که منظور طراح سؤال Max سازی بوده است. برای اینکه جواب بهینه نامحدود داشته باشیم باید متغیر ورودی داشته باشیم و متغیر خروجی نداشته باشیم یعنی همه‌ی عناصر ستون لولا صفر یا منفی باشند. در Max سازی اگر متغیری بخواهد به عنوان ورودی انتخاب گردد باید مقدار سطر تابع هدف زیر آن متغیر منفی باشد. اگر x_4 بخواهد به

عنوان ورودی انتخاب گردد پس b باید منفی باشد. ستون لولا $\begin{bmatrix} d \\ 2 \\ -5 \end{bmatrix}$ است که در هر شرایط متغیر خارج شونده داریم چون سطر دوم لولا همواره مثبت

است. اگر x_3 بخواهد به عنوان متغیر ورودی انتخاب گردد باید $a < 0$ باشد و همه اعضای ستون لولا یعنی $\begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ c \end{bmatrix}$ نیز کوچکتر یا مساوی صفر باشند پس

باید $c \leq 0$ باشد. در نتیجه گزینه‌ی ۳ صحیح است.

۵- گزینه «۱» می‌دانیم مقادیر سطر تابع هدف زیر متغیرهای کمکی مقادیر دوگان یا قیمت‌های سایه یا w هستند که فرمول آن‌ها به صورت $w = c_B B^{-1}$ می‌باشد.

(s_1, x_2) پایه فعلی است پس $c_B = (0, 1)$ و $B^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -\frac{1}{4} \\ 0 & \frac{1}{4} \end{bmatrix}$ است بنابراین $(0, \frac{1}{4}) = \begin{bmatrix} 1 & -\frac{1}{4} \\ 0 & \frac{1}{4} \end{bmatrix} w = c_B B^{-1} = (0, 1)$ پس به جای علامت سؤال

مقدار $\frac{1}{4}$ قرار می‌گیرد.

۶- گزینه «۱» جدول نهایی است و مسأله نیز به روش M بزرگ حل شده است. می‌دانیم در روش M بزرگ اگر بخواهد مسأله جواب داشته باشد نباید متغیرهای مصنوعی در پایه باشند. در این جا اگر دقت کنید سطر تابع هدف زیر متغیرهای کمکی و مصنوعی عددی غیر صفر است یعنی این متغیرها در پایه نیستند و فقط متغیرهای X_1 و X_2 در پایه هستند. پس متوجه می‌شویم $S_1 = S_2 = 0$ حال چون $S_1 = S_2 = 0$ است پس در مسأله اصلی محدودیت‌های (۱) و (۲) به صورت مساوی تبدیل می‌شوند یعنی:

$$\begin{cases} 7X_1 + 2X_2 = 28 \\ 2X_1 + 12X_2 = 24 \end{cases}$$

با حل دستگاه فوق به جواب $X_1 = \frac{18}{5}$ و $X_2 = \frac{7}{5}$ می‌رسیم.

۷- گزینه «۱» برای حل این مسأله چون همه X_j ها حداقل باید ۵ باشند پس مقدار ۵ را به هر یک از متغیرها می‌دهیم و محدودیت به صورت مقابل

تبدیل می‌شود: $70 - 30 = 40$. حال برای انتخاب متغیری که مقدار بیشتر بگیرد باید نسبت $\frac{C_j}{a_j}$ برای همه متغیرها را

محاسبه می‌کنیم و آن که بزرگ‌تر از همه بود مقدار متغیرش را بالاتر ببریم. پس داریم:

$$\frac{C_1}{a_1} = 3 \quad \frac{C_2}{a_2} = 4 \quad \frac{C_3}{a_3} = 6 \quad \frac{C_4}{a_4} = 1 \quad \frac{C_5}{a_5} = 2 \quad \frac{C_6}{a_6} = 5$$

ابتدا X_3 انتخاب می‌شود X_3 می‌تواند ۱۰ واحد افزایش داشته باشد و به مقدار ۱۵ برسد پس داریم:

$$X_1 + X_2 + X_3 + X_4 + X_5 + X_6 = 40 - 10$$

پس از آن X_6 انتخاب می‌گردد و به مقدار ۱۵ می‌رسد. سپس X_2 باید ۱۰ واحد اضافه شود و پس از آن X_1 . پس داریم:

$$X_1 = 15 \quad X_2 = 15 \quad X_3 = 15 \quad X_4 = 5 \quad X_5 = 5 \quad X_6 = 15$$

مقدار $Z = 285$ حاصل می‌گردد.

۸- گزینه «۱» چون جواب بهینه فقط بر روی معادله حدی محدودیت اول قرار دارد. پس فقط محدودیت اول به شکل مساوی درمی‌آید و محدودیت دوم به صورت نامساوی باقی می‌ماند (در نقطه بهینه) بنابراین در نقطه بهینه $S_1 = 0$ و $S_2 \neq 0$ است. از طرفی چون $S_2 \neq 0$ پس S_2 در پایه قرار دارد. بنابراین یا X_1 و یا X_2 در پایه قرار دارند. بنابراین داریم:

$$\begin{cases} 2X_1 + 4X_2 = 12 \\ 3X_1 + 15X_2 = 18 \end{cases} \Rightarrow X_1 = 6, X_2 = 0$$

پس عبارت دوم یعنی $X_1 = 6$ و $X_2 = 0$ به‌عنوان جواب بهینه انتخاب می‌شوند. چون فقط محدودیت اول به‌صورت مساوی تبدیل شده پس از محدودیت دوم داریم: $5X_1 + 2X_2 > b_2 \rightarrow 5 \times 6 + 2 \times 0 > b_2 \Rightarrow b_2 < 30$

و تنها گزینه‌ای که مقدار b آن کوچک‌تر از ۳۰ است گزینه ۱ است. دقت کنید که نمی‌توان b_2 را ۳۰ انتخاب کرد چون در آن صورت محدودیت دوم نیز در نقطه بهینه به صورت تساوی تبدیل می‌گردد.

۹- گزینه «۳» می‌دانیم با ورود یک متغیر غیر پایه‌ای میزان تغییر تابع هدف به صورت $\Delta Z = -(Z_j - C_j) \times X_k$ است که $(Z_j - C_j)$ همان مقدار سطر تابع هدف زیر متغیر وارد شونده است و X_k برابر با مقدار متغیر وارد شونده در جدول بعدی است که برابر است با مقدار تست Min نسبت پس داریم:

$$X_1 \rightarrow Z_1 - C_1 = -3, X_1 = \min\left\{\frac{4}{4}, \frac{2}{1}\right\} = 1 \rightarrow \Delta Z = -(-3) \times 1 = 3$$

$$X_3 \rightarrow Z_3 - C_3 = -1, X_3 = \min\left\{\frac{4}{1}, \frac{2}{\frac{1}{2}}\right\} = 4 \rightarrow \Delta Z = -(-1) \times 4 = 4$$

$$X_4 \rightarrow Z_4 - C_4 = -3, X_4 = \min\left\{\frac{4}{6}, \frac{2}{3}\right\} = \frac{2}{3} \rightarrow \Delta Z = -(-3) \times \frac{2}{3} = 2$$

$$S_1 \rightarrow Z_{S_1} - C_{S_1} = -6, S_1 = \min\left\{\frac{4}{1}, \frac{2}{8}\right\} = \frac{1}{4} \rightarrow \Delta Z = -(-6) \times \frac{1}{4} = 1.5$$

پس با ورود X_3 بیشترین افزایش را در تابع هدف داریم. دقت کنید که لزوماً آن متغیری که کمترین مقدار را در سطر تابع هدف داشت (برای Max سازی) باعث بیشترین افزایش در تابع هدف نمی‌گردد. در اینجا S_1 کمترین مقدار سطر تابع هدف یعنی ۰.۶ را دارد ولی کمترین افزایش در تابع هدف را نیز باعث می‌شود.

سوالات آزمون سراسری ۹۲

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

کله ۱- قصد داریم مسأله زیر را از روش سیمپلکس ثانویه حل کنیم. کدام گزینه صحیح است؟

$$\begin{aligned} \min \quad & w = 2x_1 + 3x_2 \\ \text{s.t.} \quad & \begin{cases} 3x_1 + x_2 \geq 3 \\ x_1 - x_2 \geq 4 \\ x_1 + x_2 \leq 12 \\ x_1, x_2 \geq 0 \end{cases} \end{aligned}$$

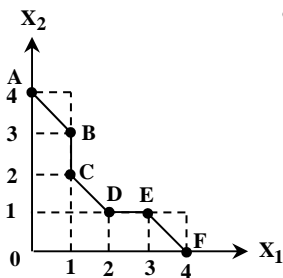
(۱) حل مسأله به روش فوق‌الذکر امکان ندارد.

(۲) حل مسأله به روش فوق‌الذکر نیازمند دو متغیر مصنوعی است.

(۳) حل مسأله به روش فوق‌الذکر بدون متغیر مصنوعی امکان‌پذیر است.

(۴) در حل مسأله به روش فوق در تکرار اول S_2 متغیر خروجی و متغیر ورودی است.

کله ۲- فضای غیرمحدب زیر را در نظر بگیرید. خط CD در این فضا توسط کدام دسته محدودیت نمایش داده می‌شود؟

(۱) $1 \leq x_1 \leq 2, 1 \leq x_2 \leq 2, x_1 + x_2 = 3$

(۲) $1 \leq x_1 \leq 2, 1 \leq x_2 \leq 2, x_1 - x_2 = 3$

(۳) $1 \leq x_1 \leq 2, 1 \leq x_2 \leq 2, x_2 - x_1 = 3$

(۴) $1 \leq x_1 \leq 2, 1 \leq x_2 \leq 2, x_1 + x_2 \leq 3$

کله ۳- جدول حمل و نقل زیر را در نظر بگیرید که یک جواب برای آن مشخص شده است. اگر بخواهیم متغیر x_{33} را وارد پایه کنیم، داریم:

	۷	۵	۳	۱۰
	۴	۳	۶	۱۰
	۲	۴	۸	۱۰
	۵	۵		
	۵	۱۵	۱۰	

(۱) تابع هدف ۳۵ واحد افزایش می‌یابد.

(۲) تابع هدف با ورود x_{33} به پایه هیچ تغییری نمی‌کند.

(۳) این تغییر مجاز نیست، زیرا مسیر پله سنگ برای متغیر غیرپایه x_{33} وجود ندارد.

(۴) تابع هدف ۲۰ واحد افزایش می‌یابد.

کله ۴- در یک مسئله برنامه‌ریزی حمل و نقل، میزان عرضه یکی از مبادی، افزایش می‌یابد، در این صورت:

(۱) هزینه کل کاهش نمی‌یابد.

(۲) هزینه کل افزایش نمی‌یابد.

(۳) قیمت سایه‌ای مبدأ فوق افزایش می‌یابد.

(۴) میزان تقاضای یکی از مقصدها نیز افزایش می‌یابد.

کله ۵- مرحله نهایی حل یک مسأله برنامه‌ریزی خطی با تابع هدف $\text{Max} : z = 2x_1 + 4x_2$ به صورت زیر است:

مرحله	پایه	x_1	x_2	S_1	S_2	S_3	سمت راست
نهایی	z	۰	۰	۲	۰	۰	۱۶
	x_1	۱	۰	۱	۰	-۲	۲
	S_2	۰	۰	-۱	۱	۲	۰
	x_2	۰	۱	۰	۰	۱	۲

فرض کنید متغیر جدید x_3 با ضرایب $\begin{pmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ به مسأله اضافه شود. مسأله چه حالت استثنایی جدیدی خواهد داشت؟

(۱) تبهگن

(۲) چندین جواب مطلوب

(۳) هم تبهگن هم چندین جواب مطلوب

(۴) اصلاً حالت استثنایی جدید خواهد داشت.

۶- در جدول سیمپلکس زیر و در خصوص عبارت $\frac{b_i}{a_{ij}}(z_j - c_j)$ ، کدام گزینه صحیح است؟

BFS	x_j	RHS
	$z_j - c_j$	
	a_{ij}	b_i

(۱) مقدار این عبارت همواره مثبت است.

(۲) مقدار این عبارت همواره منفی است.

(۳) مقدار این عبارت می تواند صفر باشد.

(۴) اگر مسأله دارای جواب بهینه چندگانه باشد این مقدار مثبت است.

۷- برای حل مسأله برنامه ریزی خطی زیر مناسب ترین روش کدام است؟

$$\begin{aligned} \text{Max } z &= x_1 - x_2 + 4x_3 + 2x_4 \\ \text{s.t: } &\begin{cases} 2x_1 + x_2 + x_4 = 6 \\ 2x_2 + 3x_3 + 5x_4 = 7 \\ x_1, x_2, x_3, x_4 \geq 0 \end{cases} \end{aligned}$$

(۱) روش سیمپلکس

(۲) روش دوفازی

(۳) روش سیمپلکس ثانویه

(۴) روش سیمپلکس تجدیدنظر شده

۸- محدودیت غیر خطی $xyz = 0$ در آن x, y, z متغیرهای صفر و یک هستند، با کدام گزینه می تواند جایگزین شود؟

(۴) $x + y + z > 2$

(۳) $x + y + z \leq 2$

(۲) $x + y + z = 2$

(۱) $x + y + z \geq 0$

۹- برای مسأله برنامه ریزی خطی زیر جواب های بهینه اولیه و ثانویه به ترتیب به چه صورت است؟

$$\begin{aligned} \text{Max } z &= 5x_1 + 2x_2 \\ \text{s.t: } &\begin{cases} x_1 - x_2 \geq 3 \\ 2x_1 + 3x_2 \geq 5 \\ x_1, x_2 \geq 0 \end{cases} \end{aligned}$$

(۱) $x_1 = 3, x_2 = 0, Z = 15$ و $y_1 = 5, y_2 = 0, Z' = 15$

(۲) $x_1 = 3, x_2 = 1, Z = 15$ و $y_1 = 5, y_2 = 0, Z' = 15$

(۳) $x_1 = 3, x_2 = 1, Z = 15$ و $y_1 = 4, y_2 = 0, Z' = 15$

(۴) $x_1 = 4, x_2 = 1, Z = 15$ و $y_1 = 4, y_2 = 1, Z' = 16$

باتوجه به اطلاعات زیر به سوالات ۱۰ تا ۱۳ پاسخ دهید:

مدل اولیه و جدول سیمپلکس نهایی یک مسأله برنامه ریزی خطی به شکل زیر است:

$$\begin{aligned} \text{Max } z &= 2x_1 + 3x_2 \\ \text{s.t: } &\begin{cases} x_1 + x_2 \leq 8 \\ 2x_1 - x_2 \leq 4 \\ 2x_1 + x_2 \leq 6 \\ x_1, x_2 \geq 0 \end{cases} \end{aligned}$$

پایه	x_1	x_2	s_1	s_2	s_3	مقادیر سمت راست
s_1	-1	0	1	0	-1	?
s_2	4	0	0	1	1	10
x_2	2	1	0	0	1	6
Z	4	0	0	0	3	?

۱۰- مقدار تابع هدف عبارتست از:

(۴) ۱۹

(۳) ۱۸

(۲) ۱۶

(۱) ۱۵

۱۱- مقدار s_1 در جدول نهایی چقدر است؟

(۴) ۳

(۳) ۲

(۲) ۵

(۱) ۴

۱۲- وضعیت منابع در جدول نهایی به چه صورت است؟

(۴) $s_1 = 3, s_2 = 10, s_3 = 0$

(۳) $s_1 = 5, s_2 = 10, s_3 = 0$

(۲) $s_1 = 2, s_2 = 10, s_3 = 0$

(۱) $s_1 = 4, s_2 = 10, s_3 = 0$

۱۳- ارزش هر یک از منابع (قیمت های سایه) عبارتند از:

(۴) $y_1 = 1, y_2 = 2, y_3 = 3$

(۳) $y_1 = 0, y_2 = 0, y_3 = 3$

(۲) $y_1 = 3, y_2 = 2, y_3 = 1$

(۱) $y_1 = 2, y_2 = 10, y_3 = 6$

۱۴- با توجه به جدول زیر به ترتیب از راست به چپ، جواب بهینه چند است و مسأله چند جواب بهینه دارد؟

مقصد / مبدأ	D_1	D_2	D_3	عرضه
s_1	۳	۶	۶	۵
s_2	۷	۵	۵	۶
تقاضا	۲	۶	۳	

(۴) ۴-۵۴

(۳) ۳-۵۴

(۲) ۲-۵۴

(۱) ۱-۵۰

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۲

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

۱- گزینه «۳» برای حل این مسأله کافی است ۱ محدودیت اول را در یک منحنی ضرب کنیم تا هم محدودیت‌ها همگی کوچک‌تر مساوی شوند و هم اعداد سمت راست منفی شوند:

$$\text{Min } w = 2x_1 + 3x_2$$

$$\text{s.t.} \begin{cases} -3x_1 - x_2 \leq -3 \\ -x_1 + x_2 \leq -4 \\ x_1 + x_2 \leq 12 \\ x_1, x_2 \geq 0 \end{cases}$$

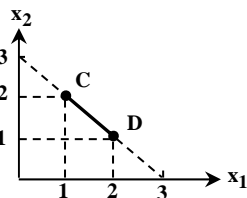
اکنون این مسأله برای حل به روش سیمپلکس ثانویه مهیا است پس گزینه (۱) غلط است. در سیمپلکس دوگان هرگز برای حل از متغیر مصنوعی استفاده نمی‌شود در نتیجه گزینه (۲) نیز غلط است. در حل جدول سیمپلکس هرگز امکان این وجود ندارد که یک متغیر هم وارد شوند و هم خارج شوند در نتیجه گزینه (۴) هم غلط است ولی برای فهم بهتر تکرار اول جدول سیمپلکس را ذکر می‌کنیم.

	↓	x_1	x_2	s_1	s_2	s_3	R.H.S
s_1		-3	-1	1	0	0	-3
→ s_2	(-1)	1	0	1	0	0	-4
s_3		1	1	0	0	1	12
Z		-2	-3	0	0	0	0

همان‌طور که مشخص است، در تکرار اول جدول سیمپلکس متغیر x_1 وارد شوند و s_2 خارج شوند است.

۲- گزینه «۱» با ادامه خط CD کاملاً واضح است که این خط $x_1 + x_2 = 3$ است و x_1 و x_2 هم

بین ۱ تا ۲ محدود شده‌اند پس معادله خط CD برابر است با:

$$\begin{cases} x_1 + x_2 = 3 \\ 1 \leq x_1 \leq 2 \\ 1 \leq x_2 \leq 2 \end{cases}$$

۳- گزینه «۲» مسأله حمل و نقلی که m مرکز عرضه و n مرکز تقاضا داشته باشد، $m+n-1$ متغیر پایه‌ای دارد. پس این مسأله باید $3+3-1=5$ متغیر پایه‌ای داشته باشد، در حالی که در سؤال ۴ متغیر پایه‌ای وجود دارد و تمام ظرفیت‌های عرضه و تقاضا ارضا شده است. پس یک متغیر پایه‌ای دیگر با مقدار صفر باید در مسأله باشد.

پس می‌توانیم x_{33} را با مقدار صفر وارد پایه کنیم و مقدار تابع هدف هم تغییر نمی‌کند.

۴- گزینه «۱» در صورتی که میزان عرضه یکی از مبدأها افزایش پیدا کند و در میزان عرضه مقصدها تغییری ایجاد نشود، قطعاً میزان تابع هدف بهتر از حالت بهینه نمی‌شود.

۵- گزینه «۲» برای پی بردن به وضعیت جدید جدول مقدار هدف متغیر x_3 و اعداد ستون x_3 در جدول نهایی (y_3) را محاسبه می‌کنیم. ضمن این که نیاز به محاسبه B^{-1} نیست زیرا جدول سیمپلکس داریم و در این جدول B^{-1} و $C_B B^{-1}$ وجود دارد.

$$C_3 = 2 \quad a_3 = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \quad B^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ -1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \quad C_B B^{-1} = (2, 0, 0)$$

$$Y_3 = B^{-1} a_3 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ -1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$Z_3 - C_3 = C_B B^{-1} a_3 - C_3 = (2, 0, 4) \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} - 2 = 0$$

مقدار سطر هدف متغیر جدید X_3 ، صفر است. متغیر X_3 را وارد پایه می‌کنیم و با توجه به مثبت بودن عدد اول ستون X_1, Y_3 خارج شونده است، در نتیجه جواب بهینه چندگانه داریم. ضمن این که این مسأله تبهگن هم است ولی با توجه به این که قبل از اضافه شدن متغیر جدید هم مسأله تبهگن بوده، پس این حالت استثنایی جدید نیست.

۶- گزینه «۳» صورت این عبارت یعنی $b_i(Z_j - C_j)$ می‌تواند صفر شود. زیرا هم b_i و هم $Z_j - C_j$ می‌توانند مقدار صفر بگیرند.

۷- گزینه «۲» برای حل مسائل برنامه‌ریزی خطی که دارای محدودیت تساوی هستند باید از یکی از روش‌های متغیر مصنوعی یا دوفازی استفاده کنیم.

۸- گزینه «۳» عبارت $XYZ = 0$ به این معنی است که حداقل یکی از X, Y, Z متغیر X, Y یا Z مقدار صفر بگیرند. محدودیت $X + Y + Z \leq 2$ نشان‌دهنده این است که از ۳ متغیر مذکور حداکثر ۲ متغیر می‌توانند مقدار یک بگیرند که معنی همان جمله اول را می‌دهد.

۹- «هیچ کدام از گزینه‌ها صحیح نمی‌باشد.» این سؤال اشتباه است زیرا کاملاً واضح است که این مسأله جواب بهینه نامتناهی دارد. زیرا با افزایش مقدار $X_1 (X_1 \rightarrow +\infty)$ محدودیت‌ها ارضا می‌شوند، در حالی که مسأله ماکسیمم‌سازی به بی‌نهایت میل می‌کند ($Z \rightarrow +\infty$).

۱۰- گزینه «۳» جدول نهایی را داریم. در این جدول S_1 و S_2 و X_2 در پایه هستند. در نتیجه با قرار دادن مقدار X_2 که در جدول آمده در تابع هدف مقدار Z به دست می‌آید.

$$Z = 2(0) + 3(6) = 18$$

۱۱- گزینه «۲» در پایه نمی‌باشد، پس مقدار آن صفر است و با توجه به پاسخ سؤال ۱۰ مقادیر S_1 و S_2 به ترتیب برابر است با ۲ و ۱۰ در نتیجه:

$$S_1 = 2, S_2 = 10, S_3 = 0$$

۱۲- گزینه «۳» S_1 متغیر کمکی محدودیت اول است و با توجه به داشتن سایر مقادیر بهینه از محدودیت اول می‌توانیم مقدار S_1 را به دست آوریم:

$$X_1 + X_2 + S_1 = 8$$

$$0 + 6 + S_1 = 8 \Rightarrow S_1 = 2$$

۱۳- گزینه «۳» مقدار قیمت سایه‌ای برابر است با مقادیر متغیرهای کمکی در سطر هدف (در صورتی که مقادیر متغیرهای کمکی مثبت باشند).

با توجه به این که محدودیت‌های مسأله کوچک‌تر مساوی است پس متغیرهای کمکی مثبت هستند.

در نتیجه مقادیر قیمت‌های سایه از جدول قابل استخراج است:

$$y_1 = 0, y_2 = 0, y_3 = 3$$

۱۴- گزینه «۳» ابتدا مسأله را به روش شمال غربی حل می‌کنیم:

عرضه	D_1	D_2	D_3	مقصد مبدأ
S_1	۲	۳	۶	۵
S_2		۷	۵	۶
تقاضا	۲	۶	۳	

$$Z_{31} - C_{31} = -6 + 6 - 5 + 5 = 0 \leq 0$$

اکنون مقادیر $Z_{ij} - C_{ij}$ متغیرهای غیرپایه‌ای را محاسبه می‌کنیم:

$$Z_{21} - C_{21} = -7 + 5 - 6 + 3 = -5 \leq 0$$

با توجه به غیرمثبت بودن مقادیر متغیرهای غیرپایه‌ای جدول بهینه است و مقدار تابع هدف برابر است با:

$$C = 2(2) + 3(6) + 3(5) + 3(5) = 54$$

با توجه به صفر بودن مقدار $Z_{31} - C_{31}$ می‌توانیم این متغیر را وارد پایه کنیم.

۲	$3-\theta$	$+\theta$
	$3+\theta$	$3-\theta$

سؤالات آزمون سراسری ۹۳

مالیه عمومی و بودجه

کله ۱- تولید کالای عمومی

- (۱) دارای سود نیست.
(۲) در صورتی که فروش نرود، تولید آن متوقف می‌شود.
(۳) به شرط وجود تقاضا برای آن انجام می‌شود.
(۴) به تشخیص دولت صورت می‌گیرد.

کله ۲- کدام یک، نشانه سلامت اقتصادی عملکرد دولت است؟

- (۱) تعادل بودجه‌ای (۲) تفصیل بودجه (۳) تخصیص بودجه (۴) وحدت بودجه‌ای

کله ۳- ویلیام پتی در کتاب «رساله‌ای در باب مالیات و عوارض» معتقد است که،

- (۱) گرفتن مالیات یک نوع ظلم و تعدی حکومتی است.
(۲) قوانین انسانی در صورتی مفید خواهند بود که منطبق با قوانین طبیعی باشند و دخالت دولت از طریق اخذ مالیات موجب شکست قوانین طبیعی می‌گردد.
(۳) افراد باید از گرسنگی بمیرند و دولت بایستی با گرفتن مالیات از افراد پردرآمد هزینه ارائه کالای عمومی را فراهم کند.
(۴) مخارج حکومت باید از طریق مالیات مستقیم و غیرمستقیم تأمین شود و نه از طریق فروش اموال دولتی.

کله ۴- به طور کلی تهیه و تنظیم سند بودجه بیشتر متأثر از کدام قوانین است؟

- (۱) قانون اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه
(۲) قانون دیوان محاسبات عمومی و تفریح بودجه
(۳) قانون محاسبات عمومی و برنامه و بودجه
(۴) قانون اداری و استخدامی کشور و محاسبات عمومی

کله ۵- خصوصیات بودجه‌ریزی بر مبنای هدف در کدام گزینه لحاظ نشده است؟

- (۱) در این روش بودجه‌ریزی با فرایند سهمیه‌بندی از بالا به پایین است.
(۲) در این روش بودجه‌ریزی دستگاه‌های اجرایی، بودجه‌ها را در محدوده اهداف با سقف‌های مشخص تهیه می‌کنند و به ملاحظات سیاسی توجه می‌گردد.
(۳) در این روش هزینه عملیات طبق فنون و روشهای مختلف حسابداری قیمت تمام شده و اندازه‌گیری کار محاسبه می‌شود.
(۴) در این روش بودجه‌ریزی نه بر عقلایی بودن اقتصادی تأکید دارد.

کله ۶- نظارت مالی بر عملکرد شرکت‌های دولتی از طریق انجام می‌پذیرد.

- (۱) ذیحساب، دیوان محاسبات عمومی و مجمع عمومی
(۲) دیوان محاسبات عمومی، مجلس شورای اسلامی و هیأت مدیره شرکت‌ها
(۳) دیوان محاسبات عمومی، بازرسان و مجمع عمومی شرکت‌ها
(۴) بازرسان قانونی شرکت‌ها، هیأت مدیره و مجمع عمومی

کله ۷- ناهماهنگی میان برنامه و بودجه از نظر کار کارشناسان به عوامل مختلفی بستگی دارد. در کدام گزینه عوامل ناهماهنگی منظور نشده است؟

- (۱) فقدان نظام ارزیابی عملکرد در تخصیص بودجه
(۲) فقدان الگوی اقتصادسنجی مطلوب برای پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت (یک ساله و کمتر) سنجش و سیاست‌گذاری
(۳) فقدان روش‌های نوین پیش‌بینی هزینه‌ها و برآورد درآمدها
(۴) فقدان اطلاعات و آمار تفصیلی خاص و به هنگام

کله ۸- در نظام مالیاتی ایران عهد باستان، باج،

- (۱) مالیات اراضی زراعی بود.
(۲) مالیاتی بود که در بلاد اسلامی از غیرمسلمانان اخذ می‌شد.
(۳) مالیات سرانه افراد بین ۲۰ تا ۵۰ سال بود.
(۴) مالیات راهداری و عوارض گمرکی بود.

کله ۹- در روند شکل‌گیری مفهوم و نقش بودجه، مرحله چهارم به واسطه محیط به‌وجود آمد.

- (۱) اطمینان (۲) پیچیدگی (۳) غیررقابتی بودن (۴) پایداری

کله ۱۰- مالیات‌های غیرمستقیم،

- (۱) اغلب طبیعت تصاعدی دارند.
(۲) ممکن است تأثیر نامطلوبی در توزیع درآمد داشته باشند.
(۳) نقش و تأثیری در تغییر توزیع درآمد ندارند.
(۴) نقش کمتری در تغییر توزیع درآمد دارند.

کله ۱۱- کدام مورد از مزایای مالیات‌های غیرمستقیم است؟

- (۱) صعودی بودن (۲) گریز ناپذیری (۳) تنازلی بودن (۴) گریزپذیری

کله ۱۲- در مقایسه مالیات‌های اسلامی؛ مالیات‌های معمول، خمس منفعت و فواید کسب با کدام یک از مالیات‌های زیر هماهنگی دارد؟

- (۱) مالیات بر درآمد (۲) مالیات بر پس‌انداز یا سود سالیانه (۳) مالیات بر کالاها و خدمات (۴) مالیات سرانه

کله ۱۳- فرض اساسی در نظریه انتخاب عمومی یا شکست بازار، این است که،

- (۱) مقامات دولتی در انتخاب بین منافع فردی خود و مصالح و منافع اجتماعی، همیشه منافع اجتماعی را مقدم می‌دارند.
 (۲) منافع عمومی در تصمیمات دولتی رعایت نمی‌شود.
 (۳) هدف مقامات دولتی ترقی و پیشرفت کشور با حفظ منافع فردی است.
 (۴) به دلیل عدم حسن نیت دولتمردان، منافع شخصی بر منافع عمومی مقدم است.

کله ۱۴- معیار نافعیت درآمد مالیاتی،

- (۱) هزینه‌های بالای وصول مالیات است.
 (۲) نسبت هزینه‌های وصول مالیات به درآمدهای مالیاتی است.
 (۳) نسبت منافع اجتماعی باز توزیع مالیاتی به تولید ناخالص داخلی است. (۴) نسبت فرار مالیاتی به درآمدهای مالیاتی است.

کله ۱۵- پایه مالیات بر ارزش افزوده،

- (۱) مصرف افراد است.
 (۲) قیمت تمام شده کالاها و خدمات است.
 (۳) هزینه‌های دستمزد و مواد اولیه است.
 (۴) ارزش کالاهای تولید شده است.

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

کله ۱۶- زمین قابل کشت دو مزرعه A و B به ترتیب، ۴۰۰ و ۶۰۰ هکتار می‌باشد، که امکان کشت سه محصول در این مزارع وجود دارد. کشاورزان

توافق کرده‌اند که نسبت زمین کاشته شده به زمین موجود برای مزرعه A نصف مزرعه B باشد. محدودیت متناظر با این تصمیم کدام است؟

$$\begin{aligned} 400(x_{A1} + x_{A2} + x_{A3}) - 600(x_{B1} + x_{B2} + x_{B3}) &= 0 & (1) \\ 600(x_{A1} + x_{A2} + x_{A3}) - 400(x_{B1} + x_{B2} + x_{B3}) &= 0 & (2) \\ 1200(x_{A1} + x_{A2} + x_{A3}) - 400(x_{B1} + x_{B2} + x_{B3}) &= 0 & (3) \\ 600(x_{A1} + x_{A2} + x_{A3}) - 800(x_{B1} + x_{B2} + x_{B3}) &= 0 & (4) \end{aligned}$$

کله ۱۷- مجموعه محدودیت متناظر با محدودیت ۱، ۵، و $|x_1 - x_2| = 0$ کدام است؟

$$\begin{cases} x_1 - x_2 = 5y_1 + 5y_2 + 10y_3 + 10y_4 \\ y_1 + y_2 + y_3 + y_4 \leq 1 \\ y_1, y_2, y_3, y_4 = 0 \text{ یا } 1 \end{cases} \quad (2)$$

$$\begin{cases} -x_1 + x_2 = 5y_1 - 5y_2 + 10y_3 - 10y_4 \\ y_1 + y_2 + y_3 + y_4 = 1 \\ y_1, y_2, y_3, y_4 = 0 \text{ یا } 1 \end{cases} \quad (1)$$

$$\begin{cases} x_1 - x_2 = 5y_1 + 5y_2 + 10y_3 + 10y_4 \\ y_1 + y_2 + y_3 + y_4 = 1 \\ y_1, y_2, y_3, y_4 = 0 \text{ یا } 1 \end{cases} \quad (3)$$

$$\begin{cases} x_1 - x_2 = 5y_1 - 5y_2 - 10y_3 - 10y_4 \\ y_1 + y_2 + y_3 + y_4 \leq 1 \\ y_1, y_2, y_3, y_4 = 0 \text{ یا } 1 \end{cases} \quad (4)$$

کله ۱۸- یک شرکت چوب‌بری باید سفارش‌هایی را مطابق جدول زیر تهیه و به مشتریان عرضه کند. طول الوارهای شرکت همگی استاندارد ۲۵ متری است. قطعاتی که مطابق با اندازه سفارش‌ها نباشد، ضایعات محسوب می‌شود. در صورتی که هدف این شرکت حداقل کردن ضایعات باشد، تابع هدف این

مسئله کدام است؟

اندازه متر	تعداد سفارش
۷	۷۰۰
۹	۱۲۰۰
۱۰	۳۰۰

$$\text{Min}z = 6x_1 + 5x_2 + 2x_3 + x_4 + 4x_5$$

$$\text{Min}z = x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6$$

$$\text{Min}z = x_2 + 2x_3 + 2x_4 + 3x_5 \quad (1)$$

$$\text{Min}z = 6x_1 + 5x_2 + 2x_3 + 3x_4 + 4x_5 \quad (3)$$

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۳

مالیه عمومی و بودجه

۱- گزینه «۴» کالاهای عمومی کالاهایی هستند که هزینه تولید آن را نمی‌توان مستقیماً از مصرف‌کننده دریافت کرد. این کالاها در مقابل کالاهای خصوصی قرار دارند و کلیه افراد جامعه می‌توانند به‌طور مساوی از آن استفاده کنند، استفاده یک فرد مانع استفاده فرد دیگری نیست، این نوع کالاها در بازار وجود ندارند و قابل فروش نیز نیستند و تأمین آن‌ها به عهده دولت می‌باشد و در صورتی که فروش نرود، تولید آن متوقف می‌شود.

۲- گزینه «۱» تعادل بودجه‌ای به حفظ موازنه بین درآمدها و مخارج به گونه‌ای که دولت بتواند بدون متوسل شدن به استقراض، تعهدات مالی خود را بپردازد، اشاره دارد. در تعادل بودجه‌ای جمع ارقام کلیه درآمدهای پیش‌بینی شده، باید با جمع کلیه ارقام هزینه‌هایی که برای سال بودجه در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های مصوب محاسبه یا برآورد می‌گردد برابر یا مساوی باشد که این تعادل در بودجه نشانه سلامت اقتصادی عملکرد دولت می‌باشد.

۳- گزینه «۴» ویلیام پتی با مالیات‌های سنگین مخالفت کرده و می‌گوید؛ چنانچه مالیات برای همه افراد متناسب باشد هیچ فردی با پرداخت مالیات، ثروت خود را از دست نمی‌دهد. زیرا فرضاً اگر دارایی همه اشخاص نصف یا دو برابر شود چون وضع همه آن‌ها به‌طور یکسان تغییر کرده است این امر در وضع آن‌ها از لحاظ مقام و درجه ثروت تأثیر نخواهد گذاشت، همچنین او معتقد است قوانین انسانی در صورتی مفید خواهد بود که منطبق با قوانین طبیعی باشند و دخالت دولت از طریق اخذ مالیات موجب شکست قوانین طبیعی می‌گردد. پتی نظام اخذ مالیات را تا مادامی که آن‌ها را عامل نگه داشتن و رکود می‌دانست محکوم کرده بود، در عوض او یک مالیات مثبت را مطرح کرد که مطابق توافق و علاقه جمعی پرداخت شود.

۴- گزینه «۳» تهیه و تنظیم سند بودجه در ایران بیشتر از قانون محاسبات عمومی و قانون برنامه و بودجه تأثیر می‌پذیرد.

۵- گزینه «۳» بودجه‌ریزی بر مبنای هدف، این رویکرد که نظام بودجه‌ریزی طرح و برنامه و مبنای آن را رد می‌کند در بعضی از کشورها تحت عنوان (بودجه‌ریزی پکتی) نامیده می‌شود. بودجه‌ریزی بر مبنای هدف، بودجه‌ریزی با فرآیند جیره‌بندی از بالا به پایین است که در آن تعیین اولویت‌ها و محدودیت‌ها در بالا اساس انتخاب راهکارها در پایین است. این نوع بودجه‌بندی نه بر عقلایی بودن اقتصادی که بر عقلایی بودن سیاسی تکیه می‌کند.

۶- گزینه «۴» نظارت مالی بر عملکرد شرکت‌های دولتی از طریق دیوان محاسبات عمومی، مجلس شورای اسلامی و هیأت مدیره شرکت‌ها صورت می‌گیرد.

۷- گزینه «۳» هماهنگی میان برنامه و بودجه امری بدیهی و ضروری است، اما در عمل زمینه‌ها و ابزارهای لازم جهت برقراری ارتباط مناسب بین برنامه و بودجه به‌طور کامل فراهم نیست، به عبارت دیگر نارسایی‌هایی در ارتباط صحیح و اصولی بین برنامه‌های پنج ساله و سالانه بودجه وجود دارد. از نظر کارشناسان علت این ناهماهنگی و عدم ارتباط صحیح بین برنامه و بودجه از عوامل زیر ناشی می‌شود:

الف - فقدان اطلاعات و آمار تفصیلی خاص به هنگام، ب - فقدان الگوی اقتصادسنجی مطلوب برای انجام پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت، ج - فقدان اقدام جدی در زمینه تهیه بودجه اقتصادی به پیوست لایحه بودجه، د - فقدان نظام ارزیابی عملکرد در تخصیص بودجه

۸- گزینه «۴» جذیه یا باج مالیات سرانه‌ای است که غیرمسلمانان ساکن در سرزمین‌های اسلامی، باید برای تأمین جان و حفظ دین خود و کسب حمایت دولت اسلامی، می‌پرداختند.

۹- گزینه «۲» مرحله چهارم در روند شکل‌گیری مفهوم و نقش بودجه، به واسطه پیچیدگی محیط سازمان‌ها به وجود آمده و باعث استفاده از بودجه بر مبنای صفر به عنوان ابزار برنامه‌ریزی راهبردی گردیده است.

۱۰- گزینه «۴» مالیات‌های غیرمستقیم، مالیات‌هایی هستند که پرداخت‌کننده آن مشخص و معین نبوده و تحقق مالیات بستگی به یک قسمت از فعالیت‌های اقتصادی و عملیات افراد داشته و قابلیت آن‌ها بسیار زیاد است، این مالیات‌ها بیشتر بر مصرف اشیاء و فروش کالا و استفاده از خدمات بستگی دارد. این مالیات‌ها نقش کمتری در تغییر توزیع درآمد دارند، زیرا بار بیشتر این مالیات‌ها بر دوش افراد کم درآمد سنگینی می‌کند. بنابراین چنین مالیات‌هایی ممکن است تأثیرات نامطلوب را در توزیع درآمد داشته باشند.

۱۱- گزینه «۲» مزایای مالیات‌های غیرمستقیم عبارتند از: ۱- راحتی ۲- گریزناپذیری ۳- عادلانه بودن ۴- با کشش بودن ۵- اثرات اجتماعی سودمند ۶- تشکیل سرمایه ۷- بازجایی عوامل تولید ۸- شمول وسیع ۹- مولد بودن ۱۰- جانشینی برای مالیات‌های مستقیم.

۱۲- گزینه «۴» مالیات اسلامی حقی معلوم است که قانون‌گذار اسلامی بر دارایی افراد واجب کرده است. این حق به صورت نقدی و غیرنقدی بنا به شروط معین و با تکیه بر دستورالعمل‌های مالی دریافت می‌شود و هر فرد چه در حمایت دولت اسلامی و چه خارج از این محدوده باشد، مکلف به پرداخت حقی است که بر ذمه دارد. مالیات سرانه، مالیاتی است که در برخی از کشورهای جهان از هر شهروند، مبلغ و یا مقدار ویژه‌ای پول و یا کالا به عنوان مالیات می‌گیرند؛ بنابراین مالیات خمس و منفعت کسب با مالیات سرانه هماهنگی دارد.

۱۳- گزینه «۱» انتخاب عمومی را می‌توان مطالعه تصمیم‌گیری غیربازاری یا به بیان ساده، استفاده از اقتصاد در علوم سیاسی تعریف کرد. از نگاه مکتب انتخاب عمومی، با تغییر جایگاه افراد در جامعه، الگوی مطلوبیت عقایدشان تغییر نمی‌کند، از نظر این مکتب، پیگیری نفع شخصی در قالب دستیابی به قدرت و منافع، مهم‌ترین عامل در درک رفتار افراد در دنیای سیاست است، نه تنها عامل. فرض اساسی در نظریه انتخاب عمومی یا شکست بازار این است که مقامات دولتی در انتخاب بین منافع فردی خود و مصالح و منافع اجتماعی، همیشه منافع اجتماعی را مقدم می‌دارند.

۱۴- گزینه «۲» معیارهای منطق مالی و نافعیت مالیات؛ برای ارزیابی مالیات بر درآمد شخصی دو معیار مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ یکی معیار منطق مالی و دیگری نافعیت مالیات یا عایدی مالیات، معیار منطق مالی مبتنی بر مفهوم اقتصادی بی‌طرفی است. بر این اساس اقدامات بودجه‌ای دولت نباید فعالیت‌های اقتصادی بخش خصوصی را تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین رفتار بودجه‌ای دولت باید، با روش‌هایی صورت گیرد که مداخله در تصمیمات بازار را به حداقل برساند. معمولاً در این زمینه مالیات بر درآمد را از مالیات‌های خاص از قبیل مالیات بر دخانیات و غیره، بی‌طرف‌تر می‌دانند. از لحاظ تئوری مالیاتی را می‌توان منطقی دانست که اجرای آن با کارایی صورت گیرد. چنانچه از کلیه طبقاتی که مشمول وصول مالیات شود و مخارج آن هم درصد ناچیزی از کل عایدی مالیاتی را تشکیل دهد، از لحاظ نافعیت قابل دفاع است. به عبارت دیگر نسبت فرار مالیاتی به درآمد مالیاتی را نافعیت درآمد مالیاتی می‌گویند.

۱۵- گزینه «۱» مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات چند مرحله‌ای است که در مراحل مختلف تولید و یا خدمات ارائه شده اخذ می‌گردد. چون این نوع مالیات نوعی مالیات بر مصرف است و از مصرف‌کننده نهایی دریافت می‌شود و افرادی که از کالا و خدمات بیشتری استفاده می‌کنند به همان میزان مالیات بیشتر خواهند داد، بنابراین هر چه مصرف خانواده‌ها بیشتر باشد مالیات بیشتری را باید بپردازند، لذا مالیات بر ارزش افزوده باعث گسترش پایه مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی می‌گردد. در کشورهایی که پایه مالیاتی محدودی دارند اجرای کامل این مالیات قادر است پایه مالیاتی را به یکباره گسترش دهد.

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

۱۶- گزینه «۳» $i = A, B \quad j = 1, 2, 3$ میزان کاشت محصول زام در زمین نوع X_{ij}

$$y_A = \frac{X_{A1} + X_{A2} + X_{A3}}{400} \quad (\text{نسبت زمین کاشته شده به زمین موجود برای مزرعه A})$$

$$y_B = \frac{X_{B1} + X_{B2} + X_{B3}}{600} \quad (\text{نسبت زمین کاشته شده به زمین موجود برای مزرعه B})$$

$$\rightarrow y_A = \frac{1}{2} y_B \Rightarrow \frac{X_{A1} + X_{A2} + X_{A3}}{400} = \frac{1}{2} \left(\frac{X_{B1} + X_{B2} + X_{B3}}{600} \right)$$

$$\Rightarrow 1200(X_{A1} + X_{A2} + X_{A3}) - 400(X_{B1} + X_{B2} + X_{B3}) = 0$$

۱۷- گزینه «۴» عبارت $|x_1 - x_2| = 0$ یا 5 یا -5 یا 10 معادل $x_1 - x_2 = 0$ می‌باشد که فقط در گزینه ۴ به ازای مقادیر مختلف Z ها می‌توان به حالت‌های فوق رسید.

۱۸- گزینه «۲» ابتدا انواع مختلف برش که الوان‌هایی به طول ۹، ۷ و ۱۰ متر تولید می‌کنند را بررسی می‌کنیم و سپس تابع هدف را بر مبنای حداقل کردن ضایعات برش‌ها تشکیل می‌دهیم:

نوع برش اندازه الوان	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۷	۰	۰	۱	۲	۲	۳
۹	۱	۰	۲	۱	۰	۰
۱۰	۱	۲	۰	۰	۱	۰
ضایعات	۶	۵	۰	۲	۱	۴

تعداد الوار برش داده شده به روش زام: X_j

$$\text{Min } Z = 6X_1 + 5X_2 + 0X_3 + 2X_4 + X_5 + X_6$$

سؤالات آزمون سراسری ۹۴

مالیه عمومی و بودجه

کله ۱- پیامدهای خارجی در بازار، چه زمانی به وجود می آید؟

- (۱) فعالیت یک نفر منافع یا هزینه‌هایی برای نفر دیگر ایجاد کند و قیمت و مقدار بازار تغییر نماید.
- (۲) فعالیت یک نفر هزینه‌ها را به دیگری تحمیل کند و قیمت بازار افزایش یابد.
- (۳) فعالیت یک نفر منافع یا هزینه‌هایی برای نفر دیگر بدون اینکه در بازار حضور داشته باشد، ایجاد نماید.
- (۴) فعالیت یک نفر منفعی برای نفر دیگر ایجاد کند و مقدار بازار افزایش یابد.

کله ۲- کدام مورد، با توجه به تعریف هزینه نهایی بیرونی آموزش درست است؟

- (۱) بیش از میزان هزینه بهینه اجتماعی آموزش است.
- (۲) همان میزان هزینه بهینه اجتماعی آموزش است.
- (۳) تعیین سطح بهینه اجتماعی آموزش با توجه به هزینه آموزش تعیین شود.
- (۴) کل هزینه بیرونی است که به شخص ثالث تحمیل می‌شود.

کله ۳- کدام مورد، مثالی برای منافع خارجی است؟

- (۱) کاهش بیماری‌ها، با ایمن‌سازی جامعه در مقابل آن بیماری رخ می‌دهد.
- (۲) رضایتی که از استفاده اتومبیل کم مصرف در قیمتی که پایین‌تر از حد تعادلی است، به دست می‌آید.
- (۳) اضافه رفاه مصرف‌کننده است که وی با خرید اتومبیل کم‌مصرف از یک بنگاه به قیمت پایین‌تری که حاضرند بپردازند، به دست می‌آورد.
- (۴) رضایت اضافی که صاحب‌خانه از تزئین باغچه‌ی جلوی خانه که همسایگان نیز آن را می‌توانند ببینند، به دست می‌آورد.

کله ۴- منحنی تقاضا برای فولاد $P = 100 - 2q$ و عرضه $P = 19 + q$ مفروض است. فرض کنید تولید فولاد ضایعاتی را به رودخانه مجاور وارد می‌کند.

اگر هزینه خارجی آلودگی ۶ واحد پول برای هر واحد تولید باشد، میزان تعادلی بازار فولاد و میزان بهینه اجتماعی فولاد، به ترتیب کدام است؟

- (۱) ۲۵ و ۲۰ (۲) ۲۰ و ۲۷ (۳) ۲۷ و ۲۵ (۴) ۲۵ و ۲۰

کله ۵- سیاست‌های دولت برای کاهش حد مجاز آلودگی، کدام است؟

- (۱) نظارت، جریمه و استانداردهای آلودگی
- (۲) تحمیل نصب تجهیزات کاهش آلودگی، جریمه‌ها و استانداردهای آلودگی
- (۳) تحمیل نصب تجهیزات کاهش آلودگی، هزینه اعطای مجوز و میزان آلودگی قابل معامله
- (۴) استانداردهای آلودگی، هزینه اعطای مجوز و میزان آلودگی قابل معامله

کله ۶- پیامد افزایش هزینه‌های دولت، کدام است؟

- (۱) تولید ملی تعادلی کاهش می‌یابد.
- (۲) تولید ملی تعادلی بالا می‌رود.
- (۳) ضریب افزایش هزینه‌های دولت بیشتر می‌شود.
- (۴) ضریب افزایش هزینه‌های دولت کمتر می‌شود.

کله ۷- کدام مورد با وضع مالیات بر سود انحصارگر اتفاق می‌افتد؟

- (۱) تولید کاهش می‌یابد.
- (۲) تولید افزایش می‌یابد.
- (۳) تولید در نرخ‌های پایین‌تر مالیات بر سود، کاهش می‌یابد.
- (۴) تولید تغییر نمی‌کند.

کله ۸- کالای عمومی خالص (محض)، چه نوع کالایی است؟

- (۱) در مصرف رقابت‌ناپذیر است.
- (۲) در مصرف رقابت‌ناپذیر اما قابل تفکیک است.
- (۳) رقابت‌ناپذیر است اما مصرف‌کنندگان از مصرف آن کالا منع نمی‌شوند.
- (۴) در مصرف رقابت‌ناپذیر اما غیرقابل تفکیک است.

کله ۹- کدام مورد، با توجه به منحنی لافر، درست است؟

- (۱) وقتی نرخ مالیات بالا رود، منحنی صعودی خواهد بود.
- (۲) وقتی نرخ متوسط مالیات صفر باشد، کارایی کل اقتصاد کم خواهد شد.
- (۳) با افزایش نرخ مالیات، درآمد مالیاتی تا نقطه‌ای بالا می‌رود و پس از آن کاهش می‌یابد.
- (۴) وقتی نرخ متوسط مالیات صفر باشد، حداکثر درآمد مالیاتی ایجاد خواهد شد.

کله ۱۰- دریافت از منابع داخلی به دو طریق امکان‌پذیر است. کدام مورد درست است؟

- (۱) انتشار اوراق قرضه بین‌المللی - صندوق بین‌المللی پول
- (۲) انتشار اوراق قرضه عمومی - دریافت وام از بانک مرکزی
- (۳) دریافت وام از بانک مرکزی - دریافت وام از صندوق بین‌المللی پول
- (۴) انتشار اوراق قرضه عمومی - انتشار اوراق قرضه بین‌المللی

۱۱- جهت تأمین مالی کسری بودجه، خزانه ابزارهایی در اختیار دارد. کدام مورد درست است؟

- (۱) کاهش هزینه‌ها - قانون خارج شمول - استفاده از تنخواه‌گردان
- (۲) افزایش درآمدها - استفاده از تنخواه‌گردان - قانون خارج از شمول
- (۳) استفاده از قانون خارج از شمول - استفاده از استقراض اعم از داخلی و خارجی
- (۴) استفاده از تنخواه‌گردان - استفاده از نظام بانکی - استفاده از استقراض اعم از داخلی و خارجی

۱۲- برطبق آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، مسئولیت رسیدگی نهایی لایحه بودجه (کلیات لایحه بودجه)، بر عهده کدام کمیسیون است؟

- (۱) کمیسیون برنامه و بودجه
- (۲) کمیسیون امور اقتصادی
- (۳) کمیسیون تلفیق به عنوان کمیسیون اصلی
- (۴) کمیسیون دیوان محاسبات عمومی و دارایی

۱۳- در طبقه‌بندی هزینه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای براساس نظام آمارهای مالی دولت (G.F.S)، کدام مورد درست است؟

- (۱) دارایی‌های تولید شده (۵ فصل)، دارایی‌های تولید نشده (۲ فصل) است.
- (۲) دارایی‌های تولید شده (۲ فصل)، دارایی‌های تولید نشده (۵ فصل) است.
- (۳) هر کدام از دارایی‌های تولید شده و تولید نشده (۲ فصل) است.
- (۴) هر کدام از دارایی‌های تولید شده و تولید نشده (۵ فصل) است.

۱۴- شورای اقتصاد براساس کدام مورد، سیاست‌های بودجه‌ای سال آینده را تعیین می‌کند؟

- (۱) عملکرد سال گذشته و عملکرد شش‌ماهه اول سال جاری
- (۲) پیش‌بینی مقدماتی بودجه و گزارش اقتصادی
- (۳) گزارش اقتصادی
- (۴) پیش‌بینی مقدماتی بودجه

۱۵- آموزش همگانی به کدام دلیل توسط دولت عرضه می‌شود؟

- (۱) پیامدهای مثبت بیرونی در تحصیلات عالی وجود دارد و بازار نمی‌تواند به حد بهینه اجتماعی آن را فراهم کند.
- (۲) هزینه‌های خارجی ارائه خدمات عمومی وجود دارد و بخش خصوصی حاضر به انجام نیست.
- (۳) یک کالای عمومی است و در مصرف امکان رقابت نیست.
- (۴) یک کالای عمومی است و با مسئله «سواری مجانی» روبه‌روست.

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

۱۶- دو مسئله P_1 و P_2 را در نظر بگیرید، متغیر S در P_2 باید چه شرایطی داشته باشد تا این دو مسئله معادل باشند؟

$(P_1) \text{Min } Cx$	$(P_2) \text{Min } Cx$	$0 \leq S \leq -(b_1 + b_2)$ (۱)
s.t.	s.t.	$0 \leq S \leq b_1 - b_2$ (۲)
$b_1 \leq Ax \leq b_2$	$Ax + S = b_2$	$0 \leq S \leq b_2 - b_1$ (۳)
$x \geq 0$	$x \geq 0$	$0 \leq S \leq b_1 + b_2$ (۴)

۱۷- جدول بهینه یک مسئله برنامه‌ریزی خطی به شکل زیر است. درایه a_{11} چقدر می‌تواند تغییر کند تا جدول همچنان بهینه باقی بماند؟

	x_1	x_2	x_3	s_1	s_2	R.H.S	
z	0	0	$\frac{11}{5}$	$\frac{7}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{206}{5}$	$\frac{1}{3} < a_{11} \leq \frac{2}{2}$ (۱)
			5	5	5	5	$a_{11} \geq \frac{2}{2}$ (۲)
	1	0	$\frac{4}{5}$	$\frac{3}{5}$	$-\frac{1}{5}$	$\frac{9}{5}$	$a_{11} \leq \frac{2}{2}$ (۳)
	0	1	$-\frac{2}{5}$	$-\frac{1}{5}$	$\frac{2}{5}$	$\frac{22}{5}$	$\frac{1}{3} \leq a_{11} \leq \frac{2}{2}$ (۴)
			5	5	5	5	

۱۸- مسئله ترابری زیر که دارای جواب پایه‌ای تبهگن است را در نظر بگیرید. هدف مسئله کمینه‌سازی هزینه‌های ترابری است. فرض کنید مضارب متناظر با این جواب پایه‌ای برای مبدا‌های اول، دوم و سوم برابر با ۱، ۱- و ۳ و برای مقصدهای ۱، ۲ و ۳ برابر با ۱-، ۲ و ۵ باشند. همچنین فرض کنید برای تمام متغیرهای (پایه‌ای و غیر پایه‌ای) صفر داشته باشیم: $-\infty < \theta < \infty$ که $c_{ij} = i + j\theta$ و هزینه ارسال هر واحد از مبدا i به مقصد j است. اگر این

جواب بهینه باشد، مقدار تابع هدف چقدر است؟

	مقصد	۱	۲	۳	عرضه
مبدا					
۱		(۱۰)			۱۰
۲			(۲۰)	(۲۰)	۴۰
۳				(۳۰)	۳۰
تقاضا		۱۰	۲۰	۵۰	

(۱) -۱۶۰

(۲) ۱۸۰

(۳) ۱۶۰

(۴) $180 + 200\theta$

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۴

مالیه عمومی و بودجه

۱- گزینه «۳» پیامدهای خارجی (اثرات جانبی) وقتی وجود خواهند داشت که یک بنگاه یا فرد بتواند فعالیتی را انجام دهد که به طور مستقیم بر دیگران (بنگاه یا فرد دیگر) اثر (مثبت یا منفی) بگذارد، ولی به ازای آن پولی پرداخت یا دریافت نمی‌کند. به این معنی که فرد یا بنگاه ایجاد کننده، اثر جانبی هزینه‌ها یا منافع ناشی از این عمل را در محاسبات خود وارد نمی‌کند.

۲- گزینه «۴» هزینه نهایی، به میزان تغییرات هزینه کل بر اثر افزایش تولید یک واحد گفته می‌شود و هزینه نهایی بیرونی آموزش، کل هزینه بیرونی است که به شخص تحمیل می‌شود.

۳- گزینه «۱» منافع خارجی یعنی اینکه در فرآیند تولید یا مصرف یک کالا، زیان یا منفی به گروهی که خارج از بازار مذکورند، می‌رسد. اگر به گروه خارجی منفعتی برسد، می‌گوییم پیامدهای خارجی از نوع مثبت وجود دارد؛ مثلاً وقتی فردی واکسن می‌زند، نه تنها خودش را در مقابل بیماری‌ها ایمن می‌کند، بلکه از شیوع آن بیماری در جامعه نیز جلوگیری می‌کند و این عدم شیوع بیماری، منفی است که جامعه از این کالا می‌برد و اگر از مصرف یا تولید یک کالا ضررهایی متوجه گروه خارج از بازار بشود، می‌گوییم منافع خارجی منفی در آن کالا وجود دارد. به عنوان مثال تولید کالاهایی که گاز سمی وارد هوا می‌کنند، هم خود شخص و هم همه مردم کره زمین را متضرر می‌کند.

۴- گزینه «۳» در نقطه تعادل بازار میزان عرضه با میزان تقاضا برابر است.

$$P = 19 + q \quad \text{عرضه} \quad P = 100 - 2q \quad \text{تقاضا}$$

$$\Rightarrow \quad P = 19 + 6 = 25 \quad \text{میزان بهینه اجتماعی}$$

$$100 - 2q = 19 + q \quad \Rightarrow \quad 3q = 81 \Rightarrow q = \frac{81}{3} = 27 \quad \text{میزان تعادل بازار}$$

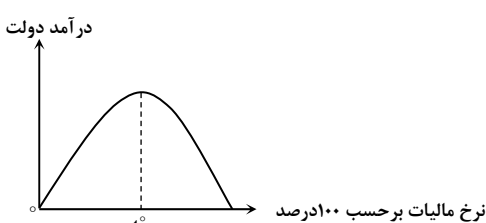
۵- گزینه «۴» سیاست‌های دولت برای کاهش حد مجاز آلودگی عبارتند از: ۱- استانداردهای آلودگی ۲- هزینه اعطای مجوز ۳- میزان آلودگی قابل معامله

۶- گزینه «۲» با افزایش هزینه‌های دولت، تقاضای کالاها و خدمات نهایی افزایش می‌یابد. بر اثر افزایش هزینه‌های دولت و افزایش تقاضای کل (در نرخ بهره ثابت) سطح تولید و درآمدها افزایش می‌یابد و علت آن افزایش تقاضای معاملاتی پول می‌باشد. افزایش تقاضای معاملاتی پول سبب به وجود آمدن اضافه تقاضا در بازار پول می‌شود. پدید آمدن اضافه تقاضا در بازار پول سبب فشار بر نرخ بهره در جهت افزایش می‌شود. عمدتاً نرخ بهره تا جایی افزایش می‌یابد که هر دو بازار کالا و پول در تعادل قرار گیرند. با افزایش نرخ بهره، سرمایه‌گذاری شروع به کاهش می‌نماید؛ زیرا سرمایه‌گذاری با نرخ بهره رابطه‌ای معکوس دارد.

۷- گزینه «۴» بازار انحصار کامل فروش به بازاری گفته می‌شود که در آن تنها یک عرضه‌کننده وجود داشته باشد و برای کالای تولیدی بنگاه نیز جانشین نزدیکی وجود نداشته باشد، مثل بازار سیگار در داخل کشور.

دریافت مالیاتی از انحصارگر توسط دولت باعث افزایش هزینه‌های بنگاه می‌شود. مالیات ثابت به دلیل اینکه فقط (TFC) هزینه‌های ثابت را افزایش می‌دهد و بر درآمد نهایی و هزینه نهایی بنگاه انحصاری تأثیری ندارد، بر تولید بنگاه و در نتیجه قیمت محصول بنگاه تأثیر ندارد، فقط سود بنگاه را به میزان مالیات پرداختی کاهش می‌دهد. مالیات بر سود نیز تأثیراتی شبیه به مالیات ثابت دارد؛ یعنی تولید تغییری نمی‌کند.

۸- گزینه «۴» کالاهای عمومی کالاهایی هستند که هزینه‌ی تولید آن‌ها را نمی‌توان مستقیماً از مصرف‌کننده دریافت کرد. این کالاها در مقابل کالاهای خصوصی قرار دارند و کلیه افراد جامعه می‌توانند به تساوی از آن‌ها استفاده کنند. استفاده‌ی یک فرد مانع استفاده‌ی فرد دیگری نیست. این نوع کالاها در بازار وجود ندارد و قابل فروش نیستند و تأمین آن‌ها به عهده‌ی دولت می‌باشد، منافع آن‌ها قابل تفکیک و تخصیص نمی‌باشد و هیچ‌گونه نیازی برای رقابت جهت در اختیار گرفتن آن‌ها وجود ندارد. به عنوان مثال، اگر یک فرد می‌تواند از منافع یک کالا یا خدمات عمومی بهره‌مند شود، فرد دیگر نیز می‌تواند هم‌زمان بدون تغییر در منافع شخص اول از منافع همان کالا و خدمات استفاده نماید. عدم وجود انگیزه برای رقابت جهت در اختیار گرفتن منافع، این کالاها و خدمات را به وجود می‌آورد؛ بنابراین بدون انگیزه رقابت مکانیسم بازار ناتوان از عمل خواهد بود، مانند دفاع از کشور.

۹- گزینه «۳» پیام اصلی منحنی لافر، این است که برای داشتن درآمد مالیات بیشتر برای دولت نیاز به آن نیست که نرخ مالیات بر درآمد افزایش یابد. در واقع، از سطحی به بعد اگر نرخ مالیات بر درآمد افزایش یابد، درآمد مالیاتی کاهش می‌یابد. شکل مقابل منحنی لافر را نشان می‌دهد که وقتی نرخ مالیات صفر است، درآمد مالیاتی نیز صفر است و با افزایش نرخ مالیات، درآمد مالیاتی افزایش می‌یابد تا زمانی که نرخ مالیات به سطح t^* برسد. از این سطح به بعد با افزایش نرخ مالیات، درآمد مالیاتی دولت نزول پیدا می‌کند؛ بنابراین گزینه (۳) درست است.

۱۰- گزینه «۲» دریافت از منابع داخلی شامل الف) برداشت از سیستم بانکی ب) انتشار اوراق قرضه است.

الف) برداشت از سیستم بانکی: دولت می‌تواند برای جبران کسر بودجه از بانک مرکزی وام دریافت کند. استفاده از این روش به منظور تأمین کسری بودجه دولت آثار تورمی به دنبال خواهد داشت. دلیل اصلی این تورم را باید در افزایش پول در گردش جستجو کرد؛ چرا که اگر در چنین شرایطی، ارزش کالا اعم از تولیدات داخلی و یا واردات متناسب با برداشت انجام شده از سیستم بانکی و خرج آن نباشد، به یقین قیمت‌ها را افزایش خواهد داد.

ب) انتشار اوراق قرضه: انتشار اوراق قرضه یکی از راه‌های تأمین کسر بودجه است. اوراق قرضه به عنوان اسناد بها تلقی شده و می‌تواند توسط مردم و دارندگان آن خرید و فروش شود. اوراق قرضه دارای نرخ بهره مشخصی است که دولت متعهد به پرداخت اصل و بهره مربوطه در زمان سررسید آن می‌گردد.

۱۱- گزینه «۴» ابزارهایی که خزانه جهت تأمین مالی کسری بودجه در اختیار دارد، عبارتند از:

۱- استفاده از تنخواه‌گردان ۲- استفاده از نظام بانکی ۳- استفاده از استقراض اعم از داخلی و خارجی.

استقراض داخلی و خارجی: استقراض داخلی از طریق انتشار اوراق قرضه در داخل کشور تأمین می‌شود و استقراض خارجی یا به صورت مستقیم است که دولت از بانک جهانی یا دولت خارجی دیگر قرض می‌گیرد یا به صورت غیرمستقیم است که دولت پس‌انداز بخش خارج را در سرمایه‌گذاری‌های مورد نیاز کشور دخیل می‌کند.

۱۲- گزینه «۳» برطبق آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، کمیسیون تلفیق به عنوان کمیسیون اصلی، مسئولیت رسیدگی نهایی لایحه بودجه (کلیات لایحه بودجه) می‌باشد.

۱۳- گزینه «۱» در طبقه‌بندی هزینه‌های تملک، دارایی‌های سرمایه‌ای براساس نظام آمارهای مالی دولت (G.F.S) به هفت فصل طبقه‌بندی شده‌اند که عبارتند از:

فصل اول ساختمان و مستحقات. فصل دوم ماشین‌آلات و تجهیزات. فصل سوم سایر دارایی‌های ثابت. فصل چهارم موجودی انبار. فصل پنجم اقلام گرانبها. فصل ششم زمین. فصل هفتم سایر دارایی‌های تولید نشده. که پنج فصل اول شامل دارایی‌های تولید شده و دو فصل آخر (ششم و هفتم) دارایی‌های تولید نشده است.

۱۴- گزینه «۲» گزارش اقتصادی که حاوی پیش‌بینی‌های کلی تعادل‌های اساسی اقتصاد در سال آینده است، همه ساله توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تنظیم می‌شود. قسمت عمده این گزارش ناظر به وضع مالی و برنامه‌های دولت در سال آینده است و طی آن نیازها و منابع به‌طور مقدماتی برآورد می‌شود و جهت‌گیری‌های اساسی بخش‌های مختلف معین می‌گردد. این گزارش اقتصادی با محتوایی که اشاره شد، معمولاً قبل از ۱ شهریورماه تهیه می‌شود و جهت بررسی به شورای اقتصاد عرضه می‌شود. شورا براساس پیش‌بینی مقدماتی بودجه و گزارش اقتصادی، سیاست‌های بودجه‌ای سال آینده را تعیین می‌کند.

۱۵- گزینه «۱» به دلیل اینکه در آموزش همگانی، پیامدهای مثبت بیرونی در تحصیلات عالی وجود دارد و بازار نمی‌تواند به حد بهینه اجتماعی آن را فراهم کند، توسط دولت عرضه می‌شود.

آموزش در دوره مقدماتی، علاوه بر اینکه ایجاد مهارت دانش‌آموزان را برای کسب درآمد آماده می‌کند، اثرات دیگری مانند تقویت فرهنگ شهرنشینی و بهبود محیط فرهنگی جامعه را نیز دربر دارد.

تحقیق در عملیات (بازرگانی و صنعتی)

۱۶- گزینه «۳» برای اینکه دو مسأله معادل باشند باید محدودیت‌های هر دو مسئله بیانگر فضای جواب یکسانی باشند.

$$Ax + S = b_1 \rightarrow Ax = b_1 - S$$

با توجه به محدودیت‌های مسأله دوم داریم:

مقدار Ax را در محدودیت مسأله اول جایگذاری می‌کنیم:

$$b_1 \leq Ax \leq b_2 \xrightarrow{Ax = b_1 - S} b_1 \leq b_1 - S \leq b_2 \rightarrow b_1 - b_2 \leq -S \leq 0 \rightarrow 0 \leq S \leq b_2 - b_1$$

۱۷- گزینه «۲» با توجه به زیاد بودن محاسبات تحلیل حساسیت به روش سیمپلکس تجدید نظر شده، مقادیر پارامتری مسأله اولیه را به دست آورده و با روش ترسیمی تحلیل حساسیت می‌کنیم. برای به دست آوردن مقادیر پارامترهای اولیه مدل ابتدا ماتریس B^{-1} را به دست می‌آوریم:

$$B^{-1} = \begin{pmatrix} \frac{3}{5} & -\frac{1}{5} \\ -\frac{1}{5} & \frac{2}{5} \end{pmatrix} \rightarrow B = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 3 \end{pmatrix}$$

حاصل ضرب ماتریس B (ماتریس ضرایب متغیرهای پایه اولیه) در ماتریس مقادیر سمت راست جدول بهینه، مقادیر منابع (سمت راست جدول اولیه) را می‌دهد:

$$\bar{b} = B^{-1} b \Rightarrow b = B\bar{b} = \begin{pmatrix} 8 \\ 15 \end{pmatrix}$$

سؤالات آزمون سراسری ۹۵

مالیه عمومی و بودجه

۱- شرط تولید بهینه کالاهای عمومی چیست؟

- (۱) برابری هزینه نهایی تولید و درآمد نهایی مصرف‌کنندگان
 (۲) برابری فواید نهایی تولید و مصرف
 (۳) برابری مجموع فواید نهایی مصرف‌کنندگان با هزینه نهایی تولید
 (۴) برابری نرخ جانشینی کالا با نرخ تبدیل نهایی کالا

۲- هزینه پرداخت اصل و فرع قرضه‌های دولتی جزو کدام پرداخت‌هاست؟

- (۱) انتقالی اجتماعی (۲) انتقالی مالی
 (۳) انتقالی اقتصادی (۴) انتقالی اداری

۳- کدام گزینه جزء ویژگی‌های نظام بودجه GFS نیست؟

- (۱) هماهنگی ارقام بودجه با نظام حساب‌های ملی
 (۲) هماهنگی متغیرهای آماری بودجه با مفاهیم اقتصادی
 (۳) ارائه چارچوب تحلیل که در آن دادوستد غیر پولی و موجودی‌ها در تراز دولت انعکاس یافته باشد.
 (۴) منظور کردن برنامه خدمات عمومی به صورت مستقل

۴- تقسیمات بودجه به امور، فصل، برنامه، طرح و فعالیت، مربوط به کدام نوع طبقه‌بندی بودجه است؟

- (۱) عملیاتی (۲) هزینه‌ای
 (۳) منابع تأمین اعتبار (۴) سازمانی

۵- هنگامی که در بودجه‌ریزی با کسری بودجه مواجه باشیم و این کسری از محل تملک دارایی‌های سرمایه‌ای باشد، (بدین ترتیب که تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بیش از واگذاری باشد)، با چه نوع کسری بودجه‌ای مواجه هستیم و این کسری بودجه در چه شرایطی اتفاق می‌افتد؟

- (۱) کسری بودجه ناشی از اوضاع و احوال اقتصادی، هنگامی که دولت اقدام به سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کشور می‌کند.
 (۲) کسری بودجه ناشی از ساختار اقتصادی، هنگامی که دولت اقدام به افزایش مخارج جاری خود می‌کند.
 (۳) کسری بودجه ناشی از ساختار اقتصادی، هنگامی که دولت اقدام به سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کشور می‌کند.
 (۴) کسری بودجه ناشی از اوضاع و احوال اقتصادی، هنگامی که دولت با رکود مواجه می‌شود.

۶- در ساختار مالیات تنازلی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) نرخ متوسط مالیات بزرگتر از نرخ نهایی مالیات است.
 (۲) نرخ متوسط مالیات کوچکتر از نرخ نهایی مالیات است.
 (۳) نرخ نهایی مالیات بزرگتر از نرخ متوسط مالیات است.
 (۴) نرخ متوسط و نرخ نهایی مالیات با هم برابر است.

۷- برای محاسبه نقش دولت در اقتصاد، کدام گزینه مناسب‌تر است؟

- (۱) مطلق درآمدهای دولت (۲) نسبت مالیات‌ها به GDP
 (۳) ترکیب هزینه‌های دولت (۴) نسبت صادرات به واردات

۸- در کدام روش پیش‌بینی درآمد جهت تنظیم بودجه، از تجزیه و تحلیل همبستگی‌ها و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ای نمونه استفاده می‌شود؟

- (۱) روش سال ماقبل آخر (۲) روش سنجیده منظم
 (۳) روش پیش‌بینی مستقیم (۴) روش حد متوسط‌ها

۹- هزینه نهایی تولید برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در صدا و سیما چگونه است؟

- (۱) فزاینده است. (۲) یک است.
 (۳) کاهنده است. (۴) صفر است.

۱۰- اضافه بار گم شده در صورت وضع یارانه در بازار رقابت کامل چگونه است؟

- (۱) صفر (۲) منفی
 (۳) بی‌نهایت (۴) مثبت

۱۱- اگر سیاست توزیع مجدد درآمد موجب کاهش انگیزه ابتکار شود، چه نتیجه‌ای دربردارد؟

- (۱) سرمایه‌گذاری تشویق می‌شود.
 (۲) اشتغال حادث نمی‌شود.
 (۳) موجب کاهش آهنگ رشد اقتصادی می‌گردد.
 (۴) پس‌اندازها افزایش می‌یابد.

۱۲- عادلانه بودن، جزو مزایای کدام نوع مالیات نیست؟

- (۱) مالیات غیرمستقیم (۲) مالیات مستقیم
 (۳) مالیات بر افزایش ارزش دارایی‌ها (۴) مالیات بر ارث

۱۳- کدام مورد جزو اصل تعادل بودجه است؟

- (۱) تنظیم بودجه براساس شرایط اقتصادی
 (۲) انتشار اسکناس
 (۳) توسعه فعالیت‌های اقتصادی دولت
 (۴) استقرار دولت از بانک مرکزی

۱۴- طبقه‌بندی عملیاتی بودجه به کدام مورد بیشتر نزدیک است؟

- (۱) ارتباط این بودجه با کسری بودجه
(۲) تأمین اعتبار از طریق استقراض از بانک مرکزی
(۳) ارتباط این بودجه با برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی
(۴) تفکیک هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای

۱۵- ظرفیت مالیاتی کشور به وسیله کدام عامل بیشتر می‌شود؟

- (۱) درآمد ملی سرانه و توزیع درآمد
(۲) رشد سرمایه‌گذاری‌ها
(۳) میزان دسترسی به منابع و امکانات بالقوه تولیدی
(۴) درآمد ملی سرانه و سرعت رشد آن

مدیریت منابع انسانی

۱۶- «ضرب همترازی» معیار قضاوت مورد استفاده در مورد کدام روش پایایی‌سنجی آزمون‌های استخدامی است؟

- (۱) سازگاری اجرا (۲) تکرار آزمون (۳) مشابه‌سازی (۴) دونیم‌سازی

۱۷- در کدام روش‌های ارزیابی عملکرد، می‌توان احتمال سوگیری و اعمال نظر شخصی ارزیاب را به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش داد؟

- (۱) توزیع اجباری و انتخاب اجباری
(۲) مقیاسی و قیاسی
(۳) مقایسه زوجی و انتخاب اجباری
(۴) مقیاسی و مقایسه زوجی

۱۸- اگر سازمان با مازاد منابع انسانی مواجه باشد، کدام سازوکار برنامه‌ریزی منابع انسانی در صورت تمایل کارکنان به ایثار به نفع همدیگر کارساز خواهد بود؟

- (۱) کارکنان چندشغله
(۲) ادغام مشاغل
(۳) به کار گماری در خارج از سازمان
(۴) کاهش ساعات کار

۱۹- کدام نوع نیازسنجی آموزشی، به‌طور عمده ناظر بر اولویت‌بندی اهداف و مقاصد است و کیفیت و کمیت آن‌ها را در نظر نمی‌گیرد؟

- (۱) زتا (۲) اپسیلون (۳) گاما (۴) دلتا

۲۰- روش اعلان شغلی و داوطلبی شغلی، به ترتیب، جزو کدام روش‌های کارمندیابی هستند؟

- (۱) خارجی - خارجی (۲) داخلی - داخلی (۳) خارجی - داخلی (۴) داخلی - خارجی

۲۱- در کدام نگرش به روابط کار، یک رابطه کاری خوب روزمره که مدیریت آن را پیشنهاد می‌کند و نیروی کار نیز با نمایندگانی که انتخاب می‌کند، به پیشنهاد مدیریت واکنش نشان می‌دهد؟

- (۱) خصمانه (۲) سنتی (۳) مشارکت در قدرت (۴) شراکتی

۲۲- در کدام تئوری، تعداد نیروی کار یا جمعیت، عامل تعیین‌کننده نرخ حقوق و دستمزدهاست؟

- (۱) حداقل معیشت (۲) قدرت پرداخت (۳) هزینه زندگی (۴) عرضه و تقاضا

۲۳- بررسی و پیش‌بینی تغییر روندهای شغلی در دنیای کنونی بیانگر کاهش میزان کدام مشخصه شغلی و سازمانی است؟

- (۱) گسترش عمودی مشاغل (۲) تفکیک عمودی (۳) گسترده افقی سازمان‌ها (۴) گسترش افقی مشاغل

۲۴- کدام اقدامات مدیریت منابع انسانی، به ترتیب «زیربنایی‌ترین کارکرد» و «پیوند راهبردهای سازمان با مدیریت منابع انسانی» به شمار می‌روند؟

- (۱) مدیریت عملکرد - آموزش و توسعه کارکنان
(۲) آموزش و توسعه کارکنان - مدیریت عملکرد
(۳) تجزیه و تحلیل شغل - مدیریت عملکرد
(۴) تجزیه و تحلیل شغل - برنامه‌ریزی منابع انسانی

۲۵- براساس کدام نظریه جبران خدمات، اگر درآمد کارکنان از میزان حداقل نیازشان تجاوز کند، اصل عرضه و تقاضا باعث کاهش دوباره دستمزد خواهد شد؟

- (۱) تئوری عدالت (۲) نظریه مصرف (۳) نظریه بقاء (۴) تئوری نهادی مزد

۲۶- کدام شکل از پرداخت براساس سیستم پرداخت مبتنی بر نوع کار یا شغل قرار دارد و در آن بر رعایت برابری در خارج سازمان تأکید می‌شود؟

- (۱) ریاضی (۲) اجتماعی (۳) زندگی (۴) تجربی

۲۷- یادگیری اجتنابی چیست؟

- (۱) انجام رفتار مطلوب به دلیل اجتناب از پیامدهای ناخوشایند
(۲) انجام رفتار نامطلوب به دلیل اجتناب از تنبیه مکرر
(۳) حذف محرک آزاردهنده و تنبیه رفتارهای نامطلوب
(۴) ترک رفتار نامطلوب به دلیل اجتناب از پیامدهای ناخوشایند

۲۸- کدام گزینه، در مورد معیارهای ارزیابی روش‌های انتخاب درست است؟

- (۱) اعتبار محتوا، سازگاری بین نمرات بالای آزمون و سطح بالایی از هوش و عملکرد بالا در شغل را می‌سنجد.
(۲) پایایی به تعمیم‌پذیری آزمون به مشاغل و سازمان‌های دیگر اشاره دارد.
(۳) اعتبار سازه، به سازگاری بین سؤالات آزمون و نوع موقعیت‌ها و مشکلات شغل اشاره دارد.
(۴) اعتبار پیش‌بینی به ارتباط نمرات آزمون داوطلبان با عملکرد شغلی آینده آنان اشاره دارد.

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۵

مالیه عمومی و بودجه

۱- گزینه «۳» ساموئلسون چنین مطرح می‌کند که اگر به مرحله‌ای برسیم که بدانیم جامعه حاضر است چه مقدار برای کالای عمومی بپردازد، از طریق مقایسه با هزینه تولید کالای عمومی می‌توانیم سطح تولید آن را تعیین کنیم.

سطح تولید کارآمد کالای عمومی، از برابری مجموع فواید نهایی و هزینه نهایی تولید به دست می‌آید. به عبارت دیگر، هزینه فرصت منابعی که از بخش‌های دیگر به تولید یک واحد از کالای عمومی X منتقل می‌شود، دقیقاً برابر با فایده همان واحد از کالای عمومی برای جامعه می‌باشد.

۲- گزینه «۲» هزینه‌های انتقالی مالی از قروض عمومی دولت ناشی می‌شوند و عبارتند از هزینه پرداخت اصل و فرع قرضه‌های دولتی. این نوع هزینه‌ها ناشی از عدم ثبات اقتصادی کشورها بعد از انقلاب‌ها، کودتاها و ... و یا بی‌کفایتی نظام‌های حکومتی و یا در بعضی از مواقع، جهت توسعه‌ی کشورهای ناشی می‌شود. پرداخت اصل و فرع دیون دولت در طول سال مالی در مقابل دریافت کالا و خدماتی انجام نمی‌گیرد، بلکه عمل پرداخت به صورت استهلاک اصل و فرع دیون در مقابل خدمات مالی گذشته است که از طرف قرض‌دهندگان به صورت وام به دولت انجام شده است.

۳- گزینه «۴» کمیته موقت صندوق بین‌المللی پول (IMF) در سال ۱۹۸۶ میلادی ضوابط لازم‌الاجرا بودن شفافیت بودجه‌ای را براساس طبقه‌بندی نظام آماري مالی دولت (GFS) اعلام نمود. در نظام GFS از حسابداری تعهدی استفاده می‌شود، بین متغیرهای آماري بودجه و مفاهیم اقتصادی هماهنگی وجود دارد، ارقام بودجه‌ای با نظام حساب‌های مالی هماهنگ است و یک چارچوب تحلیلی ارائه می‌شود که در آن دادوستدهای غیر پولی، دادوستدهای موجودی‌ها و جریان‌های اقتصادی تفکیک و در ترازنامه دولت انعکاس یافته باشد.

۴- گزینه «۱» بودجه عملیاتی یا بودجه برحسب عملیات، براساس وظایف، عملیات و پروژه‌هایی تنظیم می‌شود که سازمان‌های دولتی تعهد اجرای آن را برعهده دارند. طبقه‌بندی عملیات در بودجه پس از معرفی بودجه برنامه‌ای مرسوم شده است و هدف آن روشن نمودن کارهایی است که دولت در جامعه انجام می‌دهد. عناوین اصلی طبقه‌بندی عملیات در ایران به شرح زیر است:

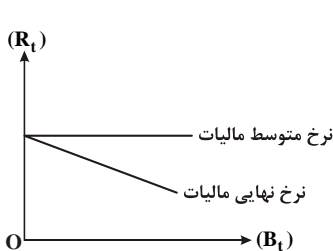
امور: مجموعه‌ای از کوشش‌های سازمان یافته همگن است که بخش عمده و قابل ملاحظه‌ای از وظایف دولت را دربر می‌گیرد.

فصل: عبارت است از مجموعه‌ای از وظایف مشخص که خدمات معینی را ارائه می‌دهد و برنامه‌ریزی درازمدت و میان‌مدت برای نیل به هدف‌های اساسی در قالب آن انجام می‌گیرد.

برنامه: مجموعه‌ای از عملیات مرتبط است که نتیجه کار مشخص دارد و اجرای آنها قسمتی از هدف‌های اساسی فصل را در چارچوب سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها تأمین می‌کند.

فعالیت و طرح: مجموعه‌ی عملیات و خدمات مشخصی است که به منظور دستیابی به قسمتی از اهداف برنامه صورت می‌گیرد.

۵- گزینه «۳» کسری بودجه ناشی از ساختار اقتصادی به دنبال عدم هماهنگی بین دخل و خرج عمومی در بلندمدت بروز می‌کند. عدم هماهنگی گاه در نتیجه افزایش مخارج عمرانی است که به منظور تقویت زیربنای اقتصادی و اجتماعی در بلندمدت به وقوع می‌پیوندد، به طوری که در پی آن ساختار اقتصادی و اجتماعی جامعه متحول می‌شود و اقتصاد کشور از مراحل ابتدایی توسعه اقتصادی، به مراحل بالاتر توسعه می‌یابد؛ بدین معنی که اقتصاد کشور از درجه توسعه نیافتگی به درجه توسعه یافتگی متمایل می‌شود.

$$ATR > MTR$$

۶- گزینه «۱» در نرخ مالیات تنازلی، هرچه مبنای مالیات وسیع‌تر می‌شود، از نرخ مالیات کاسته می‌شود. برخی از مالیات‌های پرمصرف، مثال‌های خوبی در این مورد هستند. در یک ساختار مالیات تنازلی، نرخ متوسط مالیات بالاتر از نرخ نهایی مالیات قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، نرخ متوسط مالیات و نرخ نهایی مالیات متناسب با اندازه مأخذ و مبنای مالیات کاهش پیدا می‌کند و نرخ نهایی مالیات همیشه کمتر از نرخ متوسط مالیات است.

۷- گزینه «۲» برای محاسبه و سنجش نقش دولت در اقتصاد، معیارهای متفاوتی ارائه شده است که عبارتند از:

۱- **حجم هزینه‌های دولت:** این معیار به بررسی حجم هزینه‌های دولت و مقایسه آن در بین کشورهای مختلف می‌پردازد.

۲- **نسبت هزینه‌های دولت به درآمد ملی:** در این معیار، نقص موجود در معیار اول برطرف شده است. براساس آن اگر حجم هزینه‌های دولت به درآمد ملی در کشور A بیشتر از این نسبت در کشور B باشد، آنگاه می‌توان نتیجه گرفت که نقش و دخالت دولت در اقتصاد کشور A بیشتر از کشور B است.

۳- **نسبت هزینه‌های دولت به جمعیت یا هزینه سرانه دولت:** در این معیار هزینه‌های دولت نسبت به شاخص جمعیت کشور سنجیده می‌شود.

۴- ترکیب هزینه‌های دولت: همه هزینه‌های دولت اعم از هزینه‌های تمام شدنی و هزینه‌های انتقالی در نظر گرفته می‌شود.

۵- نسبت مالیات‌ها به GDP: بهترین معیار برای محاسبه نقش دولت در اقتصاد یک کشور می‌باشد. نسبت مالیات‌ها به تولید ناخالص داخلی یا تلاش مالیاتی مشخص می‌کند که دولت چه مقدار از هزینه‌های خود را از طریق مالیات تأمین می‌کند.

۸- گزینه «۲» روش سنجیده منظم در سال ۱۹۵۲ در فرانسه و به منظور از بین بردن خطاهای فاحش روش‌های پیشین معمول گردید. این روش فنون و روش‌های خاصی دارد و پیش‌بینی درآمد براساس تجزیه و تحلیل همبستگی، سری‌های زمانی و محاسبه کشش‌پذیری استفاده می‌شود. در کشورهایی که در بسیاری از زمینه‌ها با فقر و نقص آماري مواجه هستند، استفاده از این روش دشوار خواهد بود.

۹- گزینه «۴» کالای عمومی که گاهی از آن به نام کالای جمعی یا کالای اجتماعی یاد می‌شود، کالایی است که همه از مصرف آن منتفع می‌شوند. بدین معنا که مصرف هر فرد سبب کاهش مصرف سایرین از آن نمی‌شود. برنامه‌های تلویزیون جزء کالاهای عمومی هستند که هزینه آن را نمی‌توان مستقیماً از مصرف‌کننده دریافت نمود. این نوع کالاها در بازار وجود ندارند و قابل خرید و فروش نیستند و تأمین آنها برعهده دولت می‌باشد. منابع آن قابل تخصیص و تفکیک نیستند و هیچ‌گونه نیازی برای رقابت جهت در اختیار گرفتن آنها وجود ندارد و هزینه نهایی آنها صفر است.

۱۰- گزینه «۲» اضافه رفاه گمشده، میزان کاهش رفاه جامعه در مقایسه با بازار رقابت کامل می‌باشد. زمانی که بازار در حالت رقابت کامل باشد، یعنی اینکه ورود و خروج به بازار آسان باشد، به‌صورتی که نه تولیدکننده و نه مصرف‌کننده بر قیمت بازار اثری نداشته باشند، اضافه رفاه مصرف‌کننده به حداکثر می‌رسد و در نتیجه اضافه رفاه وجود ندارد. معمولاً مالیات و سوبسید در بازار رقابتی، تخصیص غیرمؤثر منابع را به‌دنبال دارد. بنابراین مالیات و سوبسید در بازار رقابتی کامل کاهش خالص رفاه را به‌دنبال خواهد داشت. پس نتیجه می‌گیریم که در بازار رقابت کامل و با دخالت دولت اضافه رفاه گم‌شده منفی خواهد بود.

۱۱- گزینه «۳» طرفداران جدید عدم دخالت دولت در توزیع درآمد، چنین عنوان می‌کنند که برقراری مالیات و انتقال درآمد مالیاتی به‌صورت سوبسید باعث دخالت در انگیزه‌هایی می‌شود که به‌وسیله بازار ایجاد می‌شود. به این صورت که مالیات بر درآمد صاحبان ثروت باعث کاهش انگیزه کار آنها خواهد شد، در حالی که انتقال این درآمد مالیاتی به فقرا نیز انگیزه کار و تلاش آنها را هم کاهش می‌دهد و در نتیجه از هر دو سو تولید کل کاهش و آهنگ رشد اقتصادی کشور کند می‌شود.

۱۲- گزینه «۱» پنج مزیت اصلی را می‌توان برای مالیات‌های مستقیم در نظر گرفت. این مزیت‌ها عبارتند از:

۱- عادلانه بودن، ۲- اقتصادی بودن، ۳- معین بودن، ۴- باکشش بودن، ۵- هوشیارسازی

از آنجایی که سایر گزینه‌ها مالیات‌های مستقیم را شامل می‌شود، صفت عادلانه بودن را نیز می‌توان برای این گزینه‌ها در نظر گرفت. بنابراین گزینه صحیح مالیات غیرمستقیم می‌باشد.

۱۳- گزینه «۴» اصل تعادل بودجه به حفظ موازنه بین درآمدها و مخارج می‌پردازد؛ به‌گونه‌ای که دولت بتواند بدون توسل به استقراض، تعهدات مالی خود را بپردازد. معمولاً دولت‌ها از نظر حسابداری برای موازنه تراز درآمدها و هزینه‌ها در شرایطی که با شرایط کسری بودجه مواجه هستند، قرضه دولت از مردم یا بانک مرکزی را منظور می‌نمایند و عمدتاً از سیاست کسری بودجه برای رشد اقتصادی استفاده می‌کنند. در بسیاری از نوشته‌های صاحب‌نظران، بودجه متأثر از اصل تعادل بودجه، اصل دیگری تحت عنوان «اصل تقدم درآمدها بر هزینه‌ها» را مطرح می‌نماید. به این مفهوم که ابتدا درآمدها باید مشخص شود و محاسبه گردد، سپس براساس پیشگویی درآمد، هزینه را پیش‌بینی نماید تا از حد درآمد تجاوز ننموده و تعادل بودجه به‌هم نریزد.

۱۴- گزینه «۳» طبقه‌بندی عملیاتی در بودجه، پس از معرفی بودجه برنامه‌ای مرسوم شده است و هدف آن روشن نمودن کارهایی است که دولت در جامعه انجام می‌دهد. ارقام پیش‌بینی شده در بودجه عملیاتی باید مستند به تجزیه و تحلیل تفصیلی برنامه‌ها و عملیات و نیز قیمت تمام شده آنها باشد. هدف‌های اساسی از طبقه‌بندی عملیاتی عبارتند از: الف) برنامه‌ریزی ب) بهبود مدیریت ج) تجزیه و تحلیل اقتصادی و اجتماعی برنامه‌ها. در طبقه‌بندی عملیاتی، مسئولان محاسباتی، بهبود روش‌های برآورد هزینه، مدیریت، تجزیه و تحلیل اثر هزینه‌های دولت بر اقتصاد کشور که امری لازم و مفید است، مورد توجه قرار می‌گیرد.

۱۵- گزینه «۱» منظور از ظرفیت مالیاتی، ظرفیت اقتصاد کشور در تحمل فشار مالیات‌هاست. در حدود آن کلیه برداشت‌های مالیاتی جامعه، چه از نظر مالیات بر درآمد، چه از نظر مالیات بر هزینه و چه از نظر مالیات بر سرمایه تعیین می‌شود. مهم‌ترین ابزار اندازه‌گیری این ظرفیت، درآمد سرانه افراد کشور است. چون مالیات هم بر افراد و هم بر کالاها قابل وضع است و ظرفیت مالیاتی درآمد ملی، توانایی مالی درآمد ملی در ایجاد درآمدهای مالیاتی است؛ بنابراین توزیع عادلانه درآمد و ثروت در ظرفیت مالیاتی مؤثر است.

سؤالات آزمون سراسری ۹۶

مالیه عمومی و بودجه

- ۱- «هرگاه کسری بودجه از ناحیه سرمایه‌گذاری در کارهای عمرانی پیش آید، اشکالی بر آن مترتب نیست» منطبق بر عقیده کدام صاحب‌نظر اقتصادی است؟
 (۱) ژان باتیست سه (۲) جان مینارد کینز (۳) آلفرد مارشال (۴) دیوید ریکاردو
- ۲- گروه‌بندی سرمایه‌گذاری‌های دولتی کدام است؟
 (۱) زیربنایی - اجتماعی - انتفاعی (۲) زیربنایی - عمرانی - انتفاعی (۳) اجتماعی - عمرانی - اقتصادی (۴) مالی - انتفاعی - اجتماعی
- ۳- تفاوت میان مالیه خصوصی و مالیه عمومی چیست؟
 (۱) سیاست کسری بودجه دارد (مالیه عمومی و خصوصی)، سیاست کسری بودجه ندارد (مالیه عمومی).
 (۲) سود اجتماعی (مالیه عمومی و خصوصی)، سود شخصی (مالیه عمومی).
 (۳) مخاطره کمتر در مالیه خصوصی، مخاطره بیشتر در مالیه عمومی.
 (۴) بودجه سالانه نیاز است (مالیه خصوصی)، نیاز به بودجه سالانه نیست (مالیه عمومی).
- ۴- در صورت وجود پیامد مثبت خارجی، به دولت توصیه می‌شود در این بازار کدام سیاست را اتخاذ کند؟
 (۱) وضع کف قیمت (۲) وضع سقف قیمت (۳) وضع مالیات یکجا (۴) وضع یارانه بر واحد
- ۵- ورود دولت به صورت پرداخت یارانه در بازاری که با پیامدهای خارجی مثبت و منفی مواجه نیست، چه پیامدی دارد؟
 (۱) ایجاد اضافه بار گم شده منفی می‌کند.
 (۲) ایجاد اضافه بار گم شده مثبت می‌کند.
 (۳) اضافه بار گم شده را تغییر نمی‌دهد.
 (۴) تولید را کاهش و قیمت را افزایش می‌دهد.
- ۶- در برقراری سیستم تأمین اجتماعی مطلوب، اولین قدم چیست؟
 (۱) تعیین منبع تأمین کمک (۲) تعیین خط فقر (۳) تعیین نحوه انتقال کمک (۴) تعیین گروه هدف
- ۷- مالیاتی که در مراحل متوالی تولید و توزیع وضع می‌گردد، کدام است؟
 (۱) بر منبع درآمد (۲) قهری (۳) مستقیم (۴) بر ارزش افزوده
- ۸- کدام مورد، از موارد استثنا بر اصل وحدت بودجه محسوب می‌شود؟
 (۱) تبصره‌های بودجه (۲) تحدیدی بودن بودجه (۳) متمم بودجه (۴) انعطاف‌پذیری بودجه
- ۹- مازاد درآمدهای مؤسسات انتفاعی و بازرگانی وابسته به دولت کجا واریز می‌شود؟
 (۱) درآمد عمومی (۲) درآمد مالی (۳) درآمد اختصاصی (۴) درآمد تسعیر ارز
- ۱۰- عوامل مؤثر در ظرفیت مالیاتی کدام است؟
 (۱) اجتماعی - سیاسی - فرهنگی (۲) انسانی - اقتصادی - سیاسی (۳) سیاسی - زیست محیطی - فناوری (۴) سیاسی - فناوری - محیطی
- ۱۱- مالیات بهینه بر کالاها مستلزم چیست؟
 (۱) همه کالاها با یک نرخ مشمول مالیات گردند.
 (۲) مالیات بر کالاها به اندازه مالیات بر درآمد بستگی داشته باشد.
 (۳) مالیات هر کالا به کشش قیمتی تقاضا بستگی داشته باشد.
 (۴) مالیات کالاها باعث افزایش تورم نگردد.
- ۱۲- در مقایسه مالیات‌های اسلامی با مالیات‌های حکومتی، خمس منفعت و فواید کسب با کدام نوع مالیات هماهنگی دارد؟
 (۱) بر درآمد (۲) سرانه (۳) بر کالاها و خدمات (۴) بر پس‌انداز یا سود سالیانه
- ۱۳- هزینه ایجاد و ساخت مدارس، جزء کدام یک از هزینه‌های دولت طبقه‌بندی می‌شود؟
 (۱) انتقالی (۲) تمام‌شدنی (۳) کوتاه‌مدت (۴) بلندمدت
- ۱۴- اطلاق واژه‌های سند و لایحه بودجه و پیروی از اصل تصویب بودجه، مربوط به تعریف کدام جنبه از بودجه می‌گردد؟
 (۱) سیاسی بودجه (۲) اجتماعی بودجه (۳) برنامه‌ای و مدیریتی بودجه (۴) اقتصادی و مالی بودجه
- ۱۵- دلخواه بودن مالیات‌های مستقیم به چه مفهوم است؟
 (۱) برای پرداخت‌کنندگان مالیات اختیاری است.
 (۲) این نوع مالیات‌ها، غیرقابل درک هستند.
 (۳) برخی بر این باورند که این نوع مالیات‌ها، استبدادی است.
 (۴) طفره رفتن و گریختن از مالیات‌های مستقیم بسیار راحت است.

مدیریت منابع انسانی

- ۱۶- هدف کدام فرآیند، یافتن فرد شایسته برای تصدی پست خالی از میان داوطلبان شغلی برای احراز پست مورد نظر است؟
 (۱) جذب و بکارگیری (۲) کارمندیابی (۳) انتخاب (۴) انتصاب
- ۱۷- کدام گزینه، ویژگی سیستم انضباطی مؤثر است؟
 (۱) عدالت، آزردهندگی، قانون‌مندی، تأکید بر شخص (۲) عدالت، هشداردهندگی، فوریت زمانی، تأکید بر شخص
 (۳) قانون‌مندی، فرصت کافی، هشداردهندگی، تأکید بر عمل نه شخص (۴) آزردهندگی، فوریت زمانی، هشداردهندگی، تأکید بر عمل نه شخص
- ۱۸- زمانی که فرد در تصمیم‌گیری پیرامون مسیر ترقی، سازمان‌های ارگانیک کوچک را برای کارکردن ترجیح می‌دهد، در کدام لنگرگاه مسیر ترقی قرار دارد؟
 (۱) استقلال (۲) شایستگی فنی - کارکردی (۳) امنیت (۴) صلاحیت مدیریتی
- ۱۹- در کدام مورد، تمرکز اصلی روش توسعه مدیریت کاهش نازساگاری‌ها و اصطکاک رفتارهای متقابل شخصی است؟
 (۱) مربیگری (۲) آموزش حساسیت (۳) ایفای نقش (۴) بازی کسب و کار
- ۲۰- کدام مورد به باورهای افراد در مورد شرایط یا مفاد روابط استخدامی خود که بر رفتار کارکنان و تعهد سازمانی اثر می‌گذارد، اشاره دارد؟
 (۱) استراتژی روابط کارکنان (۲) پیمان شراکت (۳) قرارداد روان‌شناختی (۴) روابط کارکنان
- ۲۱- در کدام روش، کارکنان براساس عوامل معینی درجه‌بندی می‌شوند؟
 (۱) رتبه‌بندی (۲) درجه‌بندی (۳) مقیاسی (۴) ثبت وقایع حساس
- ۲۲- هدف کدام روش آموزش و بهبود سازمانی، این است که کارکنان شناختی عمیق‌تر نسبت به رفتار خود و دیگران به دست آورند؟
 (۱) آموزش حساسیت (۲) تیم‌سازی (۳) بازخور پیمایشی (۴) الگوسازی رفتاری
- ۲۳- در کدام فرآیند، ماهیت و ویژگی‌های هریک از مشاغل در سازمان بررسی می‌گردد و اطلاعات کافی درباره آن‌ها جمع‌آوری و گزارش می‌شود؟
 (۱) طراحی شغل (۲) شرایط احراز شغل (۳) شرح شغل (۴) تجزیه و تحلیل شغل
- ۲۴- در کدام روش جمع‌آوری اطلاعات درباره مشاغل، تحلیل‌گر معین می‌کند که اولاً شغل از چه عناصری تشکیل شده است و ثانیاً، هریک از این عناصر چه سهمی در شغل دارند؟
 (۱) پرسش‌نامه (۲) پرسش‌نامه تجزیه و تحلیل سِمَت (۳) نشست متخصصان و کارشناسان (۴) ثبت وقایع
- ۲۵- تأکید بر زمان کوتاه‌مدت و افراد، بیانگر کدام نقش منابع انسانی است؟
 (۱) کارشناس عملیاتی (۲) شریک استراتژیک (۳) توسعه دهنده سرمایه انسانی (۴) حامی کارکنان
- ۲۶- «تمایل به ارزیابی علایق، نگرش‌ها و توانایی‌های خود با افراد و گروه‌های مشابه موجود» بیانگر کدام خطای ارزیابی عملکرد کارکنان است؟
 (۱) تمایل به تأیید (۲) نماینده (۳) مقایسه‌ای (۴) ملایمت
- ۲۷- تأکید بر رهبری هزینه و بازار کار خارج، بیانگر کدام استراتژی منابع انسانی است؟
 (۱) نیروی قراردادی (۲) پیمانکارانه (۳) متخصص متعهد (۴) سرباز وفادار
- ۲۸- توزیع اجباری و انتخاب اجباری، به ترتیب، جزو کدام استانداردهای ارزیابی هستند؟
 (۱) نسبی - نسبی (۲) نسبی - مطلق (۳) مطلق - نسبی (۴) مطلق - مطلق
- ۲۹- نظریه «بقا» و «عدالت» به ترتیب، از چه دیدگاهی مطرح شده‌اند؟
 (۱) جامعه‌شناختی - جامعه‌شناختی (۲) جامعه‌شناختی - اقتصادی (۳) اقتصادی - جامعه‌شناختی (۴) اقتصادی - اقتصادی
- ۳۰- آزمون «همتا» برای سنجش کدام اصل در مباحث استخدامی مورد استفاده قرار می‌گیرد؟
 (۱) مطلوبیت (۲) بی‌طرفی (۳) روایی (۴) پایایی

تحقیق در عملیات

۳۱- بخشی از تابلوی بهینه یک مسئله برنامه‌ریزی خطی به صورت زیر است، اگر c_1 ضریب x_1 در تابع هدف و b_2 مقدار سمت راست محدودیت دوم باشد، در این صورت:

	x_1	x_2	s_1	s_2	RHS
-Z			۲	۳	۱۷
x_1			۳	۲	۱۸
			۱	۱	

$b_2 = ۲۵, c_1 = ۱$ (۴)

$b_2 = ۲۵, c_1 = -۱$ (۳)

$b_2 = ۳, c_1 = ۱$ (۲)

$b_2 = ۳, c_1 = -۱$ (۱)

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۶

مالیه عمومی و بودجه

۱- گزینه «۲» اکثر کشورهای در حال توسعه از سرمایه‌گذاری‌های عمرانی رنج می‌برند. سرمایه‌گذاری‌های عمرانی سرمایه‌بر و هزینه‌بر هستند و سرمایه‌بر و هزینه‌بر بودن باعث عدم تعادل در بودجه کل کشور خواهد شد. عدم تعادل به علت ضعف توانایی مالی جامعه بوده و این ضعف قدرت مالی به صورت کسر درآمد بروز می‌کند که در مالیه جدید به عنوان کسر بودجه معقول شناخته شده است. بعضی از صاحب‌نظران از جمله کینز، که از معروف‌ترین اقتصاددانان قرن بیستم است، کسر بودجه سرمایه‌گذاری‌های عمرانی را کسر بودجه نمی‌دانند؛ زیرا مخارج سرمایه‌گذاری‌های عمرانی را هزینه‌های تولیدی می‌دانند که در بلندمدت منجر به افزایش تولید ناخالص ملی خواهد شد. یکی از منابع تأمین سرمایه‌گذاری‌های عمرانی انتشار اوراق قرضه دولتی است؛ چرا که تورمزا نیست و سیستم بهینه‌ای را در جامعه ایجاد می‌نماید. سرمایه‌گذاری عمرانی به نفع کشورهای در حال توسعه است ولی در بلندمدت در کوتاه‌مدت اقشار آسیب‌پذیر به دلیل ضعف بنیه مالی با مشکلات دست در گریبان هستند و در کوتاه‌مدت باید با حمایت‌های دولتی آنها را در صحنه اقتصادی نگه داشت.

۲- گزینه «۱» یکی از انواع سرمایه‌گذاری‌های موجود، سرمایه‌گذاری دولتی است که از طرف دولت صورت می‌پذیرد. این نوع سرمایه‌گذاری انواع مختلف دارد که به صورت زیرند:

الف - سرمایه‌گذاری زیربنایی دولت:

یکی از سرمایه‌گذاری‌های مورد نیاز کشور، سرمایه‌گذاری در بخش زیربنایی می‌باشد. سرمایه‌گذاری زیربنایی تقویت شبکه اقتصاد یا شبکه زیربنایی اقتصادی کشور است، مانند سرمایه‌گذاری در بخش راه‌سازی، پل‌سازی و ... کار زیربنایی، توسعه تولید را روان می‌سازد و در آن، شبکه عناصر متحرک می‌گردد.

ب - سرمایه‌گذاری اجتماعی دولت:

در هر جامعه علاوه بر توسعه تولید و پیشرفت اقتصادی، نیاز به شبکه زیربنایی توسعه اجتماعی هم وجود دارد. شبکه اجتماعی شبکه‌ای است که در آن ارتقاء سطح فرهنگ، بهداشت، امور اجتماعی و غیره پیشرفت اقتصادی را آسان می‌کند، مانند توسعه بهداشت، درمان، سرمایه‌گذاری برای مراکز بیمارستان و مؤسسات بهداشت، سرمایه‌گذاری برای توسعه فرهنگ، احداث پارک‌های عمومی، بالا بردن سطح دانش و غیره.

ج - سرمایه‌گذاری انتفاعی دولت:

دولت در بخش سرمایه‌گذاری انتفاعی قصد کنترل و تهیه درآمد برای تأمین مصارف عمومی جامعه را دارد، مثل انحصارات دولتی که انحصار تولید آن فقط در اختیار دولت می‌باشد، مانند دخانیات. بخش دیگر فعالیت انتفاعی دولت آن دسته از فعالیت‌هایی است که بخش خصوصی به علت نداشتن بازدهی فوری، حاضر به انجام آن نمی‌باشد و در آن سرمایه‌گذاری نمی‌کند، مثل سرمایه‌گذاری در بخش انرژی اتمی و صنایع تولید هواپیماسازی و ...

۳- گزینه «۳» وجوه تشابه و تفاوت مالیه عمومی و خصوصی در جدول زیر ذکر شده است:

نوع وجوه	مالیه عمومی	مالیه خصوصی
وجوه تشابه	<ul style="list-style-type: none"> ➤ موازنه دخل و خرج ➤ حداکثر نمودن منافع ➤ ضرورت استقراض ➤ افزایش درآمد ناشی از افزایش مخارج سرمایه‌گذاری 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ موازنه دخل و تصرف ➤ حداکثر نمودن منافع ➤ ضرورت استقراض ➤ افزایش درآمد ناشی از افزایش مخارج سرمایه‌گذاری
وجوه تفاوت	<ul style="list-style-type: none"> ✓ هماهنگی بین درآمدها با هزینه‌ها ✓ الزام تنظیم سالیانه بودجه ✓ تأمین منابع مالی از طریق استقراض درونی و بیرونی ✓ برخورداری از سیاست کسری بودجه ✓ تحصیل سود اجتماعی ✓ گسترده‌تر بودن شعاع زمانی ✓ هنر نبودن بودجه احتیاطی ✓ برخوردار بودن از حمایت قوه مجریه (دولت) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ هماهنگی بین هزینه‌ها با درآمدها ✓ عدم الزام تنظیم سالیانه بودجه ✓ تأمین منابع مالی از طریق استقراض بیرونی ✓ عدم برخورداری از سیاست کسری بودجه ✓ حداکثر نمودن رضایت‌مندی یا سود بنگاه ✓ محدود بودن شعاع زمانی و کمی مخاطره ✓ هنر بودن بودجه احتیاطی ✓ داشتن تن‌پوش رازگونه ✓ عدم برخورداری از حمایت قوه مجریه

۴- گزینه «۴» آثار خارجی مثبت زمانی روی می‌دهد که یک فعالیت اقتصادی منفی را برای فرد یا افرادی به‌طور غیراختیاری دربرداشته باشد بدون اینکه از آن فرد یا افراد بهایی دریافت شود، در حالی که آثار خارجی منفی زمانی روی می‌دهد که یک فعالیت اقتصادی هزینه‌هایی را برای فرد یا افرادی به‌طور غیراختیاری دربرداشته باشد بدون اینکه به آن فرد یا افراد هزینه‌ای پرداخت شود. شکست نظم بازار در تنظیم بهینه اثرات خارجی مثبت، ضرورت ورود و مداخله دولت را در این مورد توجیه می‌کند. دولت می‌تواند با پرداخت سوبسید و یارانه به آثار خارجی مثبت، مقدار تعادلی آن آثار را افزایش دهد تا منافع جامعه از رهگذر جذب آثار خارجی ناشی از آن افزایش یابد.

۵- گزینه «۱» دولت، بازار، حدود مرزها و محدوده‌های عمل هر کدام از دل‌مشغولی‌های همیشگی محافل آکادمیک و سیاست‌گذاری اقتصاد بوده است و هر زمان و تحت هر رویکردی، پاسخی متفاوت برای این دل‌مشغولی فراهم آمده است. پیامد خارجی‌اش این است که اگر فرد یا افرادی به نحو غیراختیاری، تحت تأثیر آن فرآیند اقتصادی قرار گیرند، بدون آنکه به نحو مقتضی جبران شوند فرآیند اقتصادی تولید یا مصرف یک کالا دارای پیامد خارجی است. آثار خارجی می‌تواند مثبت (منافع خارجی) یا منفی (هزینه‌های خارجی) باشد. در مواردی که اثرات خارجی (چه مثبت و چه منفی) وجود داشته باشد دولت‌ها به عنوان برطرف‌کننده یا کاهش‌دهنده اثرات، وارد عرصه اقتصاد می‌شوند و مقدار تولید این نوع کالاها را به بهینه نزدیک‌تر می‌کنند؛ اما زمانی که در بازاری پیامد خارجی مثبت و منفی وجود نداشته باشد، دخالت دولت با ابزار یارانه و سوبسید، اضافه بار گم‌شده منفی ایجاد می‌کند.

۶- گزینه «۲» سیاست‌های رفاهی زیرمجموعه سیاست‌های مالی و اقتصادی هستند که در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌های اقتصادی و مالی مورد بررسی و بحث قرار می‌گیرند. در این راستا «تأمین» و «رفاه» جامعه مطرح است و سطوح برخورد و بهره‌مند از امکانات به‌طور قطعی و قهری مورد تحلیل قرار می‌گیرند. ناکارآمدی سیاست‌های تأمین اجتماعی و سیاست‌های حمایتی، عدم توجه به مسئولیت دولت در حوزه رفاهی و بی‌توجهی به واقعیت‌های جامعه‌شناختی و تحولات جمعیت‌شناختی کشور، آسیب‌های اجتماعی در کشور را گسترش می‌دهند و به نوعی بازتولید می‌کنند. بنابراین، نخستین کاری که باید دولت در این زمینه انجام دهد آن است که خط فقر را تعیین کرده، با شناسایی افراد فقیر از غنی، فعالیت‌های تأمینی و رفاهی خود را در جهت مشخص هدایت کند.

۷- گزینه «۴» مالیات بر ارزش افزوده «مالیات غیرمستقیمی» است که مصرف‌کننده (خریدار) آن را به همراه بهای خرید کالا یا خدمات می‌پردازد و دریافت‌کننده (فروشنده) موظف است مقدار مالیات دریافتی را به خزانه دولت واریز کند. مالیات بر مصرف را می‌توان به صورت تک‌مرحله‌ای و یا در مراحل متعدد وضع کرد. اگر مالیات بر مصرف در چند مرحله به شکل ارزش افزوده (نه به معنای مالیات بر کل داد و ستد) اجرا شود، چنین مالیاتی را مالیات بر ارزش افزوده می‌گویند. در یک تعریف کلی مالیات بر ارزش افزوده مالیاتی است که براساس درصدی از ارزش افزوده ایجادشده در هر مرحله از تولید و توزیع وضع می‌شود.

مالیات بر ارزش افزوده در مراحل متوالی تولید و توزیع وضع می‌شود و آن را می‌توان تا مرحله خرده‌فروشی گسترش داد که در این صورت مشابه مالیات بر خرده‌فروشی کالا و خدمات است با این تفاوت که مالیات بر ارزش افزوده در هر مرحله به‌طور جداگانه اخذ می‌شود، در حالی که مالیات بر خرده‌فروشی در مرحله نهایی توزیع دریافت می‌شود.

۸- گزینه «۳» اصل وحدت بودجه یعنی دولت از تهیه و تقدیم بودجه‌های مختلف در طول یک سال خودداری کند و فقط یک بودجه را ارائه نماید. به عبارت دیگر، دولت بودجه خود را یکبار در یک زمان و در سندی واحد تهیه و به مجلس ارائه نماید و حدالمقدور از متمم بودجه پرهیز نماید. موارد استثنای اصل وحدت بودجه را می‌توان به شرح ذیل بیان داشت:

- الف) متمم بودجه: در صورتی که پس از تصویب بودجه در مجلس تصمیم‌گیری شود که دوباره سقف اعتبارات حسابها افزایش یابد، به آن متمم بودجه می‌گویند.
ب) اصلاح بودجه: به کاستن از یک یا چند بخش و افزودن به یک یا چند بخش دیگر بدون اینکه در سقف اعتبارات تغییری حاصل شود، اصلاح بودجه می‌گویند.

۹- گزینه «۱» مؤسسات انتفاعی و بازرگانی وابسته به دولت همانند شرکت‌های دولتی به صورت بازرگانی اداره می‌شوند؛ لیکن حساب تقسیم سود ندارند و مازاد درآمدهای آنها پس از تأمین هزینه‌ها و کسر ذخایر فنی، به درآمد عمومی واریز می‌شود و در صورت زیان از محل ذخایر قانونی با تصویب قانون‌گذار تأمین می‌گردد. این مؤسسات دارای مجمع عمومی، هیئت مدیره، مدیرعامل و بازرسان قانونی هستند که در شرایط فعلی این سازمان‌ها هستند: سازمان بنادر و کشتیرانی ایران، سازمان صنایع دفاع، سازمان صنایع ملی.

۱۰- گزینه «۲» ظرفیت مالیاتی ظرفیت اقتصادی یک کشور در تحمل فشار انواع مالیات‌ها است. به عبارت دیگر، میزانی است که مردم می‌توانند مالیات بپردازند. تعیین ظرفیت مالیاتی کار دشوار و سختی می‌باشد. مهم‌ترین وسیله اندازه‌گیری و سنجش ظرفیت مالیاتی، درآمد سرانه افراد یک کشور است. اقتصاددانان درآمد سرانه را از تقسیم درآمد ملی بر کل جمعیت به‌دست می‌آورند.

عوامل انسانی

عوامل انسانی در ظرفیت مالیاتی علاوه بر میزان جمعیت یک کشور به عکس‌العمل آن جمعیت نسبت به پرداخت مالیات‌ها و ترکیب طبقاتی افراد کشور بستگی دارد که ریشه در فرهنگ و تاریخ هر کشور دارد.

سؤالات آزمون سراسری ۹۷

مالیه عمومی و بودجه

- ۱- ایجاد تغییرات در سیاست مالیاتی و هزینه‌ای در راستای خطمشی‌هایی که افراد فقیر منتفع شوند، پیرو کدام اصل است؟
 (۱) تثبیت (۲) تخصیص (۳) توزیع (۴) کارایی
- ۲- نظریه «انتخاب عمومی» چیست؟
 (۱) رشد دولت و عوامل آن (۲) اصلاح جایگاه دولت در اقتصاد
 (۳) دیکتاتوری خیرخواهانه برای رفع ناکامی‌های بازار (۴) منطقی از اقتصاد خرد که برای امور سیاسی و عمومی به کار می‌گیرد.
- ۳- شاخص «انضباط مالی» کدام است؟
 (۱) کسری بودجه به تولید ناخالص داخلی (۲) استقراض از بانک مرکزی به کسری بودجه
 (۳) درآمدها به هزینه‌ها در بودجه (۴) پیش‌بینی درآمدها به درآمدهای محقق شده در بودجه
- ۴- «چگونه دولت می‌تواند کنترل فرایند بودجه را تعیین نماید تا بتواند به صورت خودکار هدایتگر عملیات دستگاه‌های اجرایی باشد؟» به عنوان پرسش کلیدی کدام عصر بودجه‌ریزی است؟
 (۱) دوره سوم: عصر برنامه‌ریزی (۲) دوره چهارم: عصر خطمشی
 (۳) دوره پنجم: عصر همکاری (۴) دوره دوم: عصر یکپارچگی مدیریت
- ۵- در کدام یک از ابعاد اصلی انضباط بودجه، عدم استفاده از تبصره‌های قانونی بودجه مورد تأکید قرار می‌گیرد؟
 (۱) خطمشی (۲) زمانی (۳) ارقامی (۴) مالی
- ۶- کدام مورد به عنوان معایب بودجه‌ریزی تعهدی در بخش دولتی محسوب می‌شود؟
 (۱) عدم پاسخگویی بر مبنای نتایج (۲) کاهش کنترل پارلمانی بر روی بودجه
 (۳) کاهش شفافیت در هزینه‌ها (۴) ناکارآمدی در تخصیص اعتبارات
- ۷- در کدام نوع طبقه‌بندی بودجه‌ای، هدف از مخارج دولت مشخص می‌شود و حوزه‌های اصلی که دولت در تنظیم و تدارک مستقیم خدمات در کارکردهای مختلف درگیر است را نشان می‌دهد؟
 (۱) هزینه‌ای (۲) موضوعی یا اقتصادی (۳) سازمانی و مدیریتی (۴) وظیفه‌ای
- ۸- برای پیش‌بینی کدام نوع درآمدهای بودجه‌ای، روش‌های کمی در مقایسه با روش‌های کیفی و قضاوتی مناسب‌تر هستند؟
 (۱) منابع درآمدی جدید (۲) درآمدهای مالیات بر درآمد
 (۳) کمک‌های اهدایی (۴) فروش دارایی‌ها
- ۹- کدام یک از مفاهیم بودجه‌ریزی دولتی دربردارنده تحلیلی از شرایط اقتصادی دولت و گزارشی از عملیات و تعادل بودجه سال جاری است؟
 (۱) پیام بودجه (۲) بخش‌نامه بودجه (۳) لایحه بودجه (۴) متمم بودجه
- ۱۰- به فرایندها، قوانین، ساختارها و نهادهایی که قبول مسئولیت می‌کنند تا اطمینان حاصل شود که نظام بودجه‌ریزی به صورت اثربخش، با ثبات و مداوم به اهدافش نایل می‌شود، چه گفته می‌شود؟
 (۱) قیود بودجه (۲) چرخه بودجه‌ریزی (۳) حکمرانی بودجه‌ای (۴) بودجه‌ریزی مشارکتی
- ۱۱- پرداخت یارانه براساس کدام مورد قابل توجیح تر است؟
 (۱) ضرورت کاهش قیمت برای افزایش تولید (۲) پیامدهای خارجی منفی
 (۳) پیامدهای خارجی مثبت (۴) ضرورت کاهش قیمت برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر
- ۱۲- وضع مالیات بر واحد در بازار رقابت کامل، چه تغییری در تولید یکایک بنگاه‌ها دارد؟
 (۱) افزایش (۲) کاهش
 (۳) عدم تغییر (۴) برخی کاهش و برخی را افزایش می‌دهند.
- ۱۳- در صورتی که ارزش‌های اجتماعی ایجاد شده از طریق تصمیمات همگرا و یکپارچه شده در فرایند سیاسی، در قالب قوانین کدگذاری شوند، عقلانیت بودجه‌ای کدام است؟
 (۱) قانونی (۲) اجتماعی (۳) سیاسی (۴) اقتصادی

۱۴- کدام نظریه مربوط به رشد دولت، در خصوص تأثیر وجود گروه‌های ذی‌نفع در افزایش اندازه دولت است؟
 (۱) ماسگریو (۲) بامول (۳) مولر (۴) پیکاک و وایزمن

۱۵- موضوع «قانون طلایی» در مالیه عمومی چیست؟

- (۱) اشاره به نوعی از سازوکارهای رسمی و غیررسمی دارد.
 (۲) سیاست مالی که رشد اقتصادی را تقویت می‌کند.
 (۳) سهم بدهی و دیون دولتی نباید از سرمایه‌گذاری خالص دولتی تجاوز نماید.
 (۴) سهم بدهی و دیون دولتی باید از سرمایه‌گذاری خالص دولتی تجاوز نماید.

مدیریت منابع انسانی

۱۶- در کدام نوع جامعه‌پذیری، اعضای باتجربه سازمان به‌عنوان الگو عمل می‌کنند؟

- (۱) رسمی (۲) غیررسمی (۳) گسسته (۴) پیوسته

۱۷- در کدام سبک مربیگری، سعی می‌شود زیردست به‌طور ضمنی آنچه را که می‌خواهیم انجام دهد؟

- (۱) دوستانه (۲) ترغیب‌کننده (۳) تحلیل‌کننده (۴) هدایتگر

۱۸- حق اولاد و بازنشستگی، به ترتیب، جزو کدام نوع جبران خدمات مالی است؟

- (۱) مستقیم نقدی - غیرمستقیم (۲) غیرمستقیم - مستقیم نقدی (۳) مستقیم نقدی - مستقیم نقدی (۴) غیرمستقیم - غیرمستقیم

۱۹- کدام مورد، جزو سطوح شش‌گانه یادگیری از نظر بلوم نیست؟

- (۱) دانش (۲) تحلیل (۳) شاگردی (۴) بکارگیری

۲۰- در طراحی شغل، کانون توجه کدام روش بر تنظیم رابطه شاغل با محیط کار معطوف است؟

- (۱) ادراکی - حرکتی (۲) دوامی (۳) غنی‌سازی شغل (۴) ویژگی‌های شغل

۲۱- زمانی که راهبرد سازمان تمایز است، سیستم جبران خدمات باید بر چه اساسی پاداش دهد؟

- (۱) کمیت (۲) کیفیت (۳) نوآوری (۴) کارایی

۲۲- حالت روان‌شناختی احساس مسئولیت بیشتر در قبال نتایج کار، کدام ویژگی محوری شغل است؟

- (۱) استقلال (۲) بازخور (۳) هویت (۴) تنوع

۲۳- انجام وظایف کاری از طریق همکاری با یک گروه با استعداد، نمونه‌ای از کدام نوع جبران خدمات است؟

- (۱) پولی (۲) بیرونی (۳) درونی (۴) جبران خدمات جامع

۲۴- کدام شیوه، مؤثرترین شیوه ارزیابی عملکرد برای سازمان بزرگی که پراکندگی جغرافیایی و مشاغل مشابه زیادی داشته است، محسوب می‌شود؟

- (۱) وقایع بحرانی (۲) بازبینی میدانی (۳) امتیازدهی رفتاری (۴) توزیع اجباری

۲۵- در کدام نوع جلسه بازخور، مدیر نمره کارمند را به وی می‌گوید و این نمره را توجیه می‌کند؟

- (۱) استیناف (۲) حل مسئله (۳) گفتن و متقاعد کردن (۴) گفتن و گوش دادن

۲۶- هریک از روش‌های امتیازی و رتبه‌بندی مشاغل برای ارزشیابی مشاغل، به ترتیب از کدام عامل برای مقایسه مشاغل استفاده می‌کنند؟

- (۱) کل شغل - کل شغل (۲) کل شغل - عوامل کلیدی
 (۳) عوامل کلیدی - کل شغل (۴) عوامل کلیدی - عوامل کلیدی

۲۷- روش‌های توصیفی و مقایسه زوجی، به ترتیب، در شمار کدام رویکردهای ارزیابی عملکرد قرار می‌گیرند؟

- (۱) نسبی - نسبی (۲) مطلق - مطلق (۳) نسبی - مطلق (۴) مطلق - نسبی

۲۸- ارزیابی میزان تناسب سوالات آزمون استخدامی با ماهیت وظایف و مسئولیت‌های شغلی، به کدام نوع اعتبار این آزمون اشاره دارد؟

- (۱) روایی معیار (۲) روایی محتوا (۳) روایی واگرا (۴) روایی همگرا

۲۹- کدام سبک یادگیری برای مشاغل همچون فروش و بازاریابی، بسیار مناسب هستند؟

- (۱) ادغام‌کننده‌ها (۲) تطبیق‌دهنده‌ها (۳) واگراها (۴) همگراها

۳۰- مشارکت کارکنان در تصمیمات شغلی و توجه کم به آموزش و توسعه، به ترتیب جزو اقدامات کدام استراتژی‌های منابع انسانی است؟

- (۱) بهره‌برداری - بهره‌برداری (۲) بهره‌برداری - تجمیع
 (۳) تسهیل‌کنندگی - بهره‌برداری (۴) تجمیع - بهره‌برداری

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۷

مالیه عمومی و بودجه

۱- گزینه «۳» توزیع درآمد مناسب یکی از اهداف اقتصادی دولت است و دولت موظف است که در نیل به عدالت اجتماعی و فراهم نمودن اسباب توزیع درآمد، در جهت کسب حداکثر رفاه اجتماعی تلاش کند. در کشورهای در حال توسعه، فقرا به ندرت مالیات بر درآمد می‌پردازند؛ و مخارج آموزشی و بهداشتی و دیگر حساب‌های پرداخت انتقالی، سهم بزرگی از بودجه را شامل می‌شود. عده‌ای معتقدند که صرف مخارج بودجه باید به‌عنوان ابزار مقدماتی توزیع در نظر گرفته شود. مهم‌ترین نقش سیاست مالیاتی به‌عنوان ابزار توزیع مجدد، باید تأمین درآمد به‌منظور تأمین مالی مؤثر مخارج خاص فقرا و دیگر مخارج اسمی دولت و اجتناب از ایجاد عدالت افقی باشد. از سوی دیگر هزینه‌های اجتماعی دولت که عموماً صرف پرداخت به بازنشستگان، سوبسیدها، پرداخت به بیکاران، هزینه‌های آموزش، هزینه‌های بهداشت و سلامت جامعه و مانند آنها می‌شود، جزء هزینه‌های تمام شدنی نیستند و به‌عنوان بخشی از هزینه‌های انتقالی به‌شمار می‌روند که جابه‌جایی منابع از بخش‌های دیگر (بخش خصوصی) به بخش عمومی را ایجاد نمی‌کند؛ بنابراین کاهش در عدم کارایی را کمتر می‌توان مشاهده کرد.

۲- گزینه «۴» انتخاب عمومی (Public Choice)، نظریه‌ها و روش‌های علم اقتصاد را در تحلیل رفتار سیاسی، حوزه‌ای که زمانی در انحصار جامعه‌شناس‌ها و دانشمندان علوم سیاسی بود، به کار می‌گیرد. به‌طور خلاصه، انتخاب عمومی را می‌توان مطالعه تصمیم‌گیری غیربازاری یا به‌طور ساده، استفاده از اقتصاد در علوم سیاسی تعریف کرد. مهم‌ترین انتقاد وارد بر نظریه انتخاب عمومی، فضای سرشار از پیگیری نفع شخصی در آن است. شاید تحویل همه انگیزه‌های تصمیم‌گیری در افراد به نفع شخصی، ترویج‌گر نوعی بدبینی و حس خودخواهی در تحلیل مسائل اقتصادی باشد. آرتور اوکان به‌طور ضمنی اعلام می‌کند که مردم‌سالاری براساس نظریه انتخاب عمومی به مثابه «هر دلار - یک رأی» است؛ در حالی که نظریه سیاسی مردم‌سالاری مبتنی بر اصل «هر نفر - یک رأی» است، آن هم صرف‌نظر از دارایی، ثروت و قدرت سیاسی و اجتماعی افراد.

۳- گزینه «۱» یکی از مفاهیم اقتصادی که در مسائل خرد و کلان مالی معنا پیدا می‌کند انضباط مالی و نحوه هزینه‌کرد بودجه است. انضباط بودجه بیانگر توانایی دولت در محدود ساختن خودش به‌غیر از هزینه‌های مصوّب یا بودجه متمم است که از طریق محاسبه‌ی نسبت مخارج بودجه به مخارج واقعی مورد سنجش قرار می‌گیرد، خواه این بودجه در سطح خانوار باشد خواه در سطح کلان کشوری. همواره کنترل هزینه‌ها در راستای درآمدها به مفهوم انضباط مالی می‌انجامد. یکی از عرصه‌های جدل‌انگیز در حوزه اقتصاد، کسری بودجه است. از آنجا که عدم رعایت انضباط پولی و مالی توسط دولت‌ها نقش مهمی در کسری بودجه دارد، توسعه آزادی‌ها به ویژه آزادی اقتصادی از طریق نظارت نهادهای مدنی بر ساختار و گردش بودجه و نیز انبساط بخش خصوصی می‌تواند جلوی انحراف بودجه را گرفته، کسری بودجه را به‌طور مؤثر کاهش دهد.

۴- گزینه «۲» پرسش کلیدی عصر بودجه‌ریزی خط‌مشی عبارت است از اینکه: چگونه دولت می‌تواند کنترل فرآیند بودجه‌ای را تعیین نماید تا بتواند به صورت خودکار هدایتگر عملیات دستگاه‌های اجرایی باشد؟
جدول زیر مراحل تکامل بودجه‌ریزی دولتی را نشان می‌دهد:

مراحل تکامل	مؤلفه‌ها	فرآیند بودجه‌ریزی	سند بودجه	مدیریت مالی
کنترل	✓ بودجه‌ریزی مواد هزینه ✓ بودجه‌ریزی اجرایی	✓ بودجه موضوعات هزینه	✓ حسابداری اقلام هزینه ✓ تدارکات (پاسخگویی)	
مدیریت	✓ ارزیابی عملکرد سازمان‌های دولتی ✓ بودجه‌ریزی اجرایی تقویت‌شده	✓ بودجه فعالیت (برنامه کاری و استانداردهای عملکرد)	✓ هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت تدارکات متمرکز (کارایی)	
برنامه‌ریزی	✓ تجزیه و تحلیل سیستم‌ها و اقتصاد ✓ بودجه‌ریزی چندساله ✓ بودجه‌ریزی بر مبنای استحقاق	✓ بودجه برنامه‌ای	✓ حسابداری هزینه برنامه	
خط‌مشی	✓ مبنای تخصص مجدد ✓ مشارکت پارلمانی	✓ بیانیه اولویت‌بندی	✓ بدهی کسری بودجه و مدیریت نقدینگی	
همکاری	✓ بودجه‌بندی قراردادی ✓ مشارکت شهروندی ✓ بودجه‌ریزی کارآفرینانه ✓ تسهیم منافع ✓ پیمانکار ارتباطی	✓ گزارش‌دهی پیمانکاری‌ها ✓ بودجه‌های عملکردی	✓ مدیریت پیمان ✓ مدیریت عملکرد ✓ استانداردهای عمومی حسابداری ✓ مدیریت ریسک ✓ هزینه‌یابی شبکه محور	

۵- گزینه «۱» برطبق دیدگاه اوشیاسامی (۱۹۹۲ میلادی) و اوموله هینوا (۲۰۰۱ میلادی)، انضباط بودجه دارای سه بعد اصلی است که عبارتند از: **انضباط خط مشی**: تبعیت از خط‌مشی‌های بودجه‌ریزی بیان شده بدون استفاده از تبصره‌های قانونی. **انضباط زمانی**: تبعیت از تقویم بودجه در تنظیم، تصویب، اجرا و پایش بودجه. **انضباط ارقامی**: تبعیت از برآوردها و پیش‌بینی‌های درآمدی و هزینه‌ای مصوب در قانون بودجه.

۶- گزینه «۲» نظارت و کنترل قوه مقننه (نظارت بیرونی) که از نوع نظارت مالی است و به دو نوع نظارت قضایی و نظارت پارلمانی تقسیم می‌شود. **الف) نظارت قضایی**: این نظارت به‌عهده دیوان محاسبات کشور است که مستقیماً زیرنظر مجلس شورای اسلامی انجام وظیفه می‌کند. **ب) نظارت پارلمانی**: در حکومت‌های دموکراسی نظارت پارلمانی بر درآمدها و هزینه‌های مملکتی یک اصل مسلم تلقی می‌شود. این نظارت به دو صورت در جریان اجرای بودجه و پس از خاتمه سال مالی اجرا شکل می‌گیرد. یکی از معایب اصلی بودجه‌ریزی تعهدی آن است که کنترل و نظارت پارلمانی را به حداقل می‌رساند.

۷- گزینه «۴» سیستم طبقه‌بندی وظیفه‌ای، روشی برای گروه‌بندی منابع بودجه است. طبقه‌بندی وظیفه‌ای بدون توجه به تمایزات دستگاهی یا سازمانی صورت می‌گیرد. در این نوع طبقه‌بندی هدف از مخارج دولت مشخص می‌شود و حوزه‌های اصلی که دولت در تنظیم و تدارک مستقیم خدمات در کارکردهای مختلف درگیر است را نشان می‌دهد.

جدول زیر به اختصار ساختار پیشنهادی طبقه‌بندی بودجه برای بودجه‌ریزی برنامه‌ای را نشان می‌دهد:

نمونه‌ها	سطوح طبقه‌بندی	نوع طبقه‌بندی
✓ کشاورزی، جنگلداری، ماهی‌گیری و شکار ✓ کشاورزی	✓ وظایف فردی ✓ برنامه‌های اصلی	طبقه‌بندی وظیفه‌ای
✓ وزارت کشاورزی ✓ اداره خدمات کشاورزی	✓ وزارتخانه یا دستگاه مستقل ✓ اداره یا واحد زیرمجموعه وزارتخانه	طبقه‌بندی سازمانی
✓ خدمات دانه‌های روغنی ✓ مدیریت برنامه و خدمات مشاوره‌ای ✓ ساخت فروشگاه‌ها	✓ برنامه ✓ فعالیت تکرارپذیر ✓ پروژه سرمایه‌گذاری	طبقه‌بندی برنامه‌ای یا عملیاتی
✓ کالاها و خدمات ✓ هزینه‌های مصرفی ✓ هزینه آب و برق	✓ دسته ✓ اقلام ✓ اقلام فرعی	طبقه‌بندی ورودی یا موضوعی یا حسابداری یا اقتصادی

۸- گزینه «۲» رویکرد عینی یا کمی برای پیش‌بینی نیازمند مدلی است که از مشاهده یک یا چند متغیر عددی متفاوت ایجاد شده است. روش‌های کمی به شدت متکی به داده‌های در دسترس هستند که ارتباط نزدیکی با منابع درآمدی دارند. به‌طور کلی دو نوع روش پیش‌بینی کمی وجود دارند که عبارتند از: **الف) پیش‌بینی سری‌های زمانی ب) مدل‌های عینی**. برای پیش‌بینی درآمدهای مالیات بر درآمد، روش پیش‌بینی کمی در مقایسه با روش‌های کیفی و قضاوتی ارجح‌تر هستند.

۹- گزینه «۱» قانون متمم بودجه ابزاری است برای خط‌مشی‌گذاران تا نیازهایی را که بعد از شروع سال مالی مطرح می‌شوند، مورد عنایت قرار دهند. هدف از فرآیند متمم بودجه، فراهم‌سازی ابزاری برای مواجهه با حوادث غیرمترقبه، عمدتاً خرابی‌ها و جنگ است. متمم‌های بودجه‌ای، انعطاف‌پذیری ضروری و مهمی را فراهم می‌سازند، اما برخی تردید دارند که متمم‌های بودجه‌ای فقط برای دستیابی به نیازهای حوادث غیرمترقبه یا تأمین اعتبار فعالیت‌هایی که در قانون بودجه آمده است، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۰- گزینه «۳» حکمرانی بودجه‌ای به فرآیندها، قوانین، ساختارها و نهادهایی اشاره دارد که قبول مسئولیت می‌کنند تا اطمینان حاصل شود که نظام بودجه‌ریزی به‌صورت اثربخش، باثبات و مداوم به اهدافش نایل شود. بودجه در اقتصادهای دولتی آینده تمام‌نمای فعالیت‌های دولت، بخش عمومی و شرکت‌های دولتی است. از این‌رو، هرگونه تغییر و تحول هرچند جزئی در بودجه، تأثیرات گسترده‌ای در متغیرهای کلان اقتصادی از جمله تورم، بیکاری و رشد اقتصادی خواهد داشت.

سؤالات آزمون سراسری ۹۸

مالیه عمومی و بودجه

- ۱- اثربخشی یک برنامه یا یک دستگاه اجرایی طبق بودجه‌ریزی عملیاتی با کدام نسبت اندازه‌گیری می‌شود؟
 (۱) ورودی به هزینه‌ها (۲) خروجی به ورودی (۳) خروجی به نتایج (۴) نتایج به ورودی
- ۲- کدام عبارت نظریه «فداکاری نسبی» را نشان می‌دهد؟
 (۱) برابری مطلوبیت ناشی از پرداخت مالیات (۲) نسبت مطلوبیت از دست‌رفته ناشی از مالیات به مطلوبیت کل درآمد (۳) نسبت مطلوبیت کل درآمد به مطلوبیت از دست‌رفته ناشی از مالیات (۴) پرداخت مالیات یکسان افراد با درآمد برابر
- ۳- منظور از «تبدیل مالیات به سرمایه» چیست؟
 (۱) نرخ مالیات به سرمایه انتقال می‌یابد.
 (۲) مالیات به فعالیت‌های بعدی و قبلی انتقال می‌یابد.
 (۳) فقط مالیات‌های فعلی براساس مالیات‌های قبلی انتقال می‌یابند.
 (۴) مالیات بر کالاهای غیرمصرفی فاسدشدنی به ارزش آن‌ها منتقل می‌شود.
- ۴- هدف اصلی کدام رویکرد بودجه‌ریزی دولتی، کنترل مالی دستگاه‌های دولتی است؟
 (۱) روش خودکار (۲) بودجه‌ریزی یک قلم (۳) بودجه‌ریزی تدریج‌گرا (۴) بودجه‌ریزی مواد - هزینه
- ۵- از موجودی حساب ذخیره ارزی در کدام روش تأمین کسری بودجه دولتی در ایران، استفاده می‌شود؟
 (۱) واگذاری دارایی‌های مالی (۲) واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای (۳) انتشار سند خزانه کوتاه‌مدت (۴) افزایش نرخ ارز
- ۶- براساس چه دیدگاهی رأی‌دهندگان در تأمین مالی به‌وسیله کسری بودجه، منافع مخارج جاری را بیش از حد و بار مالیاتی آینده را کمتر از حد برآورد می‌کنند؟
 (۱) توهم مالی (۲) سیاست مقابله ادواری (۳) سیاست مالی انبساطی (۴) سیاست مالی انقباضی
- ۷- کدام رویکرد بودجه‌ریزی دولتی در جست‌وجوی برقراری ارتباط خط‌مشی با اهدافی است که به‌روشنی تعریف شده‌اند؟
 (۱) اداری (۲) عقلانی (۳) غلطان (۴) مشارکتی
- ۸- گنجانده نشدن برخی فعالیت‌های دولت همانند سیاست‌های خارجی و عملیات سری و نظامی در بودجه عمومی، به‌عنوان استثنای کدام اصل شناخته می‌شوند؟
 (۱) جامعیت (۲) شمولیت (۳) شفافیت (۴) وحدت
- ۹- تنظیم مالیات و مخارج دولتی برای تحقق ثبات اقتصادی در کدام رویکرد نظریه‌ای بودجه‌ای مورد تأکید قرار می‌گیرد؟
 (۱) تدریج‌گرایی (۲) کلاسیک (۳) کینزین (۴) کشورهای توسعه‌یافته
- ۱۰- اگر ضریب جینی از $34/0$ به $32/0$ کاهش یابد، به چه معنی است؟
 (۱) توزیع درآمد عادلانه‌تر شده است.
 (۲) توزیع درآمد ناعادلانه‌تر شده است.
 (۳) توزیع کالاها و خدمات عادلانه‌تر شده است.
 (۴) توزیع کالاها و خدمات ناعادلانه‌تر شده است.
- ۱۱- در صورت وجود پیامد خارجی مثبت (اقتصادی)، کدام سیاست بر بازار کالا پیشنهاد می‌شود؟
 (۱) افزایش مالیات (۲) کاهش یارانه (۳) وضع یارانه (۴) وضع مالیات
- ۱۲- تبدیل اوراق قرضه به قرضه‌های جدید منتشره، در شرایط ثبات اقتصادی، به چه منظور است؟
 (۱) بهبود توزیع درآمد (۲) تثبیت شرایط (۳) تخصیص بهینه منابع (۴) کاهش هزینه‌های جاری
- ۱۳- صحبت از اخذ مالیات بیشتر از ثروتمندان در شرایط تورمی، به کدام نوع عدالت اشاره می‌کند؟
 (۱) افقی (۲) تثبیتی (۳) تخصیصی (۴) عمودی
- ۱۴- کدام مورد جزو پیامد خارجی منفی استفاده از کالاها و خدمات محسوب می‌شود؟
 (۱) پدیده ازدحام (۲) برقراری عدالت مالیاتی (۳) برقراری عدالت افقی (۴) شفاف‌سازی بودجه
- ۱۵- ضمانت اجرایی نظارت پس از خرج کدام است؟
 (۱) اصلاح بودجه (۲) استیضاح (۳) تأمین اعتبار بودجه (۴) تفریغ بودجه

مدیریت منابع انسانی

۱۶- اگر از مدیر بخواهیم در ارزیابی کارکنان، آن‌ها را در سه دسته ضعیف (۱۰ درصد)، قوی (۱۰ درصد) و متوسط (۸۰ درصد) دسته‌بندی کرده و امتیاز دهد، چه روشی را مبنا قرار داده‌ایم؟

- (۱) انتخاب اجباری (۲) توزیع اجباری (۳) رتبه‌بندی (۴) مقایسه عوامل

۱۷- در کدام یک از روش‌های ارزش‌یابی مشاغل، ابتدا براساس ماهیت مشاغل، عواملی مانند مهارت، مسئولیت، تلاش فکری و شرایط کاری را انتخاب نموده و سپس آن‌ها را به عوامل جزئی‌تر تقسیم و برای آن‌ها وزن و درجاتی معین می‌نماییم؟

- (۱) امتیازی (۲) رتبه‌بندی (۳) درجه‌بندی (۴) مقایسه عوامل

۱۸- در کدام دو سبک یادگیری، مشاهده تأملی وجود دارد؟

- (۱) واگرا - ادغام‌کننده (۲) واگرا - تطبیق‌یابنده (۳) همگرا - ادغام‌کننده (۴) همگرا - تطبیق‌یابنده

۱۹- کدام بُعد مدل ویژگی‌های شغلی بر عبارت «وظایف شغلی به‌نحوی معین شده‌اند که کار از ابتدا تا انتها برای مشاغل مشخص باشد و خود بخش مهمی از کار تلقی شود» تأکید دارد؟

- (۱) اهمیت وظایف (۲) تنوع مهارت (۳) استقلال و اختیار در کار (۴) معنی‌دار بودن وظیفه

۲۰- کدام ویژگی پاداش مؤثر حاکی از آن است که بدون کاستن از ارزش و اهمیت سیستم پاداش، بتوان برای مدت طولانی از آن استفاده کرد؟

- (۱) اهمیت (۲) انعطاف (۳) فراوانی (۴) توزیع منصفانه

۲۱- هنگامی که حق تصمیم‌گیری و اختیارات به شغل واگذار می‌شود، چه اقدامی روی شغل انجام داده‌ایم؟

- (۱) اثربخش کرده‌ایم. (۲) غنی کرده‌ایم. (۳) کارا کرده‌ایم. (۴) توسعه داده‌ایم.

۲۲- در کدام روش ارزیابی عملکرد، نقش ارزیابی‌کننده بیشتر تقویت است و ارزیابی‌کننده به‌جای قضاوت، نقش مشاوره‌ای دارد؟

- (۱) توصیفی (۲) عامل‌سنجی (۳) مقیاسی گسسته (۴) مدیریت بر مبنای هدف

۲۳- روش‌های «بازی‌های مدیریتی»، «مربی‌گری» و «سمینار» به‌ترتیب، جزو کدام روش‌های اصلی آموزش هستند؟

- (۱) ضمن خدمت، ارائه اطلاعات، شبیه‌سازی (۲) ضمن خدمت، شبیه‌سازی، ارائه اطلاعات (۳) شبیه‌سازی، ضمن خدمت، ارائه اطلاعات (۴) ارائه اطلاعات، ضمن خدمت، شبیه‌سازی

۲۴- عدم تجانس میان اتحادیه‌های کارگری و نوآوری از ویژگی‌های روابط کار در کدام استراتژی منابع انسانی است؟

- (۱) سرباز وفادار (۲) نیروی قراردادی (۳) پیمانکارانه (۴) متخصص متعهد

۲۵- بیمه درمانی جزو کدام نوع سیستم جبران خدمات است؟

- (۱) مالی غیرمستقیم (۲) مالی مستقیم نقدی (۳) مالی مستقیم غیرنقدی (۴) غیرمالی سازمانی

۲۶- ثبت وقایع حساس و مقیاس رتبه‌بندی توصیفی، به‌ترتیب، جزو کدام نوع استانداردهای ارزیابی هستند؟

- (۱) مطلق - مقایسه‌ای (۲) مقایسه‌ای - مطلق (۳) مطلق - مطلق (۴) مقایسه‌ای - مقایسه‌ای

۲۷- طبق کدام رویکرد، سازمان‌ها اقدامات مدیریت منابع انسانی را در جهت کسب مشروعیت‌های درونی و بیرونی به منظور اخذ منابع محیطی کمیاب و حفظ خویش و کسب حمایت اجتماعی در محیط برنامه‌ریزی می‌کنند؟

- (۱) نهادگرایی (۲) مبتنی بر منابع (۳) قدرت - وابستگی منابع (۴) هزینه‌های مبادله - نمایندگی

۲۸- کدام استراتژی منابع انسانی متناظر با استراتژی تدافعی در سطح کسب و کار است؟

- (۱) نیروهای آزاد (۲) سرباز وفادار (۳) نخبگان متعهد (۴) کارکنان مزدور

۲۹- در کدام خطا، فرد به‌دنبال جمع‌آوری اطلاعات هم‌راستا با تصمیمات گذشته است؟

- (۱) دسترسی (۲) تشدید تعهد (۳) تمایل به تأیید (۴) تکیه‌گاه - تعدیل

۳۰- در استراتژی کارکنان مزدور، فرایند توسعه چگونه است؟

- (۱) یادگیری مستمر (۲) کاهش هزینه‌های توسعه (۳) توسعه برای مشاغل آینده (۴) توسعه برای افراد با عملکرد بالا

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۸

مالیه عمومی و بودجه

۱- گزینه «۳» اثربخشی یک برنامه یا یک دستگاه اجرایی طبق بودجه‌ریزی عملیاتی، با نسبت خروجی به نتایج اندازه‌گیری می‌شود. ورودی یا فعالیت‌ها: مجموعه‌ای از وظایف را فعالیت می‌گویند که برای انجام آن به مواد اولیه و منابع (ورودی‌ها) نیاز است تا به خروجی‌هایی دست یافت. خروجی‌ها: شامل محصولات ملموس، کالاها و خدمات و سایر نتایج بلاواسطه و آنی هستند که منجر به نتایج با واسطه یا پیامدها می‌شوند. خروجی‌ها دارای اثرات بی‌واسطه و آنی فعالیت‌ها هستند که سازمان بیشترین کنترل را بر روی آن‌ها دارد. پیامدها (نتایج): نتایج اصلی هستند که برای تحقق آن‌ها، ملاحظاتی نیاز است و در قالب دانش نگرش یا عملیات، جامعه هدف را پوشش می‌دهند.

۲- گزینه «۲» نظام قیمت‌گذاری از عمده‌ترین تمایزات ساختار بازارهای موجود در هر اقتصاد با ساختار رقابت کامل بوده و مهم‌ترین پیامد آن، مطلوبیت از دست رفته‌ای است که به جامعه تحمیل می‌گردد. اصل فداکاری نسبی یعنی کسی که درآمد بیشتری دارد به مخارج عمومی کمک زیادتری می‌کند و باید مالیات بیشتری بپردازد تا آن که از حیث فداکاری و گذشت به طبقات کم درآمدتر از خود نزدیک‌تر گردد. به این ترتیب از مازاد درآمد طبقات پردرآمد مقداری برای آنان باقی می‌ماند تا این که از آن برای بهبود زندگی و رفاه خود استفاده نماید یا احیاناً آن را صرفه‌جویی نموده و سرمایه‌های جدیدی را که به دست می‌آید برای توسعه کار و فعالیت یا سرمایه‌گذاری برای فعالیت‌های جدید به کار بیندازد و موجب رونق اقتصادی کشور گردند. همین اصل موجب گردید که مالیات بر درآمد به صورت تصاعدی که منطقی‌ترین و عادلانه‌ترین مالیات‌ها است ایجاد گردد که درآمدهای مختلف افراد را به یکدیگر نزدیک می‌سازد. پس فداکاری نسبی در پرداخت مالیات، همان نسبت مطلوبیت از دست رفته ناشی از مالیات به مطلوبیت کل درآمد می‌باشد.

۳- گزینه «۴» مالیات هرگاه انتقال نیابد به نرخ مفروض بهره به صورت سرمایه می‌تواند دربیاید، به این ترتیب که مالیات یا تغییر در مالیات بر نرخ بهره تقسیم و خارج‌قسمت از ارزش‌داری بیش از تغییر مالیات تفریق می‌شود. در این طریق نه تنها مالیات فعلی، بلکه مالیات آینده نیز انتقال می‌یابد.

۴- گزینه «۴» رویکرد بودجه‌ریزی مواد هزینه که با عناوینی همچون بودجه سنتی، مخارج اقلامی، رویکرد اقلامی و کالایی نیز شناخته می‌شود توسط کمیسیون تافت در سال ۱۹۲۱ ایجاد شد. در بودجه‌ریزی متداول هدف‌ها و تأکیدات صرفاً به ابزار مالی و حسابداری دریافت‌ها و پرداخت‌های بخش دولتی استوار است و نقش مجلس و پارلمان در بررسی بودجه فقط متوجه حفظ اعتبارات منحصراً معطوف به کنترل مخارج دولت در چهارچوب اعتبارات مصوب می‌باشد که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نموده باشد و هر هزینه‌ای در محل و مواد خود به مصرف رسیده باشد. در سیستم بودجه‌ریزی اقلامی با ملاحظه ارقام و اطلاعات مندرج در سند بودجه تشخیص اینکه دولت چه اعمالی را انجام می‌دهد و در قبال پولی که خرج می‌شود چه نتایجی را به دست می‌آورد نشان داده نمی‌شود و از این‌رو مبنای صحیحی برای مدیریت مؤثر در دستگاه‌های اجرایی به حساب نمی‌آید، زیرا طبقه‌بندی مخارج دولت و بررسی آن برحسب مواد هزینه و دستگاه‌های اجرایی نمایانگر اهداف اقتصادی دولت از محل این مخارج و یا نوع فعالیت‌های دولت در رابطه با عواملی که به‌عنوان هزینه به کار گرفته شده، نیست. هدف اصلی این رویکرد، کنترل مالی دستگاه‌های دولتی است.

۵- گزینه «۱» استفاده از منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی نیز روش دیگری برای تأمین کسری بودجه می‌باشد. تا پیش از سال ۱۳۹۰ مهم‌ترین بخش تأمین اعتبارات در ذیل واگذاری دارایی‌های مالی، استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی بوده است که با کاهش مانده حساب ذخیره ارزی، در سال‌های پس از آن استفاده از منابع موجودی حساب ذخیره ارزی صفر شده است.

۶- گزینه «۱» پدیده توهم مالی همواره در ادبیات مالیه عمومی مورد توجه بوده است. توهم مالی مفهومی است که در آن درک نادرست پارامترهای کلیدی مالی، به طور قابل توجهی موجب اخلال در انتخاب‌های مالی رأی دهندگان و برآورد بیش از حد و کم‌تر از حد مخارج و بدهی‌های مالیاتی می‌شود که منجر به سوگیری در تصمیم‌گیری بودجه‌ای در تمام سطوح دولت خواهد شد. به عنوان مثال رأی دهندگان اگر در تأمین مالی به وسیله کسری بودجه، منافع مخارج جاری را بیش از حد و بار مالیاتی آینده را کم‌تر از حد برآورد کنند، دچار توهم مالی شده‌اند.

۷- گزینه «۲» رویکرد عقلانی برخلاف رویکرد اداری بودجه‌ریزی در جست‌وجوی برقراری ارتباط خط‌مشی با اهدافی بود که به روشنی تعریف شده‌اند تا بر آن اساس ملاحظات دولتی شکل بگیرد. در حالی که در رویکرد اداری بودجه‌ریزی، تدوین خط‌مشی در قلمرو سیاستمداران است، به طوری که بعد از آنکه اهداف به وسیله سیاستمداران از طریق تجزیه و تحلیل مباحث و مسائل تعیین گردیدند، آنگاه کارشناسان و متخصصان، راه‌های مناسب تحقق اهداف را از طریق ارزیابی استراتژی‌های جایگزین جست‌وجو کنند.

۸- گزینه «۴» اصل وحدت بودجه یعنی دولت از تهیه و تقدیم بودجه‌های مختلف در طول یک سال خودداری نماید و فقط یک بودجه را ارائه نماید و به عبارت دیگر دولت بودجه خود را یک‌باره در یک زمان و در سندی واحد تهیه و به مجلس ارائه نماید و حتی‌المقدور از متمم بودجه پرهیز نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به‌عنوان متولی تهیه و تنظیم بودجه موظف است لایحه بودجه کل کشور را تهیه و تنظیم نماید و سازمان‌های اجرایی نیز مکلف هستند در موعد مقرر بودجه پیشنهادی خود را به سازمان فوق ارسال نمایند. سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی که در موعد مقرر بودجه پیشنهادی خود را به سازمان مدیریت ارائه ننمایند، سازمان مدیریت براساس میانی سیاست‌های توسعه و طرح ساماندهی اقتصادی کشور و تصمیمات دولت رأساً اقدام به تنظیم بودجه پیشنهادی آنان خواهد نمود تا بدین طریق از دوباره‌کاری‌ها و فعالیت‌های موازی و کارهای پراکنده و مدیریت روزبه‌روز بر کنار باشد. این اصل در تاریخ بودجه ایران رعایت نشده است، به استثنای سال ۱۳۴۹، اما هر ساله یکی دو بار متوسل به اصلاح و یا متمم بودجه شده‌ایم که علت این امر وجود درآمدهای اتفاقی پیش‌بینی نشده مثل افزایش قیمت نفت و یا هزینه‌های پیش‌بینی نشده مانند هزینه‌های جنگ تحمیلی در شهریور ماه ۵۹ و یا حوادثی غیرمترقبه که بلافاصله لایحه متمم بودجه توسط دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردید. به هر حال موارد استثنای اصل وحدت بودجه را می‌توان به شرح ذیل بیان داشت:

(۱) متمم بودجه: در صورتی که پس از تصویب بودجه در مجلس تصمیم‌گیری شود که مجدداً سقف اعتبارات حساب‌ها افزایش یابد به آن متمم بودجه گویند.
(۲) اصلاح بودجه: کاستن و کم کردن از یک یا چند بخش و افزودن به یک یا چند بخش دیگر، بدون اینکه در سقف اعتبارات تغییری حاصل شود، اصلاح بودجه است.

۹- گزینه «۳» از دیدگاه کینز، اعتقاد اقتصاددانان کلاسیک مبنی بر این که اقتصاد به خودی خود و به‌وسیله مکانیسم بازار به تعادل می‌رسد، صحیح نیست. او تصریح می‌کند که اگر بخواهیم به امید ایجاد تعادل به‌وسیله مکانیسم بازار باشیم، بحران جهانی ممکن است پنجاه سال طول بکشد و تا آن زمان، همه ما از دنیا رفته‌ایم. دولت‌ها در تلاش‌اند که اهداف اقتصادی نظیر ثبات قیمت‌ها و اشتغال کامل و رشد اقتصادی را به‌دست آورند. اقتصاددانان کینزی معتقدند که افزایش در مخارج دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی بهترین راه برای تحریک تقاضای عمومی است و کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات پس از رونق اقتصادی آغاز می‌شود. کینزی‌ها استدلال می‌کنند که این روش در زمان رکود یا فعالیت‌های اقتصادی پایین به‌عنوان یک ابزار اساسی برای ساختن چارچوب رشد اقتصادی قوی و کار به سمت اشتغال کامل استفاده می‌شده است. در این تئوری کسری بودجه توسط یک اقتصاد گسترده در رونق پرداخت می‌شود؛ این استدلال بیانگر یک معامله جدید بود.

۱۰- گزینه «۱» شاخص جینی یا ضریب جینی شاخصی اقتصادی برای محاسبه توزیع ثروت در میان مردم است. بالا بودن این ضریب در یک کشور معمولاً به عنوان شاخصی از بالا بودن اختلاف طبقاتی و نابرابری درآمدی در این کشور در نظر گرفته می‌شود. شاخص جینی از لحاظ ریاضیاتی معمولاً براساس منحنی لورنز تعریف می‌شود. در این منحنی محور y نشان‌دهنده درصدی از کل درآمد جامعه است که توسط x درصد فقیرتر جامعه کسب می‌شود. شاخص جینی معمولاً به‌صورت درصد بیان می‌شود. عدد صفر نشان‌دهنده برابری کامل (انطباق منحنی لورنز با خط ۴۵ درجه) است و بالا رفتن این عدد به معنای نابرابری بیشتر است. برای محاسبه صحیح، لازم است که ارزش هیچ کالایی منفی در نظر گرفته نشود. در نتیجه اگر شاخص جینی برای توصیف اختلاف درآمد خانوارها استفاده می‌شود، هیچ خانواری نباید درآمد منفی داشته باشد. با رویکردی دیگر می‌توان شاخص جینی را معادل نصف میانگین تفاوت نسبی دانست. به‌طور کلی، میانگین تفاوت برابر است با میانگین فاصله‌های اجزای جفت‌های مختلف از مقادیر یک مجموعه. در این مورد میانگین تفاوت برابر می‌شود با میانگین اختلاف درآمدی که دو خانوار تصادفی از یک جامعه با یکدیگر دارند. میانگین تفاوت نسبی، مقدار میانگین تفاوت تقسیم بر میانگین مقادیر است.

۱۱- گزینه «۳» فرآیند اقتصادی تولید یا مصرف یک کالا، دارای آثار خارجی است. اگر فرد یا افرادی به نحو غیراختیاری، تحت تأثیر آن فرآیند اقتصادی قرار گیرند، بدون آنکه به نحو مقتضی جبران شوند. اثرات جانبی از لحاظ تأثیرگذاری بر آحاد اقتصادی به دو دسته مثبت یا منفی تقسیم می‌شوند. اثر جانبی مثبت زمانی اتفاق می‌افتد که فعالیت بنگاه یا فرد تولیدکننده اثر جانبی باعث افزایش مطلوبیت واحدی شود که از آن تأثیر می‌پذیرد. به عنوان مثال وقتی که یک نفر خلایقی به خرج می‌دهد و فکر یا کالای بدیعی عرضه می‌کند که تحولی در جامعه ایجاد می‌کند، شاید بابت آن مبلغی هم دریافت کند اما اثرات مثبت آن به مراتب بیشتر از قیمت آن است. این اثرات به کل جامعه می‌رسد. آثار خارجی مثبت زمانی روی می‌دهد که یک فعالیت اقتصادی، هزینه‌هایی را برای فرد یا افرادی به طور غیراختیاری در بر داشته باشد، بدون اینکه از آن فرد یا افراد، بهایی دریافت شود. در حالی که آثار خارجی منفی زمانی روی می‌دهد که یک فعالیت اقتصادی، هزینه‌هایی را برای فرد یا افرادی به طور غیراختیاری در بر داشته باشد، بدون اینکه به آن فرد یا افراد، هزینه‌ای پرداخت شود. وقتی کسی به موسیقی گوش می‌کند و از آن لذت می‌برد، صدای آن مانع تدریس معلمی می‌شود که در ساختمان مقابل مشغول به کار است؛ این یک حالت از اثرات خارجی است که در آن مصرف یک نفر اثر خارجی منفی بر تولید فرد دیگر دارد. همین سر و صدا می‌تواند مانع تلویزیون دیدن فرد دیگر شود؛ در این حالت مصرف یک نفر اثر خارجی منفی بر مصرف فرد دیگر دارد. دولت برای جبران شکست بازار، یا با وضع مقررات مانع برخی فعالیت‌ها می‌شود و یا با وضع مالیات بر واحدهای آلاینده، هزینه آن‌ها را بالا می‌برد تا تولید را کاهش دهند و در حالت وجود منافع خارجی (پیامدهای مثبت بیرونی)، با پرداخت یارانه، مصرف را تشویق می‌کند تا تولید افزایش یابد.

۱۳۰- اشتراک بهای اولیه و بهای تبدیل کدام است؟

- (۱) سربار جذب شده (۲) سربار ساخت (۳) مواد مستقیم (۴) دستمزد مستقیم

۱۳۱- دوباره‌کاری عادی سفارش خاص به کدام حساب بدهکار می‌شود؟

- (۱) کنترل سربار ساخت (۲) کار در جریان ساخت (۳) کنترل سربار جذب شده (۴) موجودی کالای ساخته شده

۱۳۲- اضافه (کسر) جذب سربار روی کدام یک از حساب‌های زیر تأثیر ندارد؟

- (۱) کنترل مواد (۲) کار در جریان ساخت (۳) کالای تکمیل شده (۴) بهای ساخت کالای فروش رفته

۱۳۳- در شرکت تضامنی «الف» و «ب» مانده‌های زیر در دست است. نسبت سودبری شرکا «الف» و «ب» به ترتیب ۳ و ۱ می‌باشد. نرخ سود تضمین

شده سرمایه ۵٪ است. آقای «الف» در سال، ۴۰ ریال به‌عنوان پاداش باید دریافت نماید. سود خالص پس از کسر مالیات ۴,۱۰۰ ریال می‌باشد. سهم سود «الف» از سود شرکت چند ریال است؟

- سرمایه «الف» ۴۰۰، سرمایه «ب» ۸۰۰، جاری «الف» ۲۰۰ بستانکار، جاری «ب» ۵۰۰ بستانکار

- (۱) ۳,۰۶۰ (۲) ۳,۲۶۰ (۳) ۱,۰۴۰ (۴) ۱,۵۴۰

۱۳۴- شرکت سهامی «الف» با ۱۰,۰۰۰ سهم عادی ۵۰۰ ریال شروع به کار کرد و در بدو تأسیس، سهام عادی خود را با $\frac{۴}{۵}$ نقدی و مابقی به‌صورت

پذیره‌نویسی به فروش رساند. تعهد صاحبان سهام عادی چند ریال است؟

- (۱) ۱,۰۰۰,۰۰۰ بستانکار (۲) ۱,۰۰۰,۰۰۰ بدهکار (۳) ۴,۰۰۰,۰۰۰ بدهکار (۴) ۴,۰۰۰,۰۰۰ بستانکار

۱۳۵- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) افزایش برداشت بدهکار
(۲) افزایش هزینه‌های بدهکار
(۳) افزایش دارایی‌های بدهکار
(۴) مانده حساب صرف سهام بدهکار

۱۱۹- کدام عامل تشکیل تیم‌های کارآفرینانه را تسهیل می‌نماید؟

- (۱) منافع و علایق مشترک (۲) اهداف کسب‌وکاری متفاوت (۳) درک متفاوت از مشکل (۴) دسترسی به منابع کمیاب

۱۲۰- از دیدگاه «کرزنر» کشف فرصت‌های کارآفرینانه به کدام عامل بستگی دارد؟

- (۱) تفاوت نسبی افراد در پذیرش خطرات ایده‌های جدید (۲) تفاوت نسبی افراد در آگاهی و جستجوی نظام‌مند ایده‌ها
(۳) تفاوت نسبی افراد در ایده‌پردازی و اجرای ایده‌ها (۴) تفاوت نسبی افراد در هوشیاری نسبت به فرصت‌های کارآفرینی

حسابداری مالی و صنعتی

۱۲۱- کدام عبارت در مورد اندوخته قانونی در شرکت‌های سهامی صحیح است؟

- (۱) ۱۰٪ از سود تا به میزان ۲۰٪ سرمایه برسد. (۲) ۱۰٪ از سود تا به میزان ۱۰٪ سرمایه برسد.
(۳) ۱۰٪ از سود تا به میزان ۵٪ سرمایه برسد. (۴) ۵٪ از سود تا به میزان ۱۰٪ سرمایه برسد.

۱۲۲- مانده حساب عملکرد به چه معنی است؟

- (۱) سود یا زیان خالص (۲) سود یا زیان ویژه
(۳) سود یا زیان ناویژه (۴) بهای تمام‌شده کالای ساخته‌شده

۱۲۳- حداقل تعداد شرکاء در شرکت تضامنی چند نفر است؟

- (۱) سه (۲) دو (۳) یک (۴) پنج

۱۲۴- چنانچه سررسید اسناد دریافتی ۳ سال آینده باشد، حساب اسناد دریافتی در ترازنامه چگونه منعکس می‌شود؟

- (۱) دارایی نامشهود (۲) دارایی ثابت (۳) دارایی جاری (۴) سایر دارایی‌ها

۱۲۵- حداقل واریزی به بانک برای شرکت سهامی خاص در شرف تأسیس چند ریال است؟

- (۱) ۵,۰۰۰,۰۰۰ (۲) ۳۵۰,۰۰۰ (۳) ۱,۰۰۰,۰۰۰ (۴) حداقلی تعیین نشده است.

۱۲۶- در یک شرکت تضامنی نسبت‌های سودبری پنج شریک به قرار ذیل است:

«الف» دو برابر «ب»

«ب» دو برابر «ج»

«ج» دو برابر «د»

«د» مساوی با «و»

نسبت سودبری «و» به کل سود چقدر است؟

- (۱) $\frac{1}{16}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۱۲۷- اطلاعات زیر در پایان سال ۹۷ و ۹۸ در دست است:

	۹۸	۹۷	
دارایی	۲۰۰۰	۱۰۰۰	
بدهی	۵۰۰	۵۰۰	

سود شرکت در سال ۹۸ به چه میزان است؟

- (۱) ۱۵۰۰ (۲) ۵۰۰ (۳) ۱۰۰۰ (۴) ۲۰۰۰

۱۲۸- ضایعات غیرعادی به کدام حساب بسته می‌شود؟

- (۱) سود و زیان دوره (۲) کار در جریان ساخت
(۳) موجودی محصول (۴) کنترل سربرار ساخت

۱۲۹- مواد مستقیم مصرفی و مواد غیرمستقیم مصرفی به ترتیب در کدام حساب‌ها بدهکار می‌شوند؟

- (۱) کنترل سربرار، کار در جریان ساخت (۲) کار در جریان ساخت، کنترل سربرار جذب‌شده
(۳) کار در جریان ساخت، کنترل سربرار (۴) کالای تکمیل‌شده، کنترل سربرار

مبانی کارآفرینی

- ۱۰۶- در کدام یک از اجزای برنامه کسب و کار، مزایای بالقوه‌ای که کسب و کار در بلندمدت در رقابت با دیگران از آن برخوردار است، تشریح می‌شود؟
 (۱) بخش مدیریت (۲) بخش بازاریابی (۳) بخش ریسک‌های بسیار مهم (۴) شرح کسب و کار
- ۱۰۷- بیشترین منابع مالی کارآفرینان برای راه‌اندازی کسب و کار کدام است؟
 (۱) پس‌اندازهای شخصی و استقراض از خانواده (۲) فرشتگان کسب و کار و پس‌اندازهای شخصی (۳) سرمایه‌گذاران خطرپذیر و وام بانکی (۴) وام بانکی و استقراض از خانواده
- ۱۰۸- در کدام یک از انواع کارآفرینی بر خلق هم‌زمان ارزش‌های اقتصادی، ارزش‌های اجتماعی و ارزش‌های محیطی توجه می‌شود؟
 (۱) محیطی (۲) دولتی (۳) پایدار (۴) راهبردی
- ۱۰۹- محققان، کدام یک از روش‌های راه‌اندازی کسب و کارهای کارآفرینانه را به‌عنوان راه‌حلی جهت فائق آمدن کارآفرینان بر محدودیت‌های منابع در دوره‌های زمانی که توسعه سریع رخ می‌دهد، مورد توجه قرار داده‌اند؟
 (۱) شراکت (۲) پذیرش نمایندگی (۳) خرید کسب و کار (۴) شروع کسب و کار از صفر
- ۱۱۰- به فرآیند ایجاد و راه‌اندازی کسب و کار جدید در داخل یک شرکت یا مؤسسه چه می‌گویند؟
 (۱) کارآفرینی سنتی (۲) کارآفرینی نوپای مستقل (۳) کارآفرینی استارت آپی (۴) کارآفرینی سازمانی
- ۱۱۱- کدام عبارت بیانگر ویژگی‌های رهبران کارآفرین است؟
 (۱) وقت کمی را با مدیران ارشد می‌گذرانند. (۲) گروه و کارش را در ارتباط با خودش می‌داند. (۳) مسائل ساده را در لفافه بیان می‌کند. (۴) افاق کارش پر از وسایل است.
- ۱۱۲- صرفه‌جویی ناشی از مقیاس در کدام یک از عناصر اقتصادی مدل کسب و کار ایجاد می‌شود؟
 (۱) اهرم عملیاتی (۲) مدل درآمدی شرکت (۳) توانایی حاشیه سود (۴) میزان تولید با توجه به فرصت بازار
- ۱۱۳- «منابع مالی برای تبلیغات» و «گسترش حوزه‌های جغرافیایی» به ترتیب به‌عنوان نیازهای تأمین مالی کدام مرحله از توسعه کسب و کار محسوب می‌شوند؟
 (۱) قبل از شروع کسب و کار - رشد (۲) شروع کسب و کار - قبل از شروع کسب و کار (۳) بهره‌برداری - رشد (۴) بهره‌برداری - شروع کسب و کار
- ۱۱۴- کدام مرحله از چرخه کسب و کار نیازمند تغییرات مهم و نوسازی استراتژیک است؟
 (۱) ایجاد (۲) افول (۳) بلوغ (۴) رشد
- ۱۱۵- دیدگاهی که بر این باور است که فرصت‌ها بدون جستجو شناسایی می‌شوند، تشخیص فرصت را وابسته به چه چیزی می‌داند؟
 (۱) پنجره‌های فرصت (۲) دسترسی به اطلاعات (۳) تجربه و مهارت کارآفرینانه (۴) هوشیاری کارآفرینانه
- ۱۱۶- انسان کارآفرینانه در کانون بررسی و توجه کدام صاحب‌نظران قرار دارد؟
 (۱) جامعه‌شناسان (۲) روانشناسان (۳) اندیشمندان مدیریت (۴) اندیشمندان علوم سیاسی
- ۱۱۷- کارآفرینی راهبردی (استراتژیک) به‌عنوان یک مفهوم کلیدی به پیگیری عملکرد برتر توسط شرکت‌ها از طریق و اشاره دارد.
 (۱) فرصت - استراتژی (۲) مزیت‌جویی - رفع نیاز (۳) فرصت‌جویی - مزیت‌جویی (۴) فرصت‌جویی - رفع نیاز
- ۱۱۸- کدام نوع کارآفرینی، شامل گسترش اثرات سودمند اقدامات کارآفرینانه از طریق شبکه‌ها در سراسر سازمان است؟
 (۱) دولتی (۲) تأسیسی (۳) توزیع‌شده (۴) سازمانی (درون‌سازمانی)

۹۸- يك سرمايه‌گذار اقدام به خرید سهام شركت «الف» در قيمت ۵۰۰۰ ريال نموده است و به‌صورت همزمان اختيار فروش سهام مذکور با قيمت اعمال ۴۰۰۰ ريال را در قيمت ۲۰۰ خریداری کرده است. حداكثر زبان وی چند ريال است؟

(۱) ۲۰۰ (۲) ۸۰۰ (۳) ۱۲۰۰ (۴) نامحدود

۹۹- صرف ريسك بازار ۱۰ درصد و نرخ بازده بدون ريسك ۱۵ درصد است. اگر قيمت جاری هر سهم ۱۰,۰۰۰ ريال باشد، قيمت تعادلی کدام سهم بالاتر از قيمت جاری آن است؟

سهام			
D	C	B	A
۲۷	۲۴	۱۲	۳۰
۱/۲	۰/۶	-۰/۲	۱/۵

(۱) D, A (۲) C, B (۳) B (۴) C

۱۰۰- وجه تضمين اوليه هر قرارداد آتی زعفران ۲ ميليون ريال و حداقل وجه تضمين معادل ۶۰ درصد اين رقم تعيين شده است. يك سرمايه‌گذار اقدام به فروش تعداد يك قرارداد آتی زعفران تحويل دی‌ماه در قيمت ۹۰ هزار ريال نموده است. چنانچه دارایی پایه هر قرارداد آتی، ۱۰۰ گرم زعفران باشد، به‌ازای چه قيمت آتی، سرمايه‌گذار اخطار وجه تضمين دریافت می‌کند؟

(۱) بیشتر از ۸۲ هزار ريال (۲) بیشتر از ۹۸ هزار ريال (۳) کمتر از ۸۲ هزار ريال (۴) کمتر از ۹۸ هزار ريال

۱۰۱- بازده تا سررسيد يك ورقه قرضه با سررسيد ۵ سال و نرخ كوپن ۱۰ درصد، معادل ۸ درصد است. چنانچه نرخ بهره بازار تغيير نكند، انتظار می‌رود يك سال بعد، قيمت اين ورقه قرضه

(۱) کاهش يابد.

(۲) افزايش يابد.

(۳) بدون تغيير باقی بماند.

(۴) متناسب با نرخ كوپن اوراق قرضه جديدالانتشار ممكن است افزايش يا کاهش يابد.

۱۰۲- بتای دو دارایی A و B به ترتيب ۸/۰ و ۱۲/۱ است. اگر انحراف معيار بازده پرتفوی بازار ۲۰ درصد باشد، كوواريانس بين بازده A و B و ريسك (واریانس) سيستماتيک دارایی A (به ترتيب از راست به چپ) چند درصد است؟

(۱) ۱۲/۸, ۳/۸۴ (۲) ۲/۵۶, ۹۶ (۳) ۱۲/۸, ۹۶ (۴) ۲/۵۶, ۳/۸۴

۱۰۳- انحراف معيار بازده سهم A دو برابر انحراف معيار بازده پرتفوی بازار است و ضريب همبستگی بين بازده سهم A و بازده پرتفوی بازار ۸/۰ می‌باشد. اگر بازده بازار دو درصد تغيير کند، بازده سهم A چند درصد تغيير خواهد کرد؟

(۱) ۲ (۲) ۲/۲ (۳) ۳/۲ (۴) ۴

۱۰۴- کدام سهم برای سرمايه‌گذاری که درجه ريسك‌گريزی وی ۴ می‌باشد، مطلوبيت بیشتری دارد؟

احتمال	بازده سهام		
	A	B	C
۰/۲۵	۰	۰/۱۰	۰/۱۵
۰/۵۰	۰/۲۰	۰/۲۰	۰/۲۰
۰/۲۵	۰/۴۰	۰/۳۰	۰/۲۵

(۱) A و B (۲) C (۳) B (۴) A

۱۰۵- افزايش نرخ ماليات موجب می‌شود تا با افزايش اهرم مالی،

الف - بتای سهام به میزان کمتری افزایش يابد.

ب - بتای سهام به میزان بیشتری افزایش يابد.

ج - ريسك کل شركت کاهش يابد.

د- ريسك کل شركت افزایش يابد.

(۱) الف، ج (۲) الف، د (۳) ب، ج (۴) ب، د

مدیریت سرمایه‌گذاری و ریسک

۹۱- اگر نرخ بهره در اتحادیه اروپا ۱۰ درصد و در ایران ۲۰ درصد باشد و یک یورو ۱۵,۰۰۰ ریال معامله شود، قیمت آتی یک‌ساله هر یورو چند ریال است؟

- (۱) ۱۳,۵۰۰ (۲) ۱۳,۷۵۰ (۳) ۱۶,۳۶۴ (۴) ۱۶,۵۰۰

۹۲- کدام مورد درباره دیرش درست است؟

الف - با افزایش زمان سررسید ورقه قرضه، دیرش با نرخ فزاینده افزایش می‌یابد.

ب - با افزایش نرخ کوبین ورقه قرضه، دیرش کاهش می‌یابد.

ج - با افزایش نرخ بازده تا سررسید ورقه قرضه، دیرش کاهش می‌یابد.

د - برای اوراق قرضه بدون ریسک، دیرش مساوی زمان سررسید است.

- (۱) الف، ب (۲) الف، د (۳) ب، د (۴) ب، ج

۹۳- ورقه قرضه ۵ ساله‌ای را در نظر بگیرید که نرخ کوبین آن ۸ درصد است. اگر نرخ بازده تا سررسید اوراق قرضه مشابه ۱۰ درصد و کوبین به‌صورت فصلی پرداخت شود، قیمت امروز این اوراق براساس کدام رابطه محاسبه می‌شود؟ (ارزش اسمی هر ورقه ۱۰۰۰ واحد است.)

$$p = 20 \left[\frac{1 - \frac{1}{(1/0.2)^{20}}}{0/0.2} \right] + \frac{1000}{1/0.2^{20}} \quad (2)$$

$$p = 20 \left[\frac{1 - \frac{1}{(1/0.25)^{20}}}{0/0.25} \right] + \frac{1000}{1/0.25^{20}} \quad (1)$$

$$p = 25 \left[\frac{1 - \frac{1}{(1/0.2)^{20}}}{0/0.2} \right] + \frac{1000}{(1/0.2)^{20}} \quad (4)$$

$$p = 25 \left[\frac{1 - \frac{1}{(1/0.25)^{20}}}{0/0.25} \right] + \frac{1000}{(1/0.25)^{20}} \quad (3)$$

۹۴- ارزش اختیار معامله به کدام عامل (عوامل) بستگی ندارد؟

الف - نرخ رشد مورد انتظار قیمت دارایی پایه

ب - احتمال واقعی افزایش / کاهش قیمت دارایی پایه

ج - نوسان‌پذیری قیمت دارایی پایه

- (۱) الف (۲) ج (۳) الف و ب (۴) ب و ج

۹۵- قیمت توافقی (X)، سررسید (T) و انحراف معیار (σ) مربوط به سه اختیار خرید به شرح زیر است:

اختیار خرید	قیمت سهم	T	X	σ
A	۵۰۰	۰/۵	۵۰۰	۰/۴
B	۵۰۰	۰/۸	۵۰۰	۰/۴
C	۶۵۰	۰/۸	۵۰۰	۰/۴

ارزش اختیار خریدهای A، B و C از بیشترین به کمترین به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- (۱) A-B-C (۲) B-A-C (۳) C-B-A (۴) C-A-B

۹۶- مدیر یک پرتفوی اوراق قرضه به ارزش ۱۰۰۰ میلیارد ریال و با دیرش ۹ تمایل دارد با استفاده از قرارداد آتی اوراق قرضه، ریسک خود را در برابر تغییرات نرخ بهره به‌طور کامل پوشش دهد. چنانچه اندازه هر قرارداد آتی ۱۰۰۰ میلیون ریال و دیرش آن ۱۲ باشد، چه تعداد قرارداد آتی لازم است؟

- (۱) ۱۳۳ (۲) ۷۵۰ (۳) ۱۰۰۰ (۴) ۱۳۳۳

۹۷- در کدام وضعیت، ریسک نرخ بهره وجود دارد؟

الف - خرید اسناد خزانه دولتی با سررسید ۳ ماه توسط فردی که افق سرمایه‌گذاری‌اش یک سال است.

ب - خرید اوراق مشارکتی شرکتی با سررسید ۳ سال توسط فردی که افق سرمایه‌گذاری‌اش ۵ سال است.

ج - خرید اوراق مشارکتی شرکتی با سررسید ۲ سال توسط فردی که افق سرمایه‌گذاری‌اش یک سال است.

د - خرید اوراق مشارکتی شرکتی با سررسید ۲ سال توسط فردی که افق سرمایه‌گذاری‌اش ۳ سال است.

ه - خرید اوراق مشارکت شرکتی با سررسید ۳ سال توسط فردی که افق سرمایه‌گذاری‌اش یک سال است.

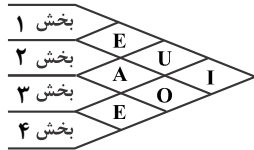
- (۱) ج (۲) ج، ه (۳) ب، ه (۴) الف، ب، د

- ۷۹- حسابرسی بازاریابی در کدام طبقه از کنترل‌های بازاریابی قرار می‌گیرد؟
 (۱) کارآیی (۲) سودآوری (۳) برنامه سالانه (۴) استراتژیک
- ۸۰- در کدام نوع محصولات مصرفی، عمده ترویج توسط تولیدکننده صورت می‌گیرد تا فروشنده؟
 (۱) ویژه (۲) متداول (۳) ناخواسته (۴) فروشگاه‌های
- ۸۱- «یک شرکت تولیدی که فقط در قسمت کوچکی از شرق ایران فعالیت می‌کند تصمیم دارد فعالیت‌های خود را توسعه دهد و غرب و جنوب ایران را نیز پوشش دهد» این شرکت در کدام یک از مراحل رشد بازاریابی خود قرار دارد؟
 (۱) دایره بازاریابی نوین (۲) دایره بازاریابی جداگانه
 (۳) دایره فروش ساده (۴) دایره فروش با وظایف بازاریابی فرعی
- ۸۲- یک شرکت هواپیمایی در نظر دارد برای ارائه خدمات بهتر، مشتریانی را هدف قرار دهد که درآمد بالایی داشته و نسبت به استفاده از پرواز با هواپیما عقیده مثبتی دارند، این شرکت از کدام الگوی تقسیم‌بندی بازار استفاده می‌نماید؟
 (۱) الگوی رجحان پراکنده (۲) الگوی رجحان خوشه‌ای متفاوت
 (۳) الگوی رجحان خوشه‌ای متمرکز (۴) الگوی رجحان یکسان
- ۸۳- تمایل مشتری به وفاداری به یک برند را اصطلاحاً چه می‌نامند؟
 (۱) ارزش ویژه رابطه (۲) ارزش ویژه برند
 (۳) ارزش ویژه مطلوبیت (۴) ارزش عمر مشتری
- ۸۴- پیامد افزایش نرخ ارزهای معتبر در یک کشور چیست؟
 (۱) افزایش واردات - کاهش صادرات (۲) افزایش واردات - افزایش صادرات
 (۳) کاهش واردات - افزایش صادرات (۴) کاهش واردات - کاهش صادرات
- ۸۵- مطالعه و بررسی به صورت رسمی و سیستماتیک بر روی چالش‌ها و فرصت‌های بازار چه نام دارد؟
 (۱) پیش‌فروش (۲) تحقیقات بازاریابانه (۳) تحقیقات بازاریابی (۴) رجحان نسبت به کالاهای خاص
- ۸۶- بهترین روش در بازاریابی برای کسب اطلاعات در خصوص باورها، سلیقه و رضایتمندی مشتریان کدام است؟
 (۱) تحقیقات پیمایشی (۲) تحقیقات تجربی
 (۳) تحقیقات مشاهده‌ای (۴) سیستم آگاهی‌دهنده بازاریابی
- ۸۷- در تحلیل چرخه عمر محصول کدام مورد مربوط به دوره معرفی محصول است؟
 (۱) تقسیم بازار (۲) کیفیت عالی
 (۳) خدمات و معاملات بیشتر (۴) هزینه‌های بالای بازاریابی
- ۸۸- در چارچوب بازاریابی مبتنی بر فرهنگ اسلامی نقطه آغاز چرخه مصرف کدام است؟
 (۱) نیاز (۲) گزینه (۳) تقاضا (۴) خواسته
- ۸۹- به منظور اجرای برنامه‌های بازاریابی اجتماعی اولین تغییر باید در کدام موضوع انجام شود؟
 (۱) احساسات (۲) نیت (۳) دانش (۴) رفتار
- ۹۰- شرکتی با سستی و مقاومت خریداران مواجه شده است و به اجبار برای ترغیب خریداران به ابزارهای پیشبردی حجمی روی آورده است. این شرکت برای هدایت فعالیت‌های بازاریابی خود از کدام مفهوم رقابتی پیروی می‌کند؟
 (۱) فروش (۲) تولید (۳) بازاریابی (۴) کالا

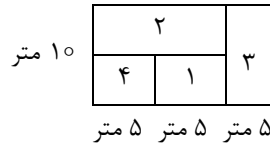

۶۹- نمودار رابطه فعالیت‌ها برای ۴ بخش به صورت زیر است. گشتاور مربوط به طرح داده شده توسط کورلپ چقدر است؟

$(A = 6, E = 5, I = 4, O = 3, U = 2, X = 1)$

نمودار رابطه بخش‌ها

- (۱) ۱۵
- (۲) ۲۵
- (۳) ۲۰
- (۴) ۳۰

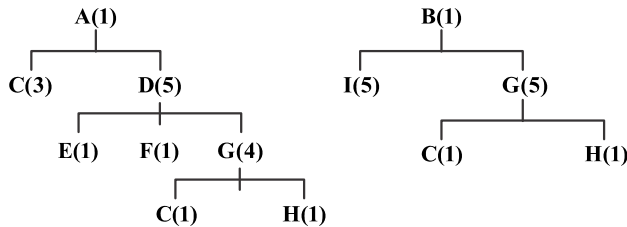
۷۰- در شرایط ثبات فرآیندها، اداره‌ای می‌تواند ۴۸۰ پرونده را در ۸ ساعت کاری در روز مورد رسیدگی قرار دهد. با فرض اینکه مجموع زمان فعالیت‌ها برای تکمیل یک پرونده ۱۰ دقیقه باشد، اگر در ابتدای سال یک دسته کار شامل ۱۵۰۰۰ پرونده وارد اداره شود، زمان تکمیل آخرین پرونده کدام است؟

- (۱) دقیقه ۱۵۰۰۹
- (۲) دقیقه ۱۵۰۰۰
- (۳) دقیقه ۱۵۰۱۰
- (۴) دقیقه ۱۵۰۰۰۰

۷۱- کدام مورد جزء ابعاد کیفیت خدمات نیست؟

- (۱) همدلی
- (۲) اطمینان
- (۳) ادب و نزاکت
- (۴) کالاهای پشتیبان و همراه

۷۲- درخت مونتاژ دو محصول A و B به شرح زیر است. چه تعداد قطعه C برای ساخت ۳۰۰ محصول A و ۲۰۰ محصول B باید تعیین گردد؟

- (۱) ۶۹۰۰
- (۲) ۷۹۰۰
- (۳) ۷۵۰۰
- (۴) ۶۵۰۰

۷۳- اگر هزینه نگهداری سالیانه، یک دهم هزینه سفارش‌دهی در هر بار باشد، کدام فرمول هزینه کل انبارداری به‌ازای EOQ را نشان می‌دهد؟

(۱) $\sqrt{D C_h / 2 C_o}$ (۲) $\sqrt{D C_o / 2 C_h}$ (۳) $C_o \sqrt{D / 2 C_h}$ (۴) $C_o \left(\sqrt{\frac{D}{2 C_o}} + \sqrt{\frac{C_h}{D}} \right)$

۷۴- کدام گزینه، تسهیلات حمل‌ونقل داخلی را به‌ترتیب برای سیستم‌های تولید خطی، کارگاهی و سلولی (تکنولوژی گروهی) نشان می‌دهد؟

- (۱) کانویر - فورک لیفت (لقمه‌گیر) - AGV
- (۲) لیفتراک - AGV - فورک لیفت (لقمه‌گیر)
- (۳) کانویر - AGV - فورک لیفت (لقمه‌گیر)
- (۴) جرثقیل سقفی - کانویر - لیفتراک

۷۵- کدام گزینه، مزیت سیستم تولید سلولی نسبت به سیستم تولید گسسته (کارگاهی) محسوب می‌شود؟

- (۱) هزینه‌های ثابت کمتر
- (۲) انعطاف‌پذیری بیشتر در حجم تولید
- (۳) تنوع بیشتر محصولات نهایی
- (۴) موجودی کالای در جریان کمتر

بازاریابی

۷۶- تعیین مقدار حداقل قیمت (کف) به کدام عامل بستگی دارد؟

- (۱) قیمت رقبا
- (۲) هزینه تمام‌شده
- (۳) حاشیه سود کانال‌های توزیع
- (۴) ارزش ادراک‌شده توسط مشتریان

۷۷- در طبقه‌بندی صنایع خدماتی، کدام صنعت در طبقه دارایی‌محور و فعالیت‌های فیزیکی قرار می‌گیرد؟

- (۱) بانک‌ها
- (۲) تاکسی‌های اینترنتی
- (۳) توزیع و پخش دارو
- (۴) شرکت‌های تحقیقات بازار

۷۸- پیام تبلیغاتی «تنها تا پایان فروردین ماه ۱۳۹۹ برای خرید و بهره‌مندی از ۵٪ تخفیف فرصت باقی است» کدام هدف را دنبال می‌کند؟

- (۱) ترغیب
- (۲) اطلاع‌رسانی
- (۳) برندسازی
- (۴) یادآوری

۵۹- با توجه به اطلاعات سؤال ۵۸، خالص جریان نقدی عملیاتی سال ۱۳۸۱ چند میلیون ریال است؟

- (۱) ۳۴,۰۰۰ (۲) ۳۵,۰۰۰ (۳) ۳۶,۰۰۰ (۴) ۳۳,۰۰۰

۶۰- با توجه به اطلاعات سؤال ۵۸، نقد حاصل از فروش کالا چند میلیون ریال است؟

- (۱) ۶۵,۰۰۰ (۲) ۵۵,۰۰۰ (۳) ۵۳,۰۰۰ (۴) ۶۳,۰۰۰

مدیریت تولید

۶۱- در کارگاهی، زمان ساخت قطعه چهارم، ۳ ساعت و زمان ساخت قطعه شانزدهم، ۱/۹۲ ساعت است. مقدار ضریب یادگیری (R) چقدر است؟

- (۱) ۰/۲ (۲) ۰/۶۴ (۳) ۰/۸ (۴) ۰/۹

۶۲- در تولید محصولی ۶ مرحله وجود دارد که زمان استاندارد آن‌ها در جدول داده شده است. اگر بخواهیم ۲۴۰ واحد محصول در روز (۸ ساعت) تولید کنیم، به چه تعداد کارگر نیاز داریم؟

شماره عملیات	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۱۵ (۲)	۱۶ (۱)
زمان استاندارد (دقیقه)	۴	۶	۵	۸	۴	۴	۹ (۴)	۳۰ (۳)

۶۳- یک تولیدکننده بستنی، ۴ طعم را با یک ماشین واحد بسته‌بندی می‌کند. اطلاعات مربوط به شرح جدول زیر است. با استفاده از قاعده کمترین زمان اتمام، کدام نوع را باید اول تولید کرد؟

اندازه اقتصادی (گالن)	زمان بسته‌بندی (ساعت)	تقاضا (گالن در روز)	موجودی جاری
۵۵۰۰	۲۳	۳۵۰۰	۴۰۰۰
۳۸۰۰	۱۵	۵۰۰۰	۵۸۰۰
۴۲۰۰	۱۶	۱۰۰۰	۲۷۰۰
۵۶۰۰	۱۲	۲۰۰۰	۴۲۰۰

- (۱) ساده (۲) میوه‌ای (۳) شکلاتی (۴) وانیلی

۶۴- برای تولید محصولی، ۱۰۰۰ قطعه خریداری و به واحد کنترل کیفیت ارسال شده است. اگر ۴٪ از قطعات خریداری شده خراب باشند، محموله قابل پذیرش و اگر ۷٪ از آن‌ها خراب باشد، محموله رد می‌شود. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) $\alpha = 4\%$ خطای نوع اول (۲) $\beta = 7\%$ خطای نوع دوم
(۳) $LTPD = 7\%$ سطح کیفیت قابل رد (۴) $AQL = 96\%$ سطح متوسط کیفیت قابل قبول

۶۵- پیش‌بینی تقاضای آینده در کدام نوع ساخت، اهمیت بیشتری دارد؟

- (۱) ساخت برای سفارش (۲) ساخت برای ذخیره (۳) ساخت برای مونتاژ (۴) طراحی برای سفارش

۶۶- در یک شرکت خدماتی، در هر ساعت به‌طور متوسط به ۶۰ نفر سرویس ارائه می‌شود. اگر نرخ درخواست سرویس مراجعه‌کنندگان به شرکت هر ساعت به‌طور متوسط ۴۵ نفر باشد، با چه احتمالی مراجعه‌کننده به محض ورود به شرکت، سرویس دریافت می‌کند؟

- (۱) ۲۵٪ (۲) ۷۵٪ (۳) ۳۰٪ (۴) صفر

۶۷- جدول زیر زمان انجام ۴ سفارش بر روی ۴ دستگاه را نشان می‌دهد، کدام گزینه بهترین اولویت انجام سفارش‌ها را نشان می‌دهد؟

سفارش	A	B	C	D
۱	۱۲	۱۵	۱۸	۲۵
۲	۲۵	۲۰	۱۸	۱۸
۳	۱۸	۲۰	۲۲	۱۵
۴	۱۴	۱۸	۲۰	۱۸

- (۱) $C \rightarrow A \rightarrow D \rightarrow B$ (۲) $B \rightarrow A \rightarrow C \rightarrow D$

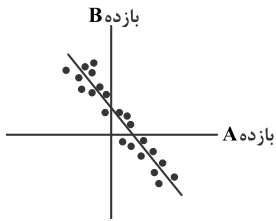
- (۳) $A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D$ (۴) $B \rightarrow C \rightarrow D \rightarrow A$

۶۸- ویژگی‌هایی از محصول یا خدمت که سفارش را در بازار جذب می‌کنند، چه نام دارند؟

- (۱) تعیین‌کننده سفارش (۲) برنده سفارش (۳) شایستگی‌های اصلی (۴) مزیت‌های رقابتی

۴۹- نمودار روبه‌رو، بیانگر کدام نوع از همبستگی است؟

- (۱) کامل مثبت
- (۲) غیرکامل مثبت
- (۳) کامل منفی
- (۴) غیرکامل منفی

۵۰- ضرب مالکانه ۲، نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام ۱، بدهی جاری ۲۰ درصد کل بدهی و نسبت جاری ۲ می‌باشد. دارایی‌های جاری چند درصد جمع دارایی‌ها است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۲۰ (۳) ۲۵ (۴) ۴۰

۵۱- قیمت تئوریک هر سهم عادی شرکت A پس از تصویب افزایش سرمایه شامل ۴۰ درصد آورده نقدی و ۶۰ درصد از محل اندوخته‌ها، معادل ۴,۰۰۰ ریال است. اگر قیمت سهم قبل از تصویب افزایش سرمایه ۶,۰۰۰ ریال باشد، قیمت پذیرهنویسی هر سهم چند ریال است؟

- (۱) ۱,۰۰۰ (۲) ۲,۰۰۰ (۳) ۳,۳۳۳ (۴) ۵,۰۰۰

۵۲- سود نقدی هر سهم شرکت A برای سال ۱۳۳۱، معادل ۱۰۰ ریال و نرخ رشد ثابت آن ۱۰ درصد پیش‌بینی شده است. اگر نرخ تنزیل ۳۰ درصد باشد، قیمت هر سهم شرکت A در ابتدای سال ۱۳۳۳، نسبت به ابتدای سال ۱۳۳۱، چند برابر است؟

- (۱) ۱/۱ (۲) ۱/۲ (۳) ۱/۲۱ (۴) ۱/۳۳۱

۵۳- کدام عوامل شکل ساختار سازمانی بهره را تعیین می‌کند؟

- (الف) نرخ بهره واقعی (ب) نرخ تورم
(ج) ریسک نوسان نرخ بهره (د) ریسک نکول
(۱) الف، ب، ج (۲) الف، ج، د (۳) ب، ج، د (۴) ب، ج

۵۴- در شرکتی که ۳ میلیون محصول در سال تولید می‌شود، قیمت فروش هر واحد محصول ۵۰ میلیون ریال، میانگین هزینه‌های متغیر تولید هر واحد ۳۰ میلیون ریال و جمع هزینه‌های ثابت تولید ۲۰ هزار میلیارد ریال در سال است. افزایش ۱۵ درصدی سود عملیاتی، مستلزم چند درصد افزایش فروش است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۵ (۳) ۲۰ (۴) ۳۰

۵۵- جمع دارایی‌ها، جمع حقوق صاحبان سهام و جمع بدهی‌های بلندمدت شرکت «الف»، به ترتیب ۵۰,۰۰۰، ۲۸,۰۰۰ و ۱۳,۰۰۰ است. شرکت تصمیم می‌گیرد با انتشار سهام عادی جدید بخشی از بدهی‌های بلندمدت خود را بازپرداخت نماید، به نحوی که نسبت بدهی از ۴۴ درصد فعلی به ۲۰ درصد کاهش یابد. نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام پس از انتشار سهام چند درصد است؟

- (۱) ۱۵ (۲) ۲۰ (۳) ۲۴ (۴) ۲۵

۵۶- با توجه به اطلاعات سؤال ۵۵، مانده بدهی‌ها پس از بازپرداخت بخشی از وام چقدر است؟

- (۱) ۲۲,۰۰۰ (۲) ۲۰,۰۰۰ (۳) ۱۲,۰۰۰ (۴) ۱۰,۰۰۰

۵۷- با توجه به اطلاعات سؤال ۵۵، مبلغ انتشار سهام چقدر است؟

- (۱) ۱۰,۰۰۰ (۲) ۱۲,۰۰۰ (۳) ۲۰,۰۰۰ (۴) ۲۲,۰۰۰

۵۸- برخی اطلاعات شرکت «الف» در سال ۱۳۳۱ به شرح زیر است (ارقام به میلیون ریال):

ابتدای سال	پایان سال	طی سال
۴۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	حساب‌های دریافتی
۵۰,۰۰۰	۵۷,۰۰۰	موجودی کالا
۷۰,۰۰۰	۷۳,۰۰۰	حساب‌های پرداختی
		درآمد فروش
		هزینه‌ها

تغییر خالص سرمایه در گردش شرکت ناشی از اقلام فوق در سال ۱۳۳۱ چند میلیون ریال است؟

- (۱) ۳۶,۰۰۰ (۲) ۳۴,۰۰۰ (۳) ۱,۰۰۰ (۴) -۱,۰۰۰

۴۱- در مدل برنامه‌ریزی خطی مقابل در صورتی که بدانیم متغیر کمکی محدودیت دوم اساسی است، قیمت‌های سایه به ترتیب کدام‌اند؟

$$\text{Max } Z = 3x_1 - x_2$$

$$\text{s.t. } x_1 + x_2 \leq 10$$

$$x_1 - x_2 \geq 5$$

$$y_2 = 0, y_1 = 3 \quad (2)$$

$$y_2 = 0, y_1 = \frac{3}{2} \quad (1)$$

$$y_2 = \frac{3}{2}, y_1 = 0 \quad (4)$$

$$y_2 = 3, y_1 = 0 \quad (3)$$

۴۲- راه‌حل اولیه مسئله حمل‌ونقل به صورت زیر است. اگر متغیر x_{31} به عنوان ورودی انتخاب شود، جواب x_{22} چه تغییری می‌کند؟

مقصد \ تقاضا	۱	۲	۳	۴
مبدأ ۱	۵۰	۵۰	۵	۷
۲	۷	۱۰۰	۳	۳
۳	۳	۵	۴	۲
عرضه	۳	۵	۴	۲

(۱) ۳۰ واحد کاهش می‌یابد.

(۲) ۳۰ واحد افزایش می‌یابد.

(۳) ۵۰ واحد کاهش می‌یابد.

(۴) ۵۰ واحد افزایش می‌یابد.

۴۳- در جواب بهینه مدل تخصیص زیر، کدام مورد صحیح نیست؟

شغل \ فرد	۱	۲	۳
A	۴	۱	۳
B	۳	۲	۴
C	۵	۳	۲

(۱) فرد C به شغل ۳ تخصیص داده می‌شود.

(۲) فرد B به شغل ۱ تخصیص داده می‌شود.

(۳) فرد A به شغل ۱ تخصیص داده نمی‌شود.

(۴) هر فرد را می‌توان به شغل ۲ تخصیص داد.

۴۴- برای اینکه حداقل یکی از دو محدودیت زیر برقرار باشد، به چند متغیر صفر و یک نیاز داریم؟

$$|x_1 - x_2| = 0, 5, 10$$

$$2x_1 + x_2 = 4, 8$$

(۲) ۶

(۱) ۵

(۴) ۸

(۳) ۷

۴۵- مسئله برنامه‌ریزی خطی و جدول بهینه سیمپلکس آن به صورت زیر است. اگر بخواهیم جواب x_1 عدد صحیح شود، محدودیت برش به چه صورت به مسئله اصلی اضافه می‌شود؟

	x_1	x_2	S_1	S_2	RHS
Z	0	0	$\frac{1}{4}$	$\frac{5}{4}$	$12\frac{3}{4}$
x_1	1	0	$\frac{3}{4}$	$-\frac{1}{4}$	$\frac{9}{4}$
S_2	0	1	$-\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{2}$

$$5x_1 + 3x_2 \leq 11 \quad (4)$$

$$3x_1 + 3x_2 \leq 11 \quad (3)$$

$$4x_1 + 5x_2 \leq 15 \quad (2)$$

$$5x_1 + 3x_2 \leq 15 \quad (1)$$

مدیریت مالی

۴۶- در شرکت «الف» نسبت جاری دو برابر نسبت آنی است. موجودی کالای شرکت، چند درصد دارایی‌های جاری است؟

(۴) ۷۵

(۳) ۵۰

(۲) ۲۵

(۱) ۰

۴۷- سرمایه شرکت «الف» شامل ۴ میلیون سهم عادی است که صد درصد افزایش سرمایه از محل آورده نقدی (حق تقدم) داشته است. شخصی که قبل از افزایش سرمایه، مالک ۵۰ درصد سهام این شرکت بوده است، نیمی از حق تقدم خود را فروخته و بقیه را استفاده کرده و سپس ۱۰ درصد کل سهام شرکت را خریده است. نسبت مالکیت این سهام‌دار چه تغییری کرده است؟

(۴) اطلاعات کافی نیست.

(۳) تغییر نکرده است.

(۲) افزایش یافته

(۱) کاهش یافته

۴۸- کدام عامل بر بازده اوراق قرضه مؤثر نیست؟

(۴) مالیات‌پذیری

(۳) نقدشوندگی

(۲) ارزش اسمی

(۱) تورم انتظاری

۳۵- در مسئله برنامه‌ریزی زیر، حالت یا حالت‌های خاص کدام‌اند؟

$$\text{Min}\{\text{Max}(|2-x|, |x-2|)\}$$

s.t

$$|x| \leq 2$$

$$x \geq 0$$

(۲) بهینه چندگانه

(۱) تبهگن

(۴) بدون منطقه موجه

(۳) تبهگن و بهینه چندگانه

۳۶- جدول نهایی حل مسئله برنامه‌ریزی خطی با سیمپلکس ثانویه به صورت زیر است. مسئله دارای کدام حالت خاص است؟

	X_1	X_2	S_1	S_2	RHS
Z	-۳		۲		-۶
X_2	۱		-۱		۳
S_2	-۲		۱		۴

(۱) عدم وجود منطقه موجه

(۲) منطقه موجه نامحدود جواب محدود

(۳) منطقه موجه نامحدود جواب نامحدود

(۴) حالت خاصی ندارد.

۳۷- مسئله برنامه‌ریزی خطی زیر را در نظر بگیرید. در یکی از تکرارهای حل مسئله به روش سیمپلکس تجدیدنظر شده، متغیرهای اساسی

(S_1, X_2, S_3) است. در صورتی که متغیر ورودی X_1 و متغیر خروجی S_1 باشد، ماتریس بنیادی برای محاسبه B_{New}^{-1} کدام است؟

$$\text{s.t} : 2x_1 + x_2 \leq 20$$

$$x_1 + 2x_2 \leq 16$$

$$x_1 - x_2 \leq 4$$

$$x_1, x_2 \geq 0$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 2 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad (۴)$$

$$\begin{bmatrix} -2 & 0 & 0 \\ -3 & 0 & 0 \\ 2 & 1 & 0 \\ 2 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad (۳)$$

$$\begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 3 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad (۲)$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 2 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad (۱)$$

۳۸- جدول برنامه‌ریزی خطی زیر به همراه جدول نهایی مفروض است. ضریب متغیر x_2 در تابع هدف را باید چند واحد افزایش داد تا جواب بهینه

مدل چندگانه گردد؟

	X_1	X_2	S_1	S_2	RHS
Z	0		4	0	80
X_1	1	$\frac{4}{5}$	$\frac{1}{5}$	0	4
S_2	0	$\frac{9}{5}$	$-\frac{4}{5}$	1	4

$$\text{Max} Z = 20x_1 + 10x_2$$

$$\text{s.t} : 5x_1 + 4x_2 \leq 20$$

$$4x_1 + 5x_2 \leq 20$$

$$x_1, x_2 \geq 0$$

(۱) ۴

(۲) ۵

(۳) ۶

(۴) ۱۰

۳۹- معادله‌های معرف جواب بهینه یک مسئله برنامه‌ریزی خطی به صورت زیر است. اگر محدودیتی به صورت $5 \leq 2x_2 + ax_1$ به مسئله اضافه شود،

به ازای چه مقدار a جواب تغییر می‌کند؟

$$Z + 3x_2 + 2s_1 + (M-1)R = 20$$

$$x_1 + x_2 + s_1 - R = 10$$

$$-s_1 + s_2 + 2R = 10$$

$$a < \frac{1}{2} \quad (۲)$$

$$a < -\frac{3}{2} \quad (۱)$$

$$a > \frac{1}{2} \quad (۴)$$

$$a > -\frac{3}{2} \quad (۳)$$

۴۰- جواب بهینه یک مسئله برنامه‌ریزی خطی به صورت زیر است. اگر ضریب x_1 در تابع هدف 2θ کاهش و ضریب x_2 به اندازه θ افزایش یابد، در

چه دامنه‌ای از θ جواب مسئله تغییر نمی‌کند؟

	X_1	X_2	S_1	S_2	RHS
Z			$\frac{5}{3}$	$\frac{2}{3}$	۱۴
X_1			$\frac{2}{3}$	$-\frac{1}{3}$	۲
X_2			$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{3}$	۴

$$-\frac{2}{3} \leq \theta \leq \frac{1}{2} \quad (۲)$$

$$-3 \leq \theta \leq \frac{1}{2} \quad (۱)$$

$$-\frac{2}{3} \leq \theta \leq \frac{5}{3} \quad (۴)$$

$$-3 \leq \theta \leq \frac{5}{3} \quad (۳)$$

پاسخنامه آزمون سراسری ۹۹

مالیه عمومی و بودجه

۱- گزینه «۳» نقش دولت در یک قرن گذشته دچار تغییر و تحولات زیادی شده است. با اشاعه و توسعه سریع فناوری، انفجار جمعیت یا فشارهای فزاینده جمعیتی، دغدغه‌های رو به فزونی محیط زیستی، مخصوصاً فشار فزاینده جهت استحاله و ادغام در اقتصاد جهانی تحت عنوان جهانی شدن، از جمله مواردی است که دولت‌ها را ناگزیر می‌سازد و واکنش‌های مناسب و پاسخ‌گویی‌های لازم را نسبت به آن‌ها اعمال کنند. می‌توان چنین اظهار نمود که توسعه اقتصادی و اجتماعی بادوام، بدون وجود دولت مؤثر و کارا محال است. امروزه به نحو فزاینده‌ای پذیرفته شده است که برای تحقق هدف توسعه اقتصادی و اجتماعی، وجود دولت مؤثر و کارا اهمیتی اساسی دارد. در عین حال، این مطلب نیز پذیرفته شده است که چنین دولتی باید نقش خود را بیشتر به عنوان شریک و فراهم‌آورنده تسهیلات ایفا نماید تا مدیر و رهبر؛ به عبارت دیگر، دولت باید تکمیل‌کننده فعالیت بازار باشد، نه جانشین آن.

دولت در بسیاری از موارد در تخصیص منابع ایفای نقش می‌کند و تصمیم می‌گیرد در چه عوامل و برای تولید چه کالایی دخالت نماید.

الف) مالکیت مشا: مالکیت مشا به مالکیتی گفته می‌شود که چند نفر به شکل مشترک در جزء جزء موارد باهم مالک هستند. این مالکیت قابل تفکیک نیست و هر فرد می‌تواند از تمام مزایای آن بهره‌مند شود.

ب) آثار خارجی و کالاهای مختلف: وقتی فعالیت اقتصادی بر تولید و همچنین مصرف اثر بگذارد، آن کالا دارای اثر خارجی می‌شود. به دلیل اینکه تمام منابع و هزینه‌های کالای خصوصی به طرفین مبادله می‌شود، به کالاهای و خدماتی که دارای آثار خارجی باشند کالای مختلط هم گفته می‌شود.

ج) کالاهای عمومی: کالاهای عمومی خود دو ویژگی دارند: رقابت‌ناپذیری و استثناء‌ناپذیری.

با وجود این دو ویژگی مهم بعد از عرضه کالای عمومی نمی‌توان بین افراد در مصرف کالاهای تولیدشده استثناء قائل شد. در این مورد به طور کلی می‌توان گفت که توزیع کالای عمومی به عهده دولت می‌باشد.

د) انحصار طبیعی: وقتی تولید در مقیاس بزرگ انجام شود، می‌توان گفت که مقرون به صرفه است؛ به طوری که انحصار باعث کاهش هزینه تولید می‌شود. در صورتی که قیمت کالا در جامعه تحمیلی باشد می‌تواند به مصرف‌کننده زیان وارد آورد که در این گونه موارد دولت با دخالت خود می‌تواند قیمت کالا را ثابت کرده و باعث تولید بیشتر آن کالا شود.

۲- گزینه «۱» وظایف اداری بر حسب اینکه متصدی آن در حال استفاده از اقتدار عمومی است یا خیر به عمل حاکمیتی و تصدی تقسیم می‌شود. بعضی از وظایفی که مستلزم استفاده از اقتدار عمومی است اساساً پاسخگوی نیازهایی هستند که نهادهای دولتی برای آن ایجاد گردیده‌اند. هدایت روابط خارجی، دفاع، حفظ نظم و وصول مالیات وظایفی هستند که جزو ثابت‌ترین فعالیت‌های اداری محسوب می‌شوند و حتی در لیبرال‌ترین کشورها به دولت تعلق دارند و در این کشورها نیز هرگز پذیرفته نشده که حفظ نظم و امنیت عمومی به بخش خصوصی واگذار شود. این‌ها وظایف حاکمیتی است که دامنه آن تغییر کرده است؛ مثلاً وظیفه حفظ نظم که به حفظ در معابر تعبیر می‌شد در حال حاضر حفظ نظم اقتصادی را نیز دربرمی‌گیرد.

کارکرد حاکمیتی: در این نوع کارکرد، دولت وظیفه نظارتی و حاکمیتی خویش را اعمال می‌کند. امروزه دوره حاکمیتی دولت سپری شده است و پیشرفت جوامع، توسعه‌یافتگی، تقویت بخش خصوصی، تعاونی و... موجب شده است که دولت از وظایف سنتی خودداری کرده و به تکالیف حاکمیتی خود که عبارت است از تأمین منابع، نظارت، سیاست‌گذاری، مدیریت کلان و... بپردازد.

کارکرد تصدی‌گری: در این نوع کارکرد، دولت وظیفه ارائه خدمات و کالاهای مانند اشخاص حقوقی خصوصی و چه بسا با هدف سودآوری محدود و جلب منافع به عهده داشته و جنبه تصدی‌گری دارد. الزاماً دولت تولیدکننده کالا و خدمات نیست و ممکن است بخش خصوصی یا تعاونی آن را تولید نماید یا تولید برق یا کالاهای عمومی مورد نیاز مردم مثل خدمات پست را تولید کند. هر زمان که دولت، وظایف تصدی‌گری را به بخش‌های دیگری واگذار نماید، این واگذاری می‌تواند در قالب شرکت‌های خصوصی عمل کرده و نیازی به اعمال حاکمیتی نباشد و فقط مؤسسات و شرکت‌های دولتی‌ای که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند نیاز به کنترل توسط دولت دارند.

۳- گزینه «۲» اهمیت سیاست کلان اقتصادی پایدار در توسعه اقتصادی در پژوهش‌های فراوانی تأکید شده است. عدم قطعیت نهادی، در نتیجه سیاست اقتصادی پرنوسان و احتیاطی، قوانین بازی را بسیار بی‌ثبات کرده و موجب کاهش تولید و سرمایه‌گذاری‌ها می‌شود. علاوه بر این، به دلیل اینکه اثر بی‌ثباتی سیاسی روی بازارها غیرطبیعی است، موجب تخصیص نامناسب منابع و کاهش انگیزه برای تخصص‌گرایی می‌شود. رایج‌ترین کانالی که از آن طریق نظام حقوقی و قضایی موجب تحریک می‌شوند، حفظ حقوق مالکیت خصوصی از تعرض ساختار دولتی است. خطر تعرض ساختار از این واقعیت نشأت می‌گیرد که دولت، به عنوان یک طرف قرارداد، انگیزه‌ای برای رفتار فرصت‌طلبانه پیدا می‌کند. به منظور محدود کردن انگیزه و آزادی دولت برای رفتار فرصت‌طلبانه، کشورها به سه مکانیسم متوسل می‌شوند. نخست، کشورها اختیارات دولت را با تنظیم محدودیت‌هایی در قانون کاهش می‌دهند. دوم اینکه قوانینی را ایجاد می‌کنند که توانایی دولت‌ها را در تغییر قانون محدود کند و سوم اینکه، نهادهای قوی و مستقلی تأسیس می‌کنند که این محدودیت‌های ضروری و حیاتی را بر اختیارات دولت اعمال کنند.

۴- گزینه «۲» آقای جیمز بوکانن سوم اکتبر سال ۱۹۱۹ در شهر مورفریشور در ایالت تنسی آمریکا متولد شد. ایشان به دلیل کار در زمینه نظریه انتخاب عمومی در سال ۱۹۸۶ جایزه نوبل اقتصاد را کسب کرد. نظریه انتخاب عمومی با تمرکز بر دولت جهت تحلیل و درک پیامدهای حاصل از تعامل عناصر موجود در آن، موضعی روشنگرانه نسبت به این نهاد مهم تخصیص‌دهنده اتخاذ کرده است. این نظریه با وارد کردن ابزارهای علم اقتصاد در علوم سیاسی و تکیه بر برخی مشخصات نهادگرایانه بر بسیاری از مطالعات اقتصادی تأثیر بسزایی داشته است.

یکی دیگر از نظریات مطرح ایشان، لزوم دخالت دولت در توزیع درآمد می‌باشد. منظور از توزیع درآمد این است که درآمد حاصل از تولید چگونه میان عوامل تولید تقسیم می‌گردد یا هر یک از بخش‌های اقتصادی چه میزان سهم می‌برند. توزیع نابرابر عوامل تولید طبعاً باعث توزیع نامناسب درآمد نیز خواهد شد. بنابراین باید قبل از تولید به منظور عادلانه کردن توزیع درآمد عوامل تولید به صورت عادلانه و برابر میان افراد و بنگاه‌های اقتصادی مختلف توزیع گردد. روش‌های مختلفی برای اندازه‌گیری میزان توزیع درآمد موجود است، از جمله:

- توزیع درآمد برحسب ابعاد

- توزیع درآمد مبتنی بر عوامل تولید

- توزیع مقداری درآمد

- توزیع درآمد از طریق منحنی لورنز

- ضرایب جینی و مقیاس‌های نابرابری درآمد

۵- گزینه «۴» یکی از معیارهای عمده اندازه‌گیری نقش دولت مقدار و ترکیب هزینه‌های آن است. ولی تغییرات در هزینه‌های مطلق دولت نمی‌تواند به تنهایی منعکس‌کننده این مهم باشد، بلکه باید تغییرات در هزینه‌های دولت را نسبت به یک شاخص اقتصادی سنجید.

یک نوع از تقسیم‌بندی هزینه‌ها که متداول‌ترین نوع طبقه‌بندی در بودجه سنواتی دولت‌ها هم می‌باشد، تقسیم‌بندی هزینه‌ها از حیث ماهیت آن‌هاست. طبق این طبقه‌بندی، هزینه‌های عمومی به سه دسته هزینه‌های جاری، انتقالی و سرمایه‌ای تقسیم می‌شوند.

۱- هزینه‌های جاری (عادی): هزینه‌های اداری و کلیه مخارج عادی و مستمر است که دولت، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی برای خرید کالا یا خدمات اشخاص به منظور ارائه خدمات عمومی می‌پردازند. از جمله این هزینه‌ها می‌توان به خریدهای دولت، هزینه‌های پرسنلی و اداری، هزینه‌های پلیس عمومی و دفاع ملی اشاره کرد.

۲- هزینه‌های انتقالی: منظور از هزینه‌های انتقالی که از آن با عنوان «مخارج عمومی توزیع‌کننده ثروت» نیز یاد می‌شود، هزینه‌هایی است که صرف آن منجر به دریافت کالا و یا خدمات به طور مستقیم نمی‌شود و صرفاً درآمد را از یک واحد به واحد دیگر به صورت بلاعوض منتقل می‌کند. البته با توجه به شیوه و هدف انتقال، این هزینه‌ها به سه دسته هزینه‌های انتقالی اجتماعی، هزینه‌های انتقالی اقتصادی و هزینه‌های انتقالی مالی تقسیم می‌شوند.

الف - هزینه‌های انتقالی اجتماعی: هزینه‌هایی که در راستای کمک به قشر محروم و کم‌درآمد جامعه و توزیع ثروت عمومی صرف می‌شوند. این نوع هزینه‌ها ممکن است به صورت جمعی و یا انفرادی تأمین شوند. هزینه‌های جمعی غالباً به صورت کمک به نهادهای عام‌المنفعه غیردولتی و تعاونی‌های محلی بوده، ولی هزینه‌های انتقالی اجتماعی فردی به صورت نظام بیمه‌های اجتماعی جهت حمایت از معیشت کارگران، معلولان، بیکاران و... و حفظ تعادل اقتصادی آن‌ها صورت می‌گیرد.

ب - هزینه‌های انتقالی اقتصادی: هزینه‌هایی هستند که دولت به منظور اعمال سیاست‌های اقتصادی، تقلیل بحران‌های اقتصادی، تثبیت و تعدیل قیمت‌ها و دستمزدها پرداخت می‌کند. برای مثال دولت در مواقع ضرورت، با پرداخت قسمتی از هزینه‌های تولید از تولیدکنندگان داخلی حمایت می‌کند و یا با پرداخت یارانه، واردکننده یا مصرف‌کننده را حمایت می‌کند، تا از این طریق نرخ کالاها و خدمات را تثبیت و تعدیل نماید.

بنابراین، می‌توان گفت هرگونه هزینه‌ای که دولت به صورت بلاعوض و در راستای تنظیم اقتصاد کشور و نظام بازار (در معنای کلان آن) پرداخت می‌نماید، هزینه انتقالی اقتصادی نامیده می‌شود. در واقع تأمین این هزینه‌ها ناشی از دیدگاهی است که نقش نظارتی و ارشادی دولت را در این موارد ضروری می‌شمارد.

ج - هزینه‌های انتقالی مالی: هزینه‌هایی است که دولت هرساله به منظور استهلاک اصل و فرع دیون و بدهی‌های سنوات گذشته خود متحمل می‌شود. این نوع از هزینه‌ها نوعاً موجب انتقال بخشی از درآمد ملی به صاحبان اوراق قرضه دولتی می‌شود.

۳- هزینه‌های سرمایه‌ای: هزینه‌هایی است که در چهارچوب فعالیت‌های دولتی برای تشکیل سرمایه جدید مصرف می‌شود و ممکن است به صورت سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی و یا اجتماعی باشد.

سرمایه‌گذاری زیربنایی مربوط به طرح‌های عمرانی بزرگ است که بخش خصوصی توان تأمین منابع مالی آن را ندارد و به منظور آبادانی و توسعه اقتصادی کشور توسط دولت انجام می‌شود، مانند سدسازی، ایجاد صنایع مادر و نظایر آن. سرمایه‌گذاری اجتماعی نیز در امور عام‌المنفعه و واجد جنبه عمومی هزینه می‌شود. آنچه مسلم است ماهیت سرمایه‌گذاری‌های اجتماعی به گونه‌ای است که اساساً دیربازده یا کم بازده بوده و از این رو بخش خصوصی چندان مشتاق به سرمایه‌گذاری در این امور نمی‌باشد مانند ایجاد دانشگاه‌ها، مدارس و نظایر این‌ها.

۶- گزینه «۳» هزینه‌های «تمام‌شدنی» یا هزینه‌هایی که نهایتاً به وسیله دولت صورت می‌گیرد. این هزینه‌ها باعث جابه‌جایی منابع جامعه به بخش عمومی می‌شوند و شامل هزینه جاری (مثل خرید نیروی کار، کالاهای مصرفی و غیره) و هزینه سرمایه‌ای (برای سرمایه‌گذاری بخش عمومی در ایجاد راه‌ها، مدارس، بیمارستان‌ها و غیره) هستند. در نتیجه هزینه‌های تمام‌شدنی عبارت‌اند از خرید نهاده‌ها به وسیله بخش عمومی. می‌توان مقدار نهاده‌ها را ضرب در قیمت آن‌ها نمود تا این نوع هزینه‌ها محاسبه شوند. به عبارت دیگر، هزینه‌های تمام‌شدنی ادعایی برای منابع اقتصادی هستند. استفاده بخش عمومی از این منابع باعث خارج شدن این منابع از تولید بخش خصوصی می‌شود. جذب این منابع به وسیله دولت به این معنی است که هزینه فرصت هزینه‌های دولت عبارت است از ستاده‌هایی که در بخش‌های دیگر تولید نخواهند شد. مسئله هزینه‌های فرصت نهاده‌ها که به بخش دولتی مربوط می‌شود، نکته عمده نظریه کسانی را تشکیل می‌دهد که از اندازه فعالیت‌های اقتصادی دولت انتقاد می‌نمایند. از سوی دیگر این مهم می‌تواند اساسی برای اندازه‌گیری کارایی بخش عمومی باشد. می‌توان گفت که افزایش یک واحد در هزینه‌های تمام‌شدنی دولت نباید فایده‌ای کمتر از آنچه در بخش خصوصی می‌توانست داشته باشد، ایجاد نماید.

۷- گزینه «۴» از دیرباز تاکنون در ادبیات اقتصاد درباره دخالت در فعالیت‌های اقتصادی، دیدگاه‌ها و نظریه‌های متفاوتی وجود داشته است. در بحث اندازه دولت، می‌توان شاخص‌ها را به دو دسته شاخص‌های مطلق و شاخص‌های نسبی تقسیم کرد که در زیر، هر یک مورد بررسی قرار می‌گیرد:

شاخص‌های مطلق: اقلامی که به عنوان شاخص مطلق اندازه دولت در بررسی‌ها مورد توجه قرار گرفته می‌شود، نظیر مخارج یا هزینه کل دولت، هزینه‌های مصرفی بخش دولتی، بودجه عمومی دولت، درآمدهای مالیاتی، تفاضل بودجه عمومی دولت و درآمد مالیاتی و تعداد صنایع و زیربخش‌های اقتصادی.

مقادیر مطلق در اقتصاد مهم هستند اما مقادیر نسبی از اهمیت بیشتری برخوردارند، به این دلیل که مقادیر نسبی اطلاعات مفیدتری را نسبت به مقادیر مطلق ارائه می‌دهد، چرا که مقادیر نسبی امکان مقایسه‌ای را فراهم می‌کند که مقادیر مطلق فاقد این ویژگی می‌باشد؛ بدین صورت که مقادیر نسبی با توجه به جنبه‌های دیگر فعالیت‌های اقتصادی مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

شاخص‌های نسبی: شاخص‌های نسبی، شاخص‌هایی هستند که امکان مقایسه را برای پژوهشگر فراهم می‌آورند. بدین ترتیب که یک عامل اقتصادی با جنبه دیگری از فعالیت‌های اقتصادی مورد قیاس قرار می‌گیرد. لذا با توجه به تطابق این نوع شاخص‌ها با موضوع مورد بررسی، در ادامه به انواع شاخص‌های نسبی اندازه دولت که عمومیت بیشتری دارند اشاره شده است:

- نسبت مخارج عمومی به تولید ناخالص ملی (یا داخلی)

- نسبت سرمایه‌گذاری دولتی به تولید ناخالص ملی (یا داخلی)

- نسبت بودجه (کل یا عمومی) به تولید ناخالص ملی (یا داخلی)

- نسبت اشتغال عمومی به اشتغال کل

۸- گزینه «۱» نرخ نهایی مالیات (marginal tax rate) یعنی آخرین نرخه که بر مبنای آن مالیات اخذ می‌شود. این نرخ با متوسط مالیات که برابر با درصد کل مالیات پرداخت‌شده از کل درآمد است، به کلی تفاوت دارد.

۹- گزینه «۲» مالیات مبلغی است که به موجب قانون و برای تأمین مخارج عمومی به‌طور بلاعوض از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی به دولت پرداخت می‌شود؛ در واقع دولت مالیات را از دارایی و درآمد اشخاص برداشت می‌کند و هیچ تعهدی نسبت به پرداخت‌کننده نخواهد داشت. مالیات از مهم‌ترین منابع درآمد دولت‌ها در سرتاسر جهان است.

انواع مالیات در ایران به دو دسته زیر تقسیم می‌شوند:

الف) مالیات‌های مستقیم

مالیات‌های مستقیم خود به دو دسته «مالیات بر دارایی» و «مالیات بر درآمد» تقسیم می‌شوند.

ب) مالیات‌های غیرمستقیم

مهم‌ترین انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در کشور ما اجرا و اعمال می‌شوند عبارت‌اند از: حقوق و عوارض گمرکی، مالیات بر مصرف و مالیات بر ارزش افزوده.

۱۰- گزینه «۴» اسمیت برای مالیات که بخش مهمی از هزینه‌های اقتصادی جامعه را تأمین می‌نماید، اصول و شرایطی را بیان می‌کند که به اصول چهارگانه مالیاتی معروف‌اند. این اصول که در جهان اقتصاد شهرت زیادی دارد، عبارت‌اند از:

اصل عدالت: مالیات باید با درآمد و توانایی مالی افراد متناسب باشد. به خصوص طبقات پایین و کشاورزان و پیشه‌وران باید متناسب با میزان توانایی اقتصادی و مالی خود مالیات بپردازند.

اصل مشخص بودن: مالیات بایستی از لحاظ زمان، مبلغ و روش پرداخت، قطعی و روشن باشد و مؤدی مالیات تکلیف خود را با قانون بداند.

اصل سهولت: مالیات باید در مناسب‌ترین زمان از مؤدی مالیات وصول گردد.

اصل صرفه‌جویی: هزینه وصول مالیات باید حداقل باشد و در جمع‌آوری مالیات حداکثر اقتصاد و صرفه‌جویی رعایت گردد.

۱۱- گزینه «۱» تعیین حدود دخالت دولت در حوزه فعالیت‌های اقتصادی مهم‌ترین مسئله‌ای است که از بدو شکل‌گیری اندیشه اقتصادی مدرن پیش‌روی نظریه‌پردازان اقتصادی قرار داشته است. دولت وظایفی در جامعه دارد و آنجا که بازار رقابتی و تولیدکننده خصوصی قادر به فعالیت نیستند، دولت باید وارد کار شود و تولید را در دست بگیرد. اما اگر میزان فعالیت‌های تولیدی دولت افزایش یابد و اصطلاحاً تصدی‌گری دولت افزایش پیدا کند، سهم بازارهای رقابتی کاهش یافته و دولت تبدیل به انحصارگر بزرگ می‌شود. در چنین شرایطی بخش خصوصی قادر به فعالیت نخواهد بود؛ کیفیت تولیدات کاهش خواهد یافت و به طور کلی منابع ملی به صورت ناکارآمد تخصیص خواهد یافت. در صورتی که می‌توان با سپردن این بنگاه‌ها به بخش خصوصی کیفیت و کارایی آن‌ها را همزمان افزایش داد.

۱۲- گزینه «۳» نظریه مالیات بهینه یا نظریه وضع مالیات بهینه، مطالعه طراحی و اجرای مالیاتی است که تابع رفاه اجتماعی را با توجه به محدودیت‌های اقتصادی به حداکثر می‌رساند. تابع رفاه اجتماعی مورد استفاده معمولاً تابعی از منفعت‌های افراد است که معمولاً نوعی تابع مطلوبیت است. بنابراین سیستم مالیاتی برای به حداکثر رساندن منفعت‌های فردی کل انتخاب می‌شود. واکنش مصرف‌کننده در قبال تغییرات قیمت کالا همان مفهوم کشش است. استراتژی یک تولیدکننده برای تغییر قیمت کالاها طی زمان به چندین عامل از جمله کشش قیمتی آن کالا بستگی دارد؛ به نحوی که با افزایش قیمت کالای با کشش، درآمد وی کاهش یافته و سیاست مشابه برای کالای کم‌کشش اثری معکوس خواهد داشت. تحلیل نیروها یا متغیرهای تأثیرگذار بر تقاضا و تخمین صحیح از اثر کمی آن‌ها بر فروش (کشش‌ها) برای واحد تولیدی مهم است؛ زیرا در این صورت می‌تواند بهترین تصمیمات را در کوتاه‌مدت گرفته و برنامه رشد بلندمدت خود را تنظیم کند. کشش تقاضا، معیار سنجش واکنش تقاضا، برای کالایی مشخص، در برابر تغییرات قیمت است؛ به عبارت دیگر در مقابل چند درصد تغییر در قیمت فلان کالا، چه مقدار تغییر در مقدار فروش آن کالا ایجاد می‌گردد. در کشش قیمتی، مفهوم نسبی دلالت بر این دارد که کشش مطلق مد نظر نیست؛ بلکه حساسیت نسبی مقدار مورد تقاضا، نسبت به تغییر در قیمت کالا را بیان می‌کند.

۱۳- گزینه «۲» بودجه در سرنوشت اقتصادی هر کشوری نقش کلیدی ایفا می‌کند و صورت هزینه سالیانه دولت به حساب می‌آید. از همین رو دولت حساسیت بیشتری روی تنظیم بودجه دارد و در شاخه تأمین منابع باید به‌طور دقیق مشخص سازد که از چه منابعی می‌خواهد بودجه را تأمین کند. دولت‌ها در هر نظام سیاسی و اقتصادی با ابزار بودجه‌ریزی به دنبال اهدافی هستند؛ یکی از مهم‌ترین اهداف بودجه‌ریزی برنامه‌ریزی شده تحقق ثبات اقتصادی می‌باشد.

ثبات اقتصادی به مفهوم تعادل عرضه کل و تقاضای کل در جامعه به منظور مقابله با دوره‌های اقتصادی از قبیل تورم، رکود و بحران است. دولت با اتخاذ سیاست‌های مالی و بودجه‌ای معقول می‌تواند به هدف تثبیت اقتصادی نایل آید و یک هدف کوتاه‌مدت محسوب می‌شود. سازوکار بودجه در دوره تورم اتخاذ سیاست مالی انقباضی و در دوره رکود، اعمال سیاست انبساطی است. در شرایط تورم، دولت از یک طرف، با افزایش درآمدهای خود و جذب قدرت خرید مردم حجم تقاضا را محدود می‌کند و از طرف دیگر با کاهش هزینه بودجه حجم نقدینگی را به کنترل درآورده و باعث کاهش تقاضای کل و از بین رفتن تورم می‌شود و در زمان رکود، دولت از طریق کاهش درآمدهای مالیاتی و تقویت قدرت خرید مردم ایجاد تقاضا می‌کند و از سوی دیگر با افزایش هزینه خود، پول به جامعه تزریق کرده و با افزایش تقاضا موجبات رونق اقتصادی را فراهم می‌سازد.

۱۴- گزینه «۱» کسری بودجه هنگامی رخ می‌دهد که دولت (و یا هر نهاد دیگری) بیش از درآمد خود پول خرج کند. عدم کنترل و ساماندهی صحیح هزینه‌ها و درآمدهای دولت منجر به ایجاد کسری بودجه می‌شود. برای محاسبه میزان کسری بودجه در اقتصاد ایران، اختلاف بین درآمدها و پرداخت‌های دولت اندازه‌گیری می‌شود. در اقتصاد بخش عمومی، کسری بودجه دولت ممکن است به دلایل مختلفی ایجاد شود. کسری بودجه از نظر ماهیت به وجوه مختلف ظاهر می‌شود:

۱- کسری بودجه اداری

کسری بودجه‌ای است که در نتیجه فقدان سازمان صحیح اداری به وجود می‌آید. در این موارد به علت سازمان ناقص و عدم هماهنگی کار، مخارج اداری حیف و میل شده و بازده کارکنان پایین می‌آید. در این صورت مخارج اداری نامتناسب با سایر مخارج افزایش می‌یابد و در نتیجه در بودجه عادی دولت کسری بودجه به صورت افزایش مخارج اداری ظاهر می‌گردد. کسری بودجه اداری ناشی از عوامل زیر است:

- سازمان غلط وصول درآمدها

- عدم صلاحیت کادر اداری سازمان‌های وصول‌کننده مالیات‌ها

- انتخاب غلط سیستم مالیاتی

این نوع کسری بودجه از هر نظر غیرمعقول است و دولت باید در مبارزه با آن با تمام قوا بکوشد.

۲- کسری بودجه ناشی از اوضاع و احوال اقتصادی

این نوع کسری بودجه گاه به علت فقدان هماهنگی و تقارن بین درآمدها و مخارج عمومی در بودجه ظاهر می‌شود؛ عدم هماهنگی بین دخل و خرج عمومی در بودجه، بیشتر به علت حساسیت اقلام درآمد و عدم حساسیت اقلام مخارج در برابر تغییر وضع اقتصادی است. کاهش درآمدهای دولت گاه ممکن است بر اثر نوسانات خیلی کوتاه اقتصادی به صورت خشکسالی و نظایر آن و گاه بر اثر حوادث اتفاقی مانند سیل، زلزله و غیره باشد. این نوع کسری بودجه‌ها در مالیه جدید اجتناب‌ناپذیر تلقی می‌شود و به عنوان کسری بودجه معقول از طریق سیاست مالی و سیاست پولی آن را می‌توان تا حد امکان تأمین مالی کرد.

۳- کسری بودجه مربوط به ساختمان اقتصادی

این نوع کسری بودجه در اثر عدم هماهنگی بین دخل و خرج عمومی در بلندمدت بروز می‌کند. عدم هماهنگی گاه در نتیجه افزایش مخارج عمرانی به منظور تقویت زیربنای اقتصادی و اجتماعی به وقوع می‌پیوندد. عدم تکافوی درآمدهای دولت از نظر تأمین مالی مخارج عمرانی اغلب به علت ضعف توانایی مالی جامعه است. ضعف قدرت مالی جامعه به صورت کسری درآمد در این مواقع به صورت کسری بودجه عمرانی بروز می‌کند. در مالیه جدید کسری بودجه عمرانی کسری بودجه معقول تلقی می‌شود و حتی برخی معتقدند اصولاً کسری بودجه عمرانی را نمی‌توان کسری بودجه دانست.